

SAMFOND NR 1

Org.nr 866601-7515

ÅRSREDOVISNING

för räkenskapsåret 2017

Meddelande 1

Samfond nr 1

Org.nr 866601-7515

Förvaltningsberättelse

Samfond Nr 1 bildades 1980, genom ett permutationsbeslut av kammarkollegiet. Ett 25-tal donationsfonder sammanslogs med följande villkor: 10% av avkastningen skall tillföras kapitalbehållningen, för att säkerställa fondens realvärde. 90% av avkastningen disponeras av utbildningsnämnden, som också har beslutanderätt om avkastningens fördelning. Nämnden skall så långt som möjligt beakta donationernas ursprungliga destinärskrets.

Samfondens kapital var 1982 140 800:-.

Det aktuella marknadsvärdet av Robur Bas Mix fond uppgår till 339 427:- per 2017-12-31.

Aktuell anskaffningsutgift enligt årsbesked från Swedbank uppgår till 219 622:- per 2017-12-31.

Utdelningsbart 2017-12-31 137 216:-

RESULTATRÄKNING		Utdelnings- bart	Summa	2017	2016
Verksamhetens kostnader					
Utdelade anslag		-10 242	-10 242	0	0
Resultat före finansiella poster			-10 242	0	0
Utdelning Robur Bas Mix fond		55 235	61 372	0	0
Värdeförändring Robur Bas Mix fond		92 223	102 470	27 332	20 715
Utdelningsbart	Redovisat resultat	137 216	153 600	27 332	20 715

BALANSRÄKNING

17-12-31

16-12-31

Tillgångar

Omsättningstillgångar

Robur Bas Mix fond 219 622 219 622

Summa Tillgångar 219 622 219 622

Skulder o Eget kapital

Eget Kapital

Fondkapital IB 192 291 198 907
Årets resultat 27 332 20 715

Summa Eget Kapital 219 622 219 622

Summa Skulder o Eget kapital UB 219 622 219 622

Marknadsvärde 339 427 312 116

Meddelande 1

Samfond nr 1
Org.nr 866601-7515

Herrljunga 2018-02-14

Bodil Jivegård
Chef Bildningsförvaltningen

Min revisionsberättelse har avgivits 2018-03/4

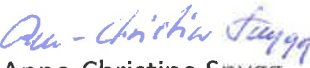
Av kommunfullmäktige utsedd revisor

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR SAMFOND 1 (866601-7515)

Jag har granskat årssammanställningen, räkenskaperna samt förvaltningen för räkenskapsåret 2017. Granskningen har utförts enligt god revisionssed

Årssammanställningen har upprättats enligt stiftelselagen.

Herrljunga 2018-03-15

Anne-Christine Snygg

SAMFOND NR 2

Org.nr 866601-7523

ÅRSREDOVISNING

för räkenskapsåret 2017

Samfond nr 2

Org.nr 866601-7523

Förvaltningsberättelse

Samfond Nr 2 bildades 1980, genom ett permutationsbeslut av kammarkollegiet. 6 donationsfonder sammanslogs med följande villkor: 10% av avkastningen skall tillföras kapitalbehållningen, för att säkerställa fondens realvärde. 90% av avkastningen disponeras av socialnämnden, som också har beslutanderätt om avkastningens fördelning. Nämnden skall så långt som möjligt beakta donationernas ursprungliga destinärskrets.

Samfondens kapital var 1982 61.800:-.

Det aktuella marknadsvärdet i Robur Mixfond uppgår till 105 568:-per 2017-12-31.

Aktuell anskaffn.utgift enligt årsbesked från Swedbank uppgår till 74 593:- per 2017-12-31.

2015 sattes 10 465 kr tillbaka till Robur Mixfond som tagits ut under år 2014, men inte använts.

Utdelningsbart 2017-12-31 10 339:-

RESULTATRÄKNING		Utdelningsbart	Summa	2017	2016
Verksamhetens kostnader					
Utdelade anslag		-89 769	-89 769	-7 000	-47 000
Återköp av andelar		10 465	10 465		
Resultat före finansiella poster			-72 304	-7 000	-47 000
Utdelning Robur Bas Mix fond		38 139	42 377		
Värdeförändring Robur Bas Mix fond		51 504	57 227	8 720	10 494
Utdelningsbart	Redovisat resultat	10 339	20 300	1 720	-36 506

BALANSRÄKNING	17-12-31	16-12-31
----------------------	-----------------	-----------------

Tillgångar**Omsättningstillgångar**

Robur Bas mix fond	74 593	74 593
Summa Tillgångar	74 593	74 593

Skulder o Eget kapital**Eget Kapital**

Fondkapital	IB	72 873	111 099
Årets resultat		1 720	-36 506
Summa Eget Kapital		74 593	74 593
Summa Skulder o Eget kapital	UB	74 593	74 593
Marknadsvärde		105 568	103 847

Meddelande 2

Samfond nr 2
Org.nr 866601-7523

Herrljunga 2018-

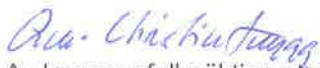

Lennart Ottosson
Ordf soc nämnden

Magnus Stenmark
Chef Socialförvaltningen

Min revisionsberättelse har avgivits 2018- 03 15

Av kommunfullmäktige utsedd revisor

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR SAMFOND 2 (866601-7523)

Jag har granskat årssammanställningen, räkenskaperna samt förvaltningen för räkenskapsåret 2017. Granskningen har utförts enligt god revisionssed

Årssammanställningen har upprättats enligt stiftelselagen.

Herrljunga 2018-03-15

Anne-Christine Snygg

SAMFOND NR 3

Org.nr 866601-7531

ÅRSREDOVISNING

för räkenskapsåret 2017

Meddelande 3

Samfond nr 3

Org.nr 866601-7531

Förvaltningsberättelse

Samfond Nr 3 bildades 1980, genom ett permutationsbeslut av kammarkollegiet. 2 allmännyttiga donationsfonder sammanslogs med följ. villkor: 10% av avkastningen skall tillföras kapitalbehållningen, för att säkerställa fondens realvärde. 90% av avkastningen disponeras av kommunstyrelsen, som också har beslutanderätt om avkastningens fördelning. Styrelsen skall så långt som möjligt beakta donationernas ursprungliga destinärskrets.

Samfondens kapital år 1982 var 40 400:-.

Det aktuella marknadsvärdet av Robur Mixfond uppgår till 138 379:- per 2017-12-31.

Aktuell anskaffningsutgift enligt årsbesked från Swedbank uppgår till 89 311:- per 2017-12-31.

Utdelningsbart 2017-12-31 48 997:-

RESULTATRÄKNING		Utdelnings- bart	Summa	2017	2016
Verksamhetens kostnader					
Utdelade anslag		-12 850	-12 850	0	0
Resultat före finansiella poster			-12 850	0	0
Utdelning Robur Bas Mix fond		23 201	25 779	0	0
Värdeförändring Robur Bas Mix fond		38 646	42 940	11 134	8 445
Utdelningsbart	Redovisat resultat	48 997	55 869	11 134	8 445
BALANSRÄKNING				17-12-31	16-12-31
<u>Tillgångar</u>					
Omsättningstillgångar					
Robur Bas Mix fond				89 311	89 311
Summa Tillgångar				89 311	89 311
<u>Skulder o Eget kapital</u>					
Eget Kapital					
Fondkapital	IB			78 177	80 866
Årets resultat				11 134	8 445
Summa Eget Kapital				89 311	89 311
Kortfristiga Skulder					
Skuld Herrljunga Kommun					
Summa Kortfristiga Skulder					
Summa Skulder o Eget kapital	UB			89 311	89 311
Marknadsvärde				138 379	127 244

Meddelande 3

Samfond nr 3
Org.nr 866601-7531

Herrljunga 2018- 02-14

Johnny Carlsson
Kommunstyrelsens ordförande

Min revisionsberättelse har avgivits 2018- 03 16

Av kommunfullmäktige utsedd revisor

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR SAMFOND 3 (866601-7531)

Jag har granskat årssammanställningen, räkenskaperna samt förvaltningen för räkenskapsåret 2017. Granskningen har utförts enligt god revisionssed

Årssammanställningen har upprättats enligt stiftelselagen.

Herrljunga 2018-03-15

Anne-Christine Snygg

**DAGNY OCH HERBERT CARLSSONS
MINNESFOND**

Org.nr 866601-7549

ÅRSREDOVISNING

för räkenskapsåret 2017

Meddelande 4

Dagny och Herbert Carlssons minnesfond

Org.nr 866601-7549

Förvaltningsberättelse

Minnesfonden tillkom genom ett testamente efter Herbert Carlsson, Jällby Nordgården, LJUNG.

50 % av avkastningen disponeras av utbildningsnämnden,

som också har beslutanderätt om avkastningens fördelning.

Ursprungsbeloppet var år 1991 50 000:-.

Det aktuella marknadsvärdet av Robur Mixfond uppgår till 137 547:- per 2017-12-31.

Aktuella anskaffningsutgift enligt årsbesked från Swedbank uppgår till 88 862:- per 2017-12-31.

Utdelningsbart 2017-12-31 32 979:-

RESULTATRÄKNING		Utdelnings- bart	Summa	2017	2016
Verksamhetens kostnader					
Utdelade anslag		0	0	0	0
Resultat före finansiella poster			0	0	0
Utdelning Robur Bas Mix fond		12 313	24 625	0	0
Värdeförändring Robur Bas Mix fond		20 666	41 333	11 068	8 394
Utdelningsbart	Redovisat resultat	32 979	65 958	11 068	8 394

BALANSRÄKNING

17-12-31

16-12-31

Tillgångar

Omsättningstillgångar

Robur Bas Mix fond 88 862 88 862

Summa Tillgångar

88 862 88 862

Skulder o Eget kapital

Eget Kapital

Fondkapital IB 77 794 80 468
Årets resultat 11 068 8 394

Summa Eget Kapital

88 862 88 862

Kortfristiga Skulder

Skuld Herrljunga Kommun

Summa Kortfristiga Skulder

0 0

Summa Skulder o Eget Kapital UB

88 862 88 862

Marknadsvärde

137 547

126 479

Meddelande 4

Dagny och Herbert Carlssons Minnesfond
Org.nr 866601-7549

Herrljunga 2018-02-14

Bodil Jivegård
Utbildningschef

Min revisionsberättelse har avgivits 2018-03-15

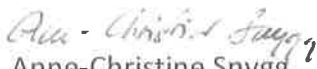
Av kommunfullmäktige utsedd revisor

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR DAGNY OCH HERBERT CARLSSONS MINNESFOND (866601-7549)

Jag har granskat årssammanställningen, räkenskaperna samt förvaltningen för räkenskapsåret 2017. Granskningen har utförts enligt god revisionssed

Årssammanställningen har upprättats enligt stiftelselagen.

Herrljunga 2018-03-15

Anne-Christine Snygg

HerrljungaBOstäder

556508-0909

ÅRSREDOVISNING

2017

Förvaltningsberättelse

Styrelse och organisation

Styrelsen och verkställande direktören för Herrljungabostäder AB (org.nr.556508-0909) får härmed avge följande årsredovisning för verksamhetsåret 2017.

Herrljungabostäder AB är ett kommunalt bostadsföretag som äger och förvaltar fastigheter i Herrljunga kommun. Samtliga aktier ägs av Nossan Förvaltnings AB(org.nr.556637-5746)

Styrelse och revisorer

Styrelse och revisorer som utsetts av Herrljunga kommun är valda på bolagsstämma från 2015 till och med årsstämman 2018.

Styrelse

Ordinarie ledamöter

Karin	Carlsson	Ordf.(M)
Bert-Åke	Johansson	(S)
Ragnar	Emanuelsson	(C)
Kent	Johansson	(KV)
Christian	Reimer	(L)

Revisorer

Peter Sjöberg Aukt.revisor- Pwc

Lekmannarevisorer

Ordinarie			Suppleanter
Jan-Erik	Frodelius	(kv)	Sture Johansson
Roland	Oscarsson		

Biträde i revisionen har lämnats av Erland Gustafsson, certifierad kommunal revisor.

Styrelsemöten

Styrelsen har under året hållit 6 protokollförda styrelsemöten.

Medlemskap

SABO	Sveriges Allmännyttiga Bostadsföretag
Fastigo	Fastighetsbranschens Arbetsgivareorganisation
HBV	Husbyggnadsvaror HBV Förening u.p.a.

Förvaltningsberättelse

Affärsidé

Herrljungabostäder AB ska erbjuda hyresgäster i Herrljunga kommun ett brett urval av attraktiva bostäder med olika typer av upplåtelseform. Med en hög service, genomgripande miljöfokus och ett omsorgsfullt underhåll ska Herrljungabostäder vara förstahandsvalet för ett tryggt och långsiktigt boende.

Företagets fastigheter med lägenheter finns i Herrljunga, Ljung, Annelund och Od i Herrljunga kommun.

Uthyrning/Hyror

Uthyrningspolicy

Alla hyressökande skall för att erhålla ett eget hyreskontrakt kunna uppvisa en god och långsiktig betalningsförmåga med en varaktig försörjningsmöjlighet. Detta krav bekräftas i första hand med en fast inkomst i proportion till utgående hyra och om så erfordras av ekonomiska säkerheter.

Marknad-Hyror

Hyresdebitering i flertalet fastigheter består av varmhyra med individuell värmemätning samt i några fastigheter även varmvattenmätning. Årsvis avräknas kundens värme- och varmvattenförbrukning, mot under året preliminärt inbetald energidebitering. Genomsnittshyran för bostadsbeståndet är 877 kronor per kvadratmeter och år.

Uthyrningsgraden har varit mycket god under 2017. Behovet av bostäder är stort men där efterfrågan begränsas av de hyressökandes ekonomiska förutsättningar. I vårt kundregister återfinns sökande från alla grupper i vårt samhälle såväl i kommunen som utanför. Idag finns cirka 450 st i hyreskö varav sökande till nybyggnadshyror i stort sett är tömt efter uthyrning till 16 nya lägenheter på Styrbjörn 1 med inflyttning mars 2018.

Herbos målsättning att skapa boende för alla grupper är även i fortsättningen mycket viktig att upprätthålla.

Många hyresgäster värderar ett långsiktigt boende alltmer med hänsyn till bristen av alternativa boenden.

Under året har en Boskola pågått tillsammans med Herbo, Hyresgästföreningen och Introduktionsenheten.

Fastighetsförvaltning

All inre fastighetsskötsel och administrativa tjänster sker med egen personal. Serviceanmälan, besiktningar och underhållsplanering administreras och styrs genom handdatorer.

Yttre grönyte- vinterskötsel anlitas av entreprenör som kompletteras av vår egen personal. Personal har genomgått fortbildning inom aktuella arbetsområden avseende arbetsmiljö, fastighetsförvaltning, besiktningar och kundtjänstfrågor.

Styrelsen och personal har under året ökat kompetensen genom deltagande på utbildningsdagar och olika konferenser.

Systematiskt arbetsmiljöarbete har skett under året.

Vårt nya kösystem för hyressökande fungerar alldeles utmärkt och frigör kvalitetstid på uthyrningssidan.

Vårt samarbete med socialtjänst och introduktionsenheten har intensifierats med hänsyn till ökad efterfrågan av bostäder.

Herrljungabostäder AB deltar i två nätverk Nätverk Sjuhärad och Västra Regionen Skaraborg där samverkan sker beträffande kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte.

Miljö

Miljövinster

Huvuddelen av alla fastigheter är anslutna till fjärrvärmenätet som inom Herrljunga tätort produceras till 98 % av biobränsle.

I de flesta bostadsområden finns miljöhus där källsorterade sopor lämnas.

Allt matavfall läggs i separata påsar. Matavfall som blir biogas och biogödsel. I hyresavtalet förbinder sig hyresgästen att källsortera enligt erhållen information och föreskrifter.

Alla produkter som används i fastighetsverksamheten är miljöcertifierade.

2 st av våra bilar är elbilar.

Energibesparande vvs - utrustning installeras alltid vid nyproduktion och utbyte.

Alla förbrukningsuppgifter avseende fjärrvärme och vatten dokumenteras och följs upp fastighetsvis varje månad.

Införandet av individuell mätning av värme- och varmvatten har skapat ett incitament för kunden att minska sin förbrukning och därmed även sin miljöpåverkan.

Ista A/S ansvarar för insamling och redovisning av förbrukningsuppgifter av värme och vatten.

Underhållsåtgärder/Nybyggnation

Herrljungabostäder AB
556508-0909

Årsredovisning 2017-12-31

Nybyggnation

16 st lägenheter

Hysesrätt

Styrbjörn 1 Herrljunga

Invändiga byggnadsarbeten

Totalt har 37 (43) lägenheter renoverats varav 17 (20) är helrenoverade under året.

Standardhöjning / Kök (6 st)

Boken 7, Styrbjörn 7, Violen 12, Vetet 1,
Köpmannen 4

Tvättstugor/Bokningssystem

Boken 7, Enen 11, Styrbjörn 7, Sötbäret 1

Målning

Tvättning/Utvändig målning

Annelund 7:36

Trapphus

Enen 11, Mossen 3

Utvändiga byggnadsarbeten

Takbyte

Boken 7

Entrépartier

Mossen 3, Köpmannen 1

Fönsterpartier/Vindskivor

Falken 3

Tak/Portal

Slöjdaren 5

Terassavdelare

Vetet 1, Herrljunga 3:155, Lönne 3, Ljung 1:187

Balkongräcken

Köpmannen 4

Plåtarbeten

Falken 3, Köpmannen 4, Vingen 1

Övrigt

Låssystem

Violen 12/13, Flugsnapparen 1, Ljung 1:202

Taktvätt

Enen 17, Sötbäret 1, Ljung 1:187

Mossbekämpning asfalt/trappor

Hela beståndet

Markarbeten

Herrljunga 3:155, Mörlanda 2:66

Lekplatsutrustning

Violen 12, Flugsnapparen 1,

Annelund 7:36, Mörlanda 2:66

Flaggstänger

Herrljunga 3:155

Utebelysning

Enen 17, Slöjdaren 5, Vingen 1, Mossen 3

Ventilation

Mörlanda 2:65

Externa uppdrag

Herrljunga kommun, Herrljunga Hotell AB
Privat fastighetsbolag

Därutöver har ca 1291 (1634) insatser utförts i form av serviceanmälningar och besiktningsarbeten under 2017.

Ekonomi/Måluppfyllelse

Avskrivning på inventarier utöver plan uppgår till 323 389 kronor.
Amortering av lån har skett under 2017 med 2 657 945 kronor.
Företagets ränte- och lånepolicy samt ränteutveckling har inneburit att snitträntan för 2017 sjunkit till 0.50 % (0,80 %).

Vår kundtidning "Hemmaplan" som utkommer varje kvartal har skickats ut till alla våra hyresgäster.

Företagets målsättning att kunna erbjuda hyresmarknaden nya bostäder har kunnat uppnås då nybyggnation av Styrbjörn 1 i Herrljunga påbörjades vid halvårsskiftet. 16 nya lägenheter kommer att vara klara för inflyttning mars 2018.

Utfallet av genomförda underhållsinsatser under 2017 är lägre med hänsyn till det förväntade kravet på nedskrivning av fastighetsvärdet.

Intern och extern marknadsvärdering av anläggningstillgångar har skett vilket regelverket i K3(komponentavskrivning) föreskriver.

18.1 miljoner kronor belastar årets resultat i form av nedskrivning som berör 6 fastigheter. Extern marknadsvärdering och konsekvensanalys av övriga fastigheter skall göras under 2018 för att kunna fastställa möjliga uppskrivningar av enskilda fastigheter med hänsyn till planerade komponentbyten enligt upprättad underhållsplan. Taxeringsvärdet för alla fastigheter indikerar på ett marknadsvärde som överstiger bokförda värdet med ca 75 miljoner.

Kvarvarande eget kapital och totala marknadsvärden föranleder inga ytterligare åtgärder i resultat- och balansräkning 2017.

Finansiella mål enligt särskilt ägardirektiv;
Soliditet för Herrljungabostäder AB är 11,6 %(16,4%)

Ekonomiska mål

Flyttrotationen har minskat från 18 % till 12 %

Vakansgraden är idag 0,19%(1,01%)

Underhållskostnad i kronor per kvadratmeter är 80(161)

Bostadssociala mål

Under året genomfördes en kundundersökning där NKI(Nöjd kund-index) ökat från 62 till 67.

Uppstart av Boskola har som mål att arbeta för integration, social sammanhållning och ökad kompetens hos hyresgäster.

Serviceanmälningar och besiktningsarbeten under 2017. Åtgärdstiden i snitt från anmälan till återrappporterat utfört arbete är 13,2(14) timmar.

Borgensavgift och ränteskillnadsersättning är reglerad till ägarna under 2017 med 448 039 kronor.

Flerårsjämförelse		2017	2016	2015	2014
Nettoomsättning	tkr	38 497	38 083	36 361	35 379
Resultat efter finansiella poster	tkr	-9 796	6 025	1 475	394
Driftnetto	tkr	16 447	14 423	9 783	9 778
Balansomslutning	tkr	200 476	188 127	184 576	154 886
Antal anställda	st	8	8	9	9
Soliditet %	%	11,6	16,4	14,2	16,2

Nyckeltalsdefinitioner

Soliditet

Eget kapital och obeskattade reserver (med avdrag för uppskjuten skatt)
i förhållande till balansomslutningen.

Driftsnetto

Driftsresultat före avdrag för av- och nedskrivningar.

Aktuellt 2018

Flerbostadshus med 16 lägenheter på Kv.Styrbjörn 1 Herrljunga med inflyttning mars 2018.

Årsredovisning 2017-12-31
Herrljungabostäder AB
556508-0909

Förslag till vinstdisposition

Till bolagsstämmans förfogande står följande vinstmedel:

Balanserade vinstmedel	13.900.668
Årets resultat	-8.851.170
	5.049.498

Styrelsen och verkställande direktör föreslår att vinstmedlen disponeras så

Att i ny räkning balanseras	5.049.498
-----------------------------	-----------

Årsredovisning 2017-12-31

Herrljungabostäder AB

556508-0909

Resultaträkning

för verksamhetsåret 1/1-31/12 2017

	Not	2017	2016
Nettoomsättning			
Hyresintäkter	1	37 603 301	37 084 190
Övriga förvaltningsintäkter		893 908	998 746
Summa nettoomsättning		38 497 209	38 082 936
Fastighetskostnader			
Driftskostnader	2,1	-17 907 090	-16 109 701
Underhållskostnader		-3 463 061	-6 944 025
Fastighetsskatt		-679 323	-605 918
Av- och nedskrivningar	3	<u>-21 965 988</u>	<u>-3 854 374</u>
Summa fastighetskostnader		-44 015 462	-27 514 018
Bruttoresultat		-5 518 253	10 568 918
Centrala administrations- och försäljnings- kostnader			
Övriga kostnader		<u>-3 538 869</u>	<u>-3 368 385</u>
Rörelseresultat		-9 057 122	7 200 533
Finansiella poster:			
Övriga ränteintäkter		14 573	11 572
Räntekostnader och liknande resultatposter		-305 170	-787 463
Borgensavgifter och ränteskillnadsersättning		<u>-448 039</u>	<u>-398 838</u>
Resultat efter finansiella poster		-9 795 758	6 025 804
Resultat före bokslutsdispositioner		<u>-9 795 758</u>	<u>6 025 804</u>
Bokslutsdispositioner	12	-1 534 000	-1 259 969
Resultat före skatt		-11 329 758	4 765 835
Skatt på årets resultat	13	<u>2 478 588</u>	<u>-1 060 089</u>
ÅRETS RESULTAT		-8 851 170	3 705 746

Årsredovisning 2017-12-31

Herrljungabostäder AB

556508-0909

Balansräkning

per den 31 december 2017

Tillgångar	Not	2017	2016
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för datorprogram	5	0	53 539
<u>Materiella anläggningstillgångar</u>			
Byggnader och Mark	6	166 606 850	185 480 812
Pågående nybyggnad	6	17 578 100	580 196
Inventarier	7	<u>519 733</u>	<u>633 360</u>
		184 704 683	186 694 368
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga värdepappersinnehav		40 000	40 000
Uppskjutna skattefordringar		3 478 847	0
Summa anläggningstillgångar		188 223 530	186 787 907
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Hyres- och kundfordringar		446 021	421 301
Övrig kortfristig fordran		1 654 577	3 836
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	15	367 496	913 061
Fordran koncernbolag	17	9 784 379	0
Kassa och bank		8	425
Summa omsättningstillgångar		12 252 481	1 338 623
SUMMA TILLGÅNGAR		200 476 011	188 126 530

Årsredovisning 2017-12-31

Herrljungabostäder AB

556508-0909

Balansräkning

per den 31 december 2017

Eget kapital och skulder	Not	2017	2016
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		14 800 000	14 800 000
Reservfond		<u>262 254</u>	<u>262 254</u>
Summa bundet eget kapital		15 062 254	15 062 254
Fritt eget kapital			
Balanserade vinstmedel		13 900 668	10 194 922
Årets resultat		<u>-8 851 170</u>	<u>3 705 746</u>
Summa fritt eget kapital		5 049 498	13 900 668
Summa eget kapital		20 111 752	28 962 922
Obeskattade reserver	4	4 028 116	2 494 116
Avsättningar			
Uppskjuten skattefordran/skuld	11	0	62 547
Långfristiga skulder	8		
Skulder till koncernföretag		13 200 000	13 200 000
Övriga långfristiga skulder		2 300 000	2 800 000
Skulder till kreditinstitut		<u>146 231 475</u>	<u>124 958 215</u>
Summa långfristiga skulder		161 731 475	140 958 215
Kortfristiga skulder			
Kortfristig del av långfristig skuld	8	3 114 795	2 546 000
Skuld Koncernbolag	17	931 244	2 578 087
Skuld till Herrljunga kommun		448 664	398 838
Leverantörsskulder		3 404 166	3 570 538
Skatteskuld		1 667 914	855 232
Övriga kortfristiga skulder		231 059	498 713
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	14	<u>4 806 826</u>	<u>5 201 322</u>
Summa kortfristiga skulder		14 604 668	15 648 730
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		200 476 011	188 126 530

Eget kapital

	Aktiekapital	Reservfond	Balanserade vinstmedel	Årets resultat	Totalt
Belopp vid årets ingång	14 800 000	262 254	10 194 922	3 705 746	28 962 922
Omföring av fg års vinst			3 705 746	-3 705 746	
Vinstdisposition					
Årets resultat				-8 851 170	-8 851 170
Belopp vid årets utgång	14 800 000	262 254	13 900 668	-8 851 170	20 111 752

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1.

och Bokföringsnämndens allmänna råd BFN 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Redovisningsprinciperna är oförändrade från föregående år. Förutom att koncernvalutakonto i år redovisas under fordran/skuld Koncernbolag efter att tidigare redovisats under kassa/bank/Långfristig skuld Herrljunga kommun.

Fordringar har upptagits till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Avskrivningar enligt plan baseras på tillgångarnas anskaffningsvärde och fördelas över den beräknade ekonomiska livslängden. Följande avskrivningstider tillämpas:

Byggnader

Stomme	100 år	1,0%
Värme/Sanitet	50 år	2,0%
El	40 år	2,5%
Fönster	40 år	2,5%
Fasad	60 år	1,7%
Yttertak	60 år	1,7%
Innerväggar	30 år	3,3%
Ventilation	25 år	4,0%
Markanläggningar	20 år	5%
Inventarier	10 år	10%
Datorer	3 år	33%

Not 1, kkr	Hyresintäkter				2017	2 016
		Totalhyra	Totalhyra	Hyresbortfall	Hyresbortfall	
		2017	2016	2017	2016	
	Bostäder	35 935 861	35 527 448	69 996	268 419	35 865 865 35 259 029
	Lokaler	1 290 572	1 432 936	13 363	69 156	1 277 209 1 363 780
	Garage	<u>490 486</u>	<u>571 822</u>	<u>30 259</u>	<u>110 441</u>	<u>460 227 461 381</u>
	Summa	37 716 919	37 532 206	113 618	448 016	<u>37 603 301 37 084 190</u>

Not 2 Driftskostnader

Reparationer	3 553 178	4 002 515
Skötselkostnader	2 912 050	3 658 342
Uppvärmning, el	6 496 357	6 749 602
Vatten och avlopp	1 840 790	1 769 723
Renhållning	1 292 102	1 168 535
Lokal administration	1 812 613	-1 239 016
Summa	<u>17 907 090</u>	<u>16 109 701</u>

Not 3 Avskrivningar

Immateriella anläggningstillgångar	53 539	165 824
Byggnader	3 310 060	3 367 630
Markanläggningar	388 763	196 838
Inventarier	113 626	124 082
Nedskrivning byggnader	18 100 000	0
Summa	<u>21 965 988</u>	<u>3 854 374</u>

Not 4 Obeskattade reserver

Periodiseringsfond

Tax 2012	0	129 000
Tax 2013	57 000	57 000
Tax 2014	37 094	37 094
Tax 2015	99 479	99 479
Tax 2016	381 366	381 366
Tax 2017	1 520 788	1 520 788
Tax 2018	1 609 000	0
Inventarier avskrivning utöver plan	323 389	269 389
	<u>4 028 116</u>	<u>2 494 116</u>

Not 5 Anskaffningsvärde mm på anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar

Balanserade utgifter för datorprogram

Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	1 513 046	1 513 046
Nyanskaffning av anläggningstillgång under året	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	<u>1 513 046</u>	<u>1 513 046</u>
Ingående ackumulerade avskrivningar enligt plan för Datorprogram	1 459 507	1 293 683
Årets avskrivningar enligt plan	53 539	165 824
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	<u>1 513 046</u>	<u>1 459 507</u>
Utgående bokfört värde datorprogram	0	53 539

Not 6 Byggnader o mark

Ingående anskaffningsvärden

Inköp	1 564 000	35 328 000
Försäljning och utrangeringar	<u>-2 049 278</u>	<u>0</u>
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	190 274 000	190 759 278

Ingående avskrivningar

Försäljningar och utrangeringar	29 163 408	25 796 056
Årets avskrivningar	<u>-215 261</u>	<u>0</u>
Utgående ackumulerade avskrivningar	3 310 060	3 367 630
	<u>32 258 207</u>	<u>29 163 686</u>

Ingående nedskrivningar

Försäljning och utrangeringar	0	0
Återförd nedskrivning	0	0
Årets nedskrivning	<u>14 800 000</u>	<u>0</u>
Utgående ackumulerade nedskrivningar	14 800 000	0

Bokfört värde byggnader

Mark	143 215 793	161 595 592
------	-------------	-------------

Ingående ack.anskaffningsvärden

Inköp	16 953 388	16 734 388
Försäljning	0	219 000
Bokfört värde mark	<u>-105 400</u>	<u>0</u>
	16 847 988	16 953 388

Bokfört värde byggnad o mark

	160 063 781	178 548 980
--	-------------	-------------

Meddelande 5

Herrljungabostäder AB
556508-0909

Årsredovisning 2017-12-31

2017

2016

Not 6	Markanläggning		
	Ingående anskaffningsvärden	7 775 262	6 032 264
	Inköp	0	1 742 998
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	7 775 262	7 775 262
	Ingående avskrivningar	843 430	646 592
	Årets avskrivningar enligt plan	388 763	196 838
	Utgående ackumulerade avskrivningar	1 232 193	843 430
	Utgående bokfört värde markanläggningar	6 543 069	6 931 832
	Utgående bokfört värde byggnader, mark, markanläggning	166 606 850	185 480 812
	Pågående nybyggnation		
	Styrbjörn 1	20 878 100	580 196
	Nedskrivning	-3 300 000	0
	Bokfört värde	17 578 100	580 196
Not. 7	Inventarier		
	Ingående ackumulerade anskaffningsvärden inventarier	1 664 891	1 946 891
	Nyanskaffningar under året; inventarier	0	0
	Utrangerad o såld inventarie under året	-113 118	-282 000
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden inventarier	1 551 773	1 664 891
	Ingående ackumulerade avskrivningar enligt plan inventarier	1 031 531	1 189 449
	Årets avskrivningar enligt plan	113 627	124 082
	Utrangerad och såld inventarie under året	-113 118	-282 000
	Utgående ackumulerade avskrivningar enl.plan	1 032 040	1 031 531
	Utgående bokfört värde inventarier	519 733	633 360
Not.8	Långfristiga skulder		
	Nossan Förvaltnings AB	13 200 000	13 200 000
		13 200 000	13 200 000
	Kooperativa hyresrättsförening Ugglan Herrljunga	2 300 000	2 800 000
	Skuld till kreditinstitut		
	Kommuninvest	149 346 270	127 504 215
		164 846 270	143 504 215
	Avgår;		
	Kortfristig del av lån(nästa års amortering)	-3 114 795	-2 546 000
	Summa långfristiga lån	161 731 475	140 958 215

Not.9 Specifikation av lånestruktur och räntebindningstid

Räntebindning till

Lån med rörlig ränta	26 806 525	56 301 525
1 år	11 437 525	32 383 525
2 år	10 105 125	0
3 år	43 724 420	10 337 025
4 år	20 547 500	44 482 140
5 år	24 000 000	0
6 år	28 225 175	0
Totalt	<u>164 846 270</u>	<u>143 504 215</u>
Snittränta	0,50%	0,80%

Not.10 Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

Medelantalet anställda och fördelning män och kvinnor

antal anställda	8,00	9,00
varav män	75%	78%
varav kvinnor	25%	22%

Löner och andra ersättningar

Styrelse o Vd	748 214	758 009
Tjänstemän	875 405	918 923
Fastighetspersonal	<u>1 641 601</u>	<u>1 854 048</u>
	3 265 220	3 530 980

Sociala kostnader

Styrelse o Vd	186 345	287 172
Tjänstemän	483 812	510 721
Fastighetspersonal	<u>786 522</u>	<u>824 260</u>

Summa löner, andra ersättningar och sociala kostnader

1 456 679	1 622 153
<u>4 721 899</u>	<u>5 153 133</u>

Not. 11 Uppskjuten skatt

Avvikelse mellan skattemässigt restvärde och bokförda värden på fastigheter.	3 478 847	62 547
--	-----------	--------

Not. 12 Bokslutsdispositioner

Inventarier avskrivning utöver plan	54 000	-84 000
Återföring periodiseringsfond tax 2011	-129 000	-176 819
Periodiseringsfond Tax 2018,2017	<u>1 609 000</u>	<u>1 520 788</u>
	<u>1 534 000</u>	<u>1 259 969</u>

Meddelande 5

Herrljungabostäder AB
556508-0909

Årsredovisning 2017-12-31

2017

2016

Not.13	Skatt på årets resultat		
	Uppskjuten skatt	-3 541 394	48 120
	Årets skatt	<u>1 062 806</u>	<u>1 011 969</u>
		-2 478 588	1 060 089
Not 14	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		
	Förskottsbetalda hyror	2 830 987	3 270 625
	Upplupna kostnadsräntor	43 000	61 000
	Upplupna sociala avgifter	351 743	467 831
	Upplupna semesterlöner	691 000	765 000
	Övriga upplupna kostnader	<u>890 096</u>	<u>636 866</u>
		4 806 826	5 201 322
Not 15	Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		
	Försäkringar	4 452	342 563
	Licenskostnader	133 101	154 401
	Förvaltningsavtal	0	168 133
	Husbyggnadsvaror	39 572	65 237
	Kabeltvavgifter	79 246	80 929
	Övriga upplupna kostnader	<u>111 125</u>	<u>101 798</u>
		367 496	913 061
Not 16	Eventuala förpliktelser		
	Ansvarsförbindelser	67 870	72 826
Not 17	Fordran Koncernbolag/Skuld Koncernbolag		
	Avräkningskonto Nossans Förvaltnings AB	9 784 379	2 578 087
	Koncernkredit	15 000 000	15 000 000

Not 18 Transaktioner med närstående

Uppgifter om moderföretaget

Moderföretag i den största koncern där Herrljungabostäder AB är dotterföretag och koncernredovisning upprättas är Herrljunga kommun 212000-1520, Herrljunga.

Moderföretag i den minsta koncern där Herrljungabostäder AB är dotterföretag och koncernredovisning upprättas är Nossan Förvaltnings AB, 556637-5746 Herrljunga.

Inköp o ch försäljning mellan koncernföretag

Nedan anges andelen av årets inköp och försäljning avseende koncernföretag

Inköp	%	33	26
Försäljning	%	5	5

Inköp av varor o tjänster från närstående

Inköp av varor			
Herrljunga Elektriska AB	8 340 389	7 013 150	
Herrljunga Vatten AB	489 630	258 485	
Summa			

Ovanstående transaktioner genomfördes på affärsmässiga villkor

Not 18

	2017	2016
Lån från närstående		
Lån från Nossan Förvaltnings AB		
Ingående balans	13 200 000	13 200 000
Erhållna lån	0	0
Amortering	0	0
Utgående balans	13 200 000	13 200 000

Ränta på lånet från Nossans Förvaltnings AB har utgått med 61 908 kr.
Lånet har ingen fastställd återbetalningstid.

Herrljungabostäder AB
Årsredovisning 2017-12-31

Bostadsbestånd

Fastighet	Adress	Byggår	Antal					Summa	Lgh	Snitt	Lokaler
			lgh								
			En	Tvåor	Treor	Fyror	Fem				
Boken 7	Parkgatan 13	1957	8	17		1		26	1422	835	71
Styrbjörn 6-7	Nästegårdsgatan 4	1962	7	11				18	1001	1216	
	Torggatan 5			18	3	3		24	1555	857	
Violen 12-13	Torget 3	1965			34	8		42	3362	808	
	Korsgatan 1							0	0	0	
	Västergårdsgatan 51							0	0	0	
Vetet 1	Östergårdsgatan 2-4	1978	23	29	24	1		77	4948	839	
	Åkerstigen 1,3,5							0	0	0	
Flugsnapparen 1	Ringvägen 19-21	1965				17		17	1609	787	
	Andrégatan 19-21							0	0	0	
Falken 3	Villagatan 6	1964	2		4			6	340	835	
Sötbäret/Syrenen 1	Änggatan 2-16	1964		9		4		13	943	798	
Enen 11	Torggatan 10	1969	6	18	2			26	1616	887	
	Nästegårdsgatan 8							0	0	0	
Lönnen 3	Östra Parkgatan 2	1983		6	4			10	702	888	491
	Storgatan 20							0	0	0	
Mossen 3	Arvidsgårdsgatan 6	1949		11				11	694	838	
Vingen 1	Stenbyvägen 1.3.5,7,9	1992		11	12	2		25	1916	832	125
Blåklinten	Västergårdsgatan 56-62	1977	6	6				12	660	1072	
Herrljunga 3:155	Gustavsbergsgatan	1987		14	2			16	1145	1078	
	Västergårdsgatan 50							0	0	0	
Ugglan 22-25	Berguvsgatan	2010				4		4	404	950	
Ugglan 10,14	Berguvsgatan	2011				2		2	202	970	
Ugglan 15,16	Berguvsgatan	2012				2		2	202	1000	
Oxeln 8	Bigatan 1,3,5	2014			6			6	426	955	
Ugglan 9	Berguvsgatan 15	2015			2			2	180	1043	
Linden 2	Sturegatan 1	2016		10	10			20	1193	1450	
Ljung 16:2	Radhusvägen 4	1971	2	2	1			5	297	838	
Ljung 1:202	Ringvägen 4-10,16-26	1965-67	18			6		24	1375	972	397
Annelund 7:36-37	Mörlandavägen 1,3,5	1970	8	10	3	2	1	24	1595	896	
Annelund 6:5	Armaturvägen 2-8	1964	8					8	360	844	
Mörlanda 2:64	Nyponvägen	1972	8	14	6			28	1706	837	
	Lingonvägen							0	0	0	
	Blåbärsvägen							0	0	0	
	Vinbärsvägen							0	0	0	
Mörlanda 2:65	Krusbärsvägen	1983		7	8			15	1061	896	
	Halionvägen							0	0	0	
Ljung 1:187	Elvägen 1,3,5,7,9	1982		8	4			12	840	585	
Mörlanda 2:66-75-77	Tomvägen 2,4,18	1987		6	6			12	846	573	
Mörlanda 2:80	Tomvägen 27,29,31	1990			6			6	456	554	
Annelund 6:4	Armaturvägen 12-20	1957	4		5			9	467	917	
Od 1:11	Stenlyckan 3	1985			2			2	180	489	
Od 1:12	Stenlyckan 4	1987			2			2	180	489	
Od 13:2	Lärbostaden	2011				1		1	89	651	
Slöjdaren 5	Hantverksgatan 2-4	1991	0	20	17	7		44	3371	878	545
Enen 7	Torggatan 6	1991	0	3	3	0		6	398	899	0
Enen 17	Torggatan 8	1989	0	4	2	2		8	644	835	0
Köpmannen 4	Storgatan 44/Torget 2	1990	0	2	9	6	1	18	1586	794	1348
Herrljunga Mimer 19	Storgatan 74-78	1989	2	16	6	2		26	1688	888	0
Hagen 16	Sveagatan 16	2004	4	8	2	0		14	948	978	0
Ljung 1:201	Stationsvägen 16	2005	<u>1</u>	<u>3</u>	<u>3</u>	<u>0</u>		<u>7</u>	<u>466</u>	<u>1007</u>	<u>0</u>
			107	263	188	70	2	630	43073	877	2977

Fastighet	Byggår	Anskaffn. värde Byggnad	Anskaffn. mark- anlägg.	Anskaffn. värde Mark	Årets avskr nedskr	Ack. avskr. Byggnad	Ack. avskr. markanl.	Bokf. värde Byggn.	Bokf. värde Markanl.	Bokf. värde
byggnad										
Boken 7	1957	2 019	677	160	64	264	135	1 755	542	2 457
Styrbjörn 6-7	1962	9 073	0	1 185	164	1 765	0	7 308	0	8 493
Violen 12-13	1965	3 388	908	520	74	661	272	2 727	636	3 883
Vetet 1	1978	12 463	4 852	1 867	284	1 908	352	10 557	4 500	16 924
Flugsnapparen 1	1965	2 367	0	287	56	435	0	1 932	0	2 219
Falken 3	1964	620	0	33	9	52	0	568	0	601
Sötbäret/Syrenen	1964	728	0	102	18	164	0	564	0	666
Enen 11	1969	1 645	0	265	35	342	0	1 303	0	1 568
Lönnen 3	1983	4 233	0	520	73	973	0	3 260	0	3 780
Mossen 3	1949	3 969	0	575	1 085	1 865	0	2 104	0	2 679
Vingen 1	1992	5 146	0	783	85	957	0	4 189	0	4 972
Blåklinten 5	1977	1 108	384	468	33	219	96	889	288	1 645
Herrljunga 3:155	1987	5 268	0	1 901	87	1 018	0	4 250	0	6 151
Ugglan 10,14,15,16,	2011	14 510	0	776	232	1 638	0	12 872	0	13 648
Oxein 8	2014	9 630	0	737	2 351	2 993	0	6 637	0	7 374
Ugglan 9	2015	4 350	0	146	1 370	1 530	0	2 820	0	2 966
Linden 2	2016	31 671		219	8 871	9 160	0	22 511		22 730
Ljung 16:2	1971	367	0	53	8	83	0	284	0	337
Ljung 1:202	1965-67	5 592	0	516	107	1 041	0	4 551	0	5 067
Annelund 7:36-37	1970	4 985	0	270	109	591	0	4 394	0	4 664
Annelund 6:5	1964	334	0	47	6	81	0	253	0	300
Mörlanda 2:64	1972	4 964	0	383	127	748	0	4 216	0	4 599
Mörlanda 2:65	1983	4 772	0	546	92	898	0	3 874	0	4 420
Ljung 1:187	1982	1 557	0	723	24	305	0	1 252	0	1 975
Mörlanda 2:66-75-77	1987	3 675	0	488	1 149	1 875	0	1 800	0	2 288
Mörlanda 2:80	1990	2 925	0	774	48	577	0	2 348	0	3 122
Annelund 5:1	1963	0	0	31	0	0	0	0	0	31
Annelund 6:4	1957	2 135	0	290	34	393	0	1 742	0	2 032
Od 1:11	1985	452	0	117	9	86	0	366	0	483
Od 1:12	1987	554	0	186	12	107	0	447	0	633
Od 13:2	2011	152	0	0	2	12	0	140	0	140
Slöjdaren 5	1991	16 543	0	732	193	5 138	0	11 405	0	12 137
Enen 7	1991	1 579	0	81	17	525	0	1 054	0	1 135
Enen 17	1989	2 210	0	120	26	734	0	1 476	0	1 596
Köpmannen 4	1990	5 237	523	647	89	1 497	108	3 740	415	4 802
H-a Mimer 19	1989	7 561	123	300	109	2 368	69	5 193	54	5 547
Hagen 16	2004	7 146	308	0	104	1 845	200	5 301	108	5 409
Ljung 1:201	2005	5 346	0	0	973	2 212	0	3 134	0	3 134
		190 274	7 775	16 848	18 109	47 058	1 232	143 216	6 543	166 607

Årsredovisning 2017-12-31
Herrljungabostäder AB

Herrljunga 2018- 03-05

Karin Carlsson

Bert-Åke Johansson

Styrelseordförande

Ragnar Emanuelsson

Kent Johansson

Christian Reimer

Birger Sjöberg
Vd

Revisorspåteckning

Vår revisionsberättelse har avgivits 2018- 03-12

Peter Sjöberg
Aukt.revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Herrljungabostäder AB, org.nr 556508-0909

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Herrljungabostäder AB för år 2017.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Herrljungabostäder ABs finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Herrljungabostäder AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av årsredovisningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Herrljungabostäder AB för år 2017 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Herrljungabostäder AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Göteborg den 12 mars 2018
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Peter Sjöberg
Auktoriserad revisor

Till styrelsen och årsstämman för Herrljungabostäder AB,
org. nr. 5565080909

Granskningsrapport för år 2017 enligt 10 kap aktiebolagslagen

Vi har granskat bolagets verksamhet under räkenskapsåret 2017.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god sed. Det innebär att vi har planerat granskningen för att i rimlig grad försäkra oss om att bolagets verksamhet skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att bolagets interna kontroll varit tillräcklig.

För uppdraget har vi tagit del av bolagsordning, ägardirektiv, arbetsordning för styrelsen/VD, styrelseprotokoll, budget, årsredovisning, och policydokument. Samtal om bolagets verksamhet, organisation, interna kontroll, resultat och samordning inom koncernen har genomförts med VD. Särskild uppmärksamhet har riktats på de negativa ekonomiska konsekvenserna på bolagets resultat på grund av byte från redovisning enligt K 2 till redovisning enligt K 3.

Plan för intern kontroll har upprättats och innehåller relevanta kontrollområden dock har inte resultatet av planens genomförande redovisats.

Enligt ägardirektiv skall direktavkastningen långsiktigt uppgå till 3 %, soliditeten skall vara minst 15 %. Inte något av målen uppnås för det enskilda året 2017.

Vi rekommenderar ägaren att omarbeta/anpassa de skrivningar i ägardirektivet som berör finansiella mål och påverkas av bytet till K3-metoden.

Bedömning

Vi anser att vår granskning ger rimlig grund för uttalandet enligt nedan:

Vi bedömer att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi finner ingen anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Herrljunga 2018-02-22

Jan-Erik Frodelius

Roland Oscarsson

Av kommunfullmäktige i Herrljunga kommun utsedda lekmannarevisorer

Herrljunga Hotellfastighets AB
556078-7573

ÅRSREDOVISNING

2017-12-31

Förvaltningsberättelse

Styrelsen för Herrljunga Hotellfastighets Aktiebolag, 556078-7573 får härmed avge årsredovisning för förvaltningen av bolaget avseende räkenskapsåret 2017.

Herrljunga Hotellfastighets AB är ett förvaltningsbolag som för närvarande förvaltar två fastigheter för hotellverksamhet.

Samtliga aktier ägs av Nossan Förvaltnings AB(org.nr.556637-5746)

Ekonomisk översikt

	2017-12-31	2016-12-31	2015-12-31	2014-12-31	2013-12-31
Nettoomsättning	688 681	683 244	682 536	676 466	674 235
Resultat före dispositioner	-82 897	-155 543	-42 700	-88 202	372
Balansomslutning	9 198 884	7 372 518	7 363 199	7 418 943	7 569 663
Soliditet	27,47%	5,55%	8,21%	8,19%	9,19%

Eget kapital

	Aktiekapital	Reservfond	Uppskrivnings- fond	Fritt eget kapital
Vid årets början	200 000	4 600	74 813	130 119
Årets resultat				2 117 103
Vid årets utgång	200 000	4 600	74 813	2 247 222

Förslag till vinstdisposition

	Belopp
Till bolagsstämman förfogande står följande vinstmedel	
Balanserade vinstmedel	130 119
årets vinst	2 117 103
Totalt	2 247 222

Styrelsen föreslår att vinstmedlen disponeras så

Utdelning till Nossan Förvaltnings AB

1 716 000

att i ny räkning balanseras

531 222

Summa

2 247 222

Enligt fastställt ägardirektiv skall koncernbidrag på sikt minska och soliditeten överstiga 10 %.

2017 har koncernbidrag erhållits samtidigt som ett taxerat underskott utnyttjats.

Soliditeten uppgår 2017 till 10,83 % efter beslutad utdelning.

Vad beträffar företagets resultat och ställning i övrigt, hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkning med tillhörande bokslutskommentarer.

Resultaträkning

Belopp i kr	Not	2017-12-31	2016-12-31
Nettoomsättning	6	<u>688 681</u>	<u>683 244</u>
Summa nettoomsättning		688 681	683 244
Rörelsens kostnader	1,2		
Övriga externa kostnader		-381 777	-437 558
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar		<u>-392 994</u>	<u>-389 910</u>
Rörelseresultat		-86 090	-144 224
Resultat från finansiella poster			
Ränteintäkter och liknande resultatposter		2	1 024
Räntekostnader och liknande resultatposter		<u>3 191</u>	<u>-12 343</u>
Resultat efter finansiella poster		-82 897	-155 543
Resultat före bokslutsdispositioner		-82 897	-155 543
Bokslutsdispositioner	7	2 200 000	0
Resultat före skatt		2 117 103	-155 543
Skatt på årets resultat		<u>0</u>	<u>0</u>
Årets resultat		2 117 103	-155 543

Balansräkning

Belopp i kr

Not 2017-12-31 2016-12-31

Tillgångar

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar

Byggnader och Mark	1	5 679 866	6 066 536
Maskiner och inventarier	2	<u>2 988</u>	<u>9 312</u>
		5 682 854	6 075 848

Summa anläggningstillgångar **5 682 854** **6 075 848**

Omsättningstillgångar

Hysesfordran		6 928	625
Fordran koncernbolag	3	3 488 271	1 269 496
Övrig fordran		11 728	18 052
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		<u>9 103</u>	<u>8 497</u>
		3 516 030	1 296 670

Summa omsättningstillgångar **3 516 030** **1 296 670**

SUMMA TILLGÅNGAR **9 198 884** **7 372 518**

Balansräkning

Belopp i kr

Not 2017-12-31 2016-12-31

Eget kapital och skulder

Bundet eget kapital

Aktiekapital(2000 aktier a kvotvärde 100 kr)	200 000	200 000
Uppskrivningsfond	74 813	74 813
Reservfond	<u>4 600</u>	<u>4 600</u>
	279 413	279 413

Fritt eget kapital

Balanserade vinst eller förlust	130 119	285 663
Årets resultat	<u>2 117 103</u>	<u>-155 543</u>
	2 247 222	130 120

Summa eget kapital	2 526 635	409 533
---------------------------	------------------	----------------

Långfristiga skulder

4

Skulder till kreditinstitut	<u>6 600 000</u>	<u>6 600 000</u>
	6 600 000	6 600 000

Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder	0	209 485
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	<u>72 249</u>	<u>153 500</u>
Summa kortfristiga skulder	72 249	362 985

SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL	9 198 884	7 372 518
---------------------------------------	------------------	------------------

Redovisningsprinciper och bokslutskommentarer

Belopp i kr om inget annat anges

Allmänna redovisningsprinciper

Företagets årsredovisning har upprättats enligt bokföringsnämndens allmänna råd med hänvisning till BFNAR 2016:10, Årsredovisning i mindre företag(K2)

Värderingsprinciper m m

Tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Avskrivningsprinciper för anläggningstillgångar

Vad gäller materiella anläggningstillgångar så har BFNAR 2001:3 tillämpats. Dessa skrivs av linjärt enligt plan över den beräknade nyttjandeperioden. Följande avskrivningsprocent har tillämpats.

Materiella anläggningstillgångar

Byggnader

3%

Inventarier

10%

Noter

2017-01-01 2016-01-01
2017-12-31 2016-12-31

Not 1 Byggnader och mark**Byggnader**

Ackumulerade anskaffningsvärden:	12 889 023	12 689 023
Nyanskaffning av anläggningstillgång under året	0	200 000
Utgående ack.anskaffningsvärden	12 889 023	12 889 023
Ackumulerade avskrivningar enligt plan:		
Vid årets början	-6 922 699	-6 541 029
Årets avskrivning enligt plan	<u>-386 670</u>	<u>-381 670</u>
	-7 309 369	-6 922 699

Mark

Ackumulerade anskaffningsvärden	100 212	100 212
Årets förändring	-	-

Redovisat värde vid årets slut

100 212 100 212
5 679 866 6 066 536

Not.2 Inventarier

2017-12-31 2016-12-31

Anskaffningsvärden		
Ingående anskaffningsvärde	509 780	509 780
Utgående anskaffningsvärde för inventarier	509 780	509 780
Avskrivningar enligt plan		
Ingående avskrivningar	-500 468	-492 228
Årets avskrivning på kvarvarande inventarier	<u>-6 324</u>	<u>-8 240</u>
Utgående avskrivningar enligt plan på inventarier	-506 792	-500 468
Utgående redovisat värde för inventarier	2 988	9 312

Not 3 Fordran koncernbolag

2017-12-31 2016-12-31

Erhållet koncernbidrag från Nossan Förvaltnings AB	2 200 000	0
Koncernkonto Nossan Förvaltnings AB	1 288 271	1 269 496
Kreditlimit 1.700 tkr	3 488 271	1 269 496

Not 4 Skulder till kreditinstitut

2017-12-31 2016-12-31

Kommuninvest

6 600 000 6 600 000**Totalt****6 600 000 6 600 000****Not 5 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter**

Förutbetalda hyror

72 249 70 243

Övriga kostnader

0 83 257**Totalt****72 249 153 500****Not 6 Omsättning**

688 681 683 244

I samband med att gällande lokalhyresavtal med Herrljunga Hotell o Konferens är förlängt t.o.m. 2018-10-31 pågår diskussioner om ett 25-årigt hyrköpsavtal.

Not 7 Bokslutsdispositioner

Erhållet koncernbidrag från Nossan Förvaltnings AB

2 200 000

0

Underskrifter

Herrljunga 2018-02-28

Karin Carlsson

Bert-Åke Johansson

Ragnar Emanuelsson

Kent Johansson

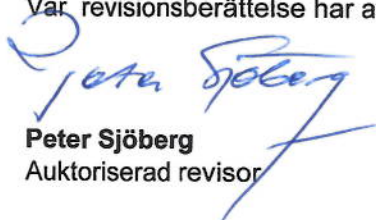
Christian Reimer

Birger Sjöberg

Vd

Vår revisionsberättelse har avgivits 2018-03-12

Peter Sjöberg

Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Herrljunga Hotellfastighets AB, org.nr 556078-7573

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Herrljunga Hotellfastighets AB för år 2017.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Herrljunga Hotellfastighets ABs finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Herrljunga Hotellfastighets AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om beslut har fattats om att avveckla verksamheten.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av årsredovisningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Herrljunga Hotellfastighets AB för år 2017 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Herrljunga Hotellfastighets AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Göteborg den 12 mars 2018
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Peter Sjöberg', written over a light blue horizontal line.

Peter Sjöberg
Auktoriserad revisor

Till styrelsen och årsstämman i Herrljunga Hotellfastighets Aktiebolag,
org. nr. 556078-7573

Granskningsrapport för år 2017 enligt 10 kap aktiebolagslagen

Vi har granskat bolagets verksamhet under räkenskapsåret 2017.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god sed. Det innebär att vi har planerat granskningen för att i rimlig grad försäkra oss om att bolagets verksamhet skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att bolagets interna kontroll varit tillräcklig.

För uppdraget har vi tagit del av bolagsordning, ägardirektiv, styrelseprotokoll och stämmoprotokoll. Samtal om bolagets verksamhet organisation, interna kontroll, resultat och samordning inom koncernen har genomförts med VD.

Under 2017 har koncernbidrag erhållits samtidigt som ett taxerat underskott utnyttjats. Därmed har det taxerade underskottet utnyttjats till drygt 95 %. Efter beslutad utdelning uppgår soliditeten till 10,8 %.

Inget i bolagets ordinarie verksamhet har ändrats varför svårigheten att varaktigt uppnå lönsamhet i syfte att uppnå ägarens krav om en soliditet om minst 10% kvarstår.

Bedömning

Vi anser att vår granskning ger rimlig grund för uttalandet enligt nedan:

Vi bedömer att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen varit tillräcklig. Vi finner därför ingen anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Herrljunga 2018-02-22

Anne-Christine Ljungberg-Snygg

Jan-Erik Frodelius

Av kommunfullmäktige i Herrljunga kommun utsedda lekmannarevisorer

Års- och
koncernredovisning 2017
Nossan
Förvaltningsaktiebolag
556637-5746

VR AB 1/1 3

Innehåll

Förvaltningsberättelse.....	2
Ekonomisk redovisning.....	7
Noter.....	13
Underskrifter.....	22
Revisionsberättelse.....	23
Granskningsrapport.....	24

OK RB AA

Års- och koncernredovisning 2017
Nossan Förvaltningsaktiebolag 556637-5746

Styrelsen och verkställande direktör avger följande årsredovisning och koncernredovisning för räkenskapsåret 2017.

Förvaltningsberättelse

Mål med verksamheten

Nossan Förvaltningsaktiebolag ska verka för att Herrljunga kommuns koncernbolag förvaltas på ett förmånligt och effektivt sätt. Bolagen är Herrljunga Vatten AB, Herrljunga Elektriska AB, Herrljungabostäder AB och Herrljunga Hotellfastighets AB. Nossan Förvaltningsaktiebolags ska varje år ha ett positivt resultat och soliditeten ska uppgå till minst 10 %.

Herrljunga Elektriska AB ska tillhandahålla lokalt etablerade, kvalitativa och prisvärda tjänster inom el- och värmeförsörjning, viss elinstallation, service samt IT-tjänster. Bolaget ska genom sin verksamhet bidra till att Herrljunga kommuns utveckling stärks. Bolaget ska bedriva allmännyttig verksamhet inom el- och värmeförsörjning med en prissättning och ett resultat, som normalt självfinansierar reinvesteringar av anläggningar. Bolagets ekonomiska mål är att uppnå en avkastning på eget kapital som uppgår till 8 %, samt en soliditet av minst 35 %.

Herrljunga Vatten AB ska tillhandahålla VA-tjänster inom Herrljunga kommuns verksamhetsområde för VA, enligt den kommunala självkostnadsprincipen. Bolagets ekonomiska mål ska vara att driva sin verksamhet i enlighet med den kommunala självkostnadsprincipen.

Herrljungabostäder AB ska ha ett fastighetsbestånd som präglas av ett brett utbud med hyresrätter och med stor valfrihet beträffande storlek, standard och läge. Bolaget ska främja byggandet av flerbostadshus och förtätning av centralorterna. Bolaget ska med sitt fastighetsbestånd vara en del i det kommunala mottagandet av nyanlända flyktingfamiljer och ensamkommande barn, i syfte att öka integrationsmöjligheterna och att motverka segregation. Herrljungabostäder AB ska verka för att bostäder anpassas i enlighet med socialtjänstens krav. Bolagets ekonomiska mål är att direktavkastningen långsiktigt ska vara 3 % och soliditeten ska uppgå till minst 15 %.

Herrljungahotellfastighets AB ska äga och förvalta kommunens hotellfastighet. Restaurang-, hotell – och konferensverksamheten av god kvalité ska skötas av en entreprenör. Bolaget har ett ekonomiskt mål som innebär att koncernbidraget till bolaget ska minska på sikt och soliditeten ska uppgå till 10 %.

Ägarförhållanden

Nossan förvaltningsaktiebolag ägs till 100 % av Herrljunga kommun. Herrljungabostäder AB och Herrljunga Hotellfastighets AB ägs till 100 % av Nossan förvaltningsaktiebolag. Herrljunga Elektriska AB ägs till 99,82 % av Nossan Förvaltningsaktiebolag. Herrljunga Elektriska AB äger Herrljunga Vatten AB 100%, Herrljunga Elkraft AB 100% och Trollabo Kraft AB 50%.

Viktiga händelser under året

Herrljunga Elektriska AB med dotterbolag

Det ekonomiska resultatet för 2017 blev bättre än budgeterat för både Herrljunga Elektriska AB och Herrljunga Vatten AB. Elnätsverksamheten har haft en fortsatt hög förnyelsetakt där luftledning ersatts med jordkabel. Ca 90 % av elnätet är nu förlagt i marken. Arbetet sker i nära samverkan med fiberföreningar. Stadsnätsverksamheten har färdigställt utbyggnaden i tätorten Ljung-Annelund. I Herrljunga tätort är flertalet villaområden nu utbyggda med fiber och arbetet fortsätter med förtätning av fibernätet i centrala kvarter.

Fjärrvärmen har fortsatt arbetet med förnyelsen av kulvert från panncentral Sågen in mot Herrljunga tätort. Förberedelser för passage av Nossan i form av markarbeten och fundament är klara. Verksamheten El-/energiteknik har upplevt ytterligare ett år med hög beläggning. Uppdragen har varit varierande, från ny- och ombyggnad, via diverse servicearbeten till industriinstallationer.

Under 2017 skedde en ökning av installationerna av solel där Herrljunga redan sedan tidigare låg väl till i nationell statistik. Samverkan med gymnasieskolan fungerar väl och ytterligare en avgångselev erbjuds anställning.

VA-verksamheten i dotterbolaget Herrljunga Vatten AB har arbetat med så kallat uppströmsarbete i nära samverkan med berörda abonnenter. Förberedelserna för ombyggnad av Altorps vattenverk har pågått under hela året, bland annat med ansökan om vattendom. Flera åtgärder i avloppsreningsverken har lett till betydande energibesparingar. Efter räkenskapsårets slut har verksamheterna löpt enligt plan.

Herrljungabostäder AB

Ytterligare 16 nya lägenheter byggs för att vara inflyttningsklara första kvartalet 2018.

Under senare delen av 2017 har låneportföljen anpassats till en förväntad ökad räntenivå. Låneportföljen med fast ränta uppgår till ca 75 procent av total extern låneportfölj.

Intern och extern marknadsvärdering av anläggningstillgångar har skett vilket regelverket i K3(komponentavskrivning) föreskriver. 18,1 mnkr belastar årets resultat i form av nedskrivning som berör 6 fastigheter. Extern marknadsvärdering och konsekvensanalys av övriga fastigheter skall göras under 2018 för att kunna fastställa möjliga uppskrivningar av enskilda fastigheter med hänsyn till planerade komponentbyten enligt upprättad underhållsplan. Taxeringsvärdet för alla fastigheter indikerar på ett marknadsvärde som överstiger bokförda värdet med ca 75 mnkr. En nedskrivning påverkar resultaträkning och därmed soliditeten. En eventuell uppskrivning förstärker soliditeten.

Nossan Förvaltningsaktiebolag

Under första kvartalet 2017 tillträdde en ny VD för Nossan Förvaltningsaktiebolag.

Framtiden

Herrljunga Elektriska AB med dotterbolag

Den pågående samhällsomställningen av energisystemet har förutsättningar att påverka verksamheterna inom Elnät och Fjärrvärme. Digitaliseringen av samhället är i hög grad beroende av snabba bredbandsförbindelser där fibernät tillhandahålls av Stadsnätverksamheten. El-/energiteknikverksamheten berörs av det rådande konjunkturläget. Vatten och avlopp påverkas av klimatförändringar, såväl av kraftigare regn som av torka och brist på grundvatten. Alla infrastrukturverksamheter påverkas av nya hotbilder inklusive samhällets återuppbyggnad av civilt försvar. Verksamheten som helhet är sedan 2006 certifierad med avseende på kvalitet, miljö och arbetsmiljö vilket innebär att vi bl a arbetar systematiskt med omvärldsbevakning och riskbaserade metoder. I skenet av detta bedömer vi framtidsutsikterna som goda, men inte utan utmaningar

Herrljungabostäder AB

Byggbranschen är överhettad med alltför höga byggkostnader som följd. Behovet av bostäder finns men där efterfrågan förutsätter kunder som klarar inflyttningshyran. Att möta efterfrågan på nya bostäder är en viktig och stor utmaning. I Herrljunga kommun är andelen äldre invånare förhållandevis stor vilket påverkar vilken typ av boenden som efterfrågas. Med utgångspunkt i det behöver fokus de kommande åren ligga på bostäder för denna grupp.

Utveckling av koncernens verksamhet, resultat och ställning

	2017	2016	2015	2014	2013
Nettoomsättning tkr	136 451	131 420	125 071	118 824	112 550
Resultat efter finansnetto tkr	-7 769	9 372	549	-7 895	-10 919
Balansomslutning tkr	476 725	481 245	464 434	425 794	443 829
Soliditet %	-0,8%	0,3%	-1,1%	1,6%	0,7%
Avkastning på totalt kapital %	-1,3%	2,4%	0,9%	-0,7%	-1,2%
Medeltal anställda	54	54	52	49	47

Ekonomi

Resultatet för Nossan förvaltningsaktiebolag uppgår före bokslutsdispositioner och skatt till -907 tkr (- 973 tkr) och soliditeten var vid årets slut 9,2 % (9,3 %). Enligt det finansiella målet på minst 10 % är därmed inte uppfyllt för 2017.

Resultatet för koncernen uppgår efter bokslutsdispositioner och skatt till - 5 625 tkr (7 240 tkr) och soliditeten var vid årets slut -0,8 % (0,3 %). Soliditeten enligt de finansiella målen är för 2017 uppfyllt av Herrljunga Elektriska AB men inte för Herrljungabostäder AB, Herrljunga Hotellfastighets AB eller för Nossan Förvaltningsaktiebolag. Enligt de finansiella målen ska Herrljunga Vatten AB bedrivas i enlighet med den kommunala självkostnadsprincipen.

Mellan åren 2017 och 2016 var resultatförsämring för koncernen med 12 865 tkr. Försämringen beror till stor del på Herrljungabostäder gjort en nedskrivning av det bokförda fastighetsvärdet med 18,1 mnkr.

[Handwritten signatures and initials]

Personal

Totalt har koncernen 54 anställda, varav 17 % är kvinnor. I moderbolaget Nossan förvaltningsaktiebolag finns inga anställda utan via avtal köps resurser av Herrljunga Kommun.

Herrljunga Elektriska har högt ställda mål vad gäller personalförhållanden vilket också ges av att de är certifierade med avseende på systematiskt arbetsmiljöarbete. Personalstyrkan arbetar heltid och domineras av män. Under 2017 har företaget anställt sin första kvinnliga tekniker i form av en elkraftingenjör. Utbudet av kvinnliga kandidater är annars svagt inom de tekniska verksamhetsområdena. Deras verksamhetssystem innehåller kravdokument som syftar till att motverka alla former av diskriminering inklusive bristande jämställdhet mellan könen. Kompetensförsörjningen fungerar väl vad gäller nyutbildade men är svårare vad gäller erfaren personal i åldrar 30-49. Personal- och friskvård bedrivs på flera olika plan med betoning på förebyggande arbete. Systematisk rehabilitering tillämpas vid behov. Antalet arbetsskador och tillbud är tämligen lågt. Den totala sjukfrånvaron är stabilt under 3 % och frisknärvaron över 40 %. Löneöversyn sker enligt avtal och alla medarbetare erbjuds årliga löne- och utvecklingssamtal.

Herrljungabostäder har ett skifte av VD under 2018 och då kommer även förstärkning göras på ekonomisidan. Man planerar även att förstärka driften med 1 anställd.

Finansiella risker

Herrljunga Elektriskas affärs- och marknadsrisker berör i första hand verksamheten El-/energiteknik som agerar på en öppen marknad. Övriga verksamheter utgörs i huvudsak av så kallade naturliga monopol eller liknande och berörs främst av så kallade regulatoriska risker, t ex genom myndighetsreglering av tillåtna intäkter. Finansiella risker finns i Herrljunga Vatten AB då verksamheten delvis är lånefinansierad. Risken överförs dock på VA-kollektivet genom VA-lagens självkostnadsprincip.

Miljöpåverkan

Herrljunga Elektriska Aktiebolag bedriver anmälningspliktig verksamhet enligt miljöbalken. Anmälningsplikten avser produktionsanläggningar för fjärrvärme i Mörlanda Panncentral och Kartholmens Panncentral, samt värmeproduktion på Gäsengården.

Herrljunga Vatten AB bedriver tillståndspliktig avloppsrening vid 6 anläggningar. För Herrljunga och Annelund ARV är Länsstyrelsen myndighet, för övriga kommunens bygg – och miljönämnd. Tillståndet är inte föremål för någon omprövning.

Herrljunga bostäder har huvuddelen av sina fastigheter anslutna till fjärrvärmenätet som inom Herrljunga tätort produceras till största delen av biobränsle. I de flesta bostadsområden finns miljöhus där källsorterade sopor lämnas. Matavfall blir till biogas och biogödsel. I hyresavtalet förbinder sig hyresgästerna att källsortera enligt erhållen information och föreskrifter. Alla produkter som används i fastighetsverksamheten är miljöcertifierade. Energibesparande vvs-utrustning installeras alltid vid nyproduktion och utbyte. Införande av individuell mätning av värme- och varmvatten har skapat ett incitament för kunden att minska sin förbrukning och därmed även sin miljöpåverkan.

26

VR
PB
SS

Års- och koncernredovisning 2017
Nossan Förvaltningsaktiebolag 556637-5746

Förändring eget kapital

Koncernen

tkr	Aktiekapital	Balanserat vinst m.m.	Minoritets- intresse	Totalt eget kapital
Eget kapital 2017-01-01	100	1 445	132	1 677
Utdelning till ägarna			-3	-3
Årets resultat		-5 635	10	-5 625
Eget kapital 2017-12-31	100	-4 190	139	-3 951

Moderbolaget

tkr	Aktiekapital	Fritt eget kapital	Årets resultat
Belopp vid årets ingång	100 000	21 100 708	501
Resultatdisposition		501	-501
Årets resultat			33 206
Belopp vid årets utgång	100 000	21 101 209	33 206

Förslag till vinstdisposition

Till årsstämman förfogande står följande vinstmedel:

Balanserat resultat	21 101 209
Årets resultat	<u>33 206</u>
	21 134 416

Styrelsen förslår att vinstmedel disponeras så att i ny räkning överförs 21 134 416 kr.

[Signature]

[Handwritten signatures: SR, PB, Alt, Ser]

Koncernens resultaträkning

tkr	Not	2017	2016
Nettoomsättning	5	136 451	131 420
Aktiverat arbete för egen räkning		1 264	1 977
		137 714	133 397
Rörelsens kostnader			
Råvaror och förnödenheter		-44 740	-41 616
Övriga externa kostnader	3	-30 008	-31 692
Personalkostnader	4	-34 034	-31 916
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	11,12,13,14,15,16	-35 372	-16 880
Summa rörelsens kostnader		-144 153	-122 104
Rörelsens resultat		-6 439	11 293
Resultat från finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	6	82	108
Räntekostnader och liknande resultatposter	7	-1 412	-2 029
Summa resultat från finansiella poster		-1 330	-1 921
Resultat efter finansiella poster		-7 769	9 372
Skatt på årets resultat	9	2 144	-2 132
Årets vinst		-5 625	7 240
Moderbolagets aktieägarkapital		-5 635	7 228
Innehav utan bestämmande inflytande		10	12

FM

Koncernens balansräkning

tkr	Not	2017	2016
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
Koncessioner, patent, licenser, varumärken samt liknande rättigheter		0	54
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark	12,14	12 144	12 782
Förvaltningsfastigheter	13,14	166 607	185 481
Maskiner och andra tekniska anläggningar	15	233 712	231 751
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	16	17 578	580
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>	17		
Andelar i koncernföretag och andra gemensamt styrda företag		250	50
Andra långfristiga fordringar		300	500
Ägarintressen i övriga företag		45	45
Summa anläggningstillgångar		430 636	431 243
Omsättningstillgångar			
<i>Varulager mm</i>			
Råvaror och förnödenheter		3 613	3 951
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		23 186	22 455
Fordringar hos koncernföretag		3 035	2 858
Fordringar hos intresseföretag och gemensamt styrda företag		2 228	2 338
Akutella skattefordringar		-	74
Övriga kortfristiga fordringar		1 706	2 060
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	18	1 235	510
<i>Kassa och bank</i>		11 085	15 757
Summa omsättningstillgångar		46 089	50 003
Summa Tillgångar		476 725	481 245

2/2

Koncernens balansräkning

tkr	Not	2017	2016
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital			
Aktiekapital		100	100
Annat eget kapital inklusive årets resultat		-4 191	1 445
Innehav utan bestämmande inflytande		140	132
Summa eget kapital		-3 951	1 677
Avsättningar			
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser		144	188
Uppskjuten skatteskuld		38 945	42 188
Summa avsättningar		39 089	42 375
Långfristiga skulder			
	19		
Skulder kreditinstitut		271 959	250 317
Skulder till koncernföretag		135 487	135 487
Summa avsättningar		407 446	385 804
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut		3 115	2 546
Leverantörsskulder		16 136	10 470
Skulder till koncernföretag		791	6 795
Aktuella skatteskulder		633	1 087
Övriga skulder		2 652	16 459
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	20	10 814	14 032
Summa kortfristiga skulder		34 140	51 389
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		476 725	481 245

27

Koncernens kassaflödesanalys

tkr	Not	2017	2016
Den löpande verksamheten			
Rörelseresultat före finansiella poster		-6 439	11 293
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet mm		35 328	17 006
Erhållen ränta		82	108
Erlagd ränta		-1 412	-2 029
Betald inkomstskatt		-1 100	-882
Ökning/minskning varulager		338	-347
Ökning/minskning kundfordringar		-731	6 718
Ökning/minskning övriga kortfristiga fordringar		-1 411	-726
Ökning/minskning leverantörsskulder		5 666	-72
Ökning/minskning övriga kortfristiga rörelseskulder		-21 868	-14 166
Kassaflöde från den löpande verksamheten		8 454	16 902
Investeringsverksamheten			
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-34 765	-49 804
Sålda materiella anläggningstillgångar		-	19
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-34 765	-49 784
Finansieringsverksamheten			
Upptagna lån		21 642	22 721
Amortering		-	-
Transaktioner med minoritetsintressen		-3	-3
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		21 639	22 718
Årets kassaflöde		-4 672	-10 165
Likvida medel vid årets början		15 757	25 922
Likvida medel vid årets slut		11 085	15 757

Handwritten signature

Handwritten signatures and initials

Moderbolagets resultaträkning

tkr	Not	2017	2016
Rörelsens kostnader			
Övriga externa kostnader	3,4	-772	-729
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar		-	-
Summa rörelsens kostnader		-772	-729
Rörelsens resultat	5	-772	-729
Resultat från finansiella poster			
Resultat från andelar i koncernföretag		-	-
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar		-	-
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	6	70	59
Räntekostnader och liknande resultatposter	7	-206	-303
Summa resultat från finansiella poster	8	-136	-245
Resultat efter finansiella poster		-907	-973
Bokslutsdispositioner	9	950	974
Skatt på årets resultat	10,11	-9	
Årets vinst		33	1

Moderbolagets balansräkning

tkr	Not	2017	2016
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>	17		
Andelar i koncernföretag		213 501	213 501
Andra långfristiga fordringar		13 200	13 200
Summa anläggningstillgångar		226 701	226 701
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>	14		
Kundfordringar		-	-
Fordringar hos koncernföretag	15	1 434	974
Aktuella skattefordringar		63	73
Övriga kortfristiga fordringar		73	1
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	18	21	-
Summa omsättningstillgångar		1 591	1 047
Summa Tillgångar		228 292	227 748
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital		100	100
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserad vinst eller förlust		21 101	21 101
Årets vinst		33	0
Summa eget kapital		21 234	21 201
Långfristiga fordringar	19		
Skulder till kreditinstitut		59 650	59 650
Skulder till koncernföretag		135 487	135 487
Summa långfristiga fordringar		195 137	195 137
Kortfristiga skulder			
Förskott till kunder		-	-
Leverantörsskulder		-	-
Checkräkningskredit		11 319	11 309
Aktuella skatteskulder		-	-
Övriga skulder		-	-
Skulder till koncernföretag		484	-
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	20	117	101
Summa kortfristiga skulder		11 920	11 410
Summa eget kapital och skulder		228 292	227 748

Handwritten signatures and initials at the bottom right of the page.

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Belopp i tkr om inget annat anges.

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning K3. Redovisningsprinciperna är oförändrade i jämförelse med föregående år.

Ett av koncernbolagen, Herrljunga Hotellfastighets AB tillämpar inte dessa redovisningsprinciper. För detta bolag har årsredovisningen upprättats i enlighet med BFNAR 2016:10 *Årsredovisning i mindre aktiebolag*. Skillnaden i redovisningsprinciper har bedömts endast ge marginell effekt på koncernens resultat och ställning.

Nossan Förvaltningsaktiebolag upprättar koncernredovisning. Uppgifter om koncernföretag finns i not. Dotterbolagen inkluderas i koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet överförts till koncernen. De exkluderas ur koncernredovisningen från den dag då det bestämmande inflytandet upphör.

Koncernens bokslut upprättas enligt förvärvsmetoden. Förvärvstidpunkten är den tidpunkt då det bestämmande inflytandet erhålls. Identifierbara tillgångar och skulder värderas inledningsvis till verkliga värden vid förvärvstidpunkten. Minoritetens andel av de förvärvade nettotillgångarna värderas till verkligt värde. Goodwill utgörs av mellanskillnaden mellan de förvärvade identifierbara nettotillgångarna vid förvärvstillfälle och anskaffningsvärdet inklusive värdet av minoritetsintresset och värderas initialt till anskaffningsvärdet.

Mellanhavanden mellan koncernföretag elimineras i sin helhet.

Värderingsprinciper

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats utifrån anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Materiella anläggningstillgångar

Planenliga avskrivningar är baserade på tillgångarnas anskaffningsvärden och ekonomiska livslängder enligt praxis. Följande avskrivningstider tillämpas:

Materiella anläggningstillgångar	År
Byggnader	33-50 år
Förvaltningsfastigheter	33-50 år
Koncernmässiga övervärden inventarier	40 år
Markanläggningar	20 år
Inventarier	10 år
Datorer	3 år

Varulager

Varulagret är upptaget till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Därvid har inkuransrisk beaktats. Anskaffningsvärdet beräknas enligt först in-först ut-principen. I anskaffningsvärdet ingår förutom utgifter för inköp även utgifter för att få varorna till deras aktuella plats och skick.

Handwritten signature

Handwritten signatures and initials: PP, AA, SS

Års- och koncernredovisning 2017
Nossan Förvaltningsaktiebolag 556637-5746

Avsättningar

Som avsättning har redovisats förpliktelser gentemot tredje man som är hänförliga till räkenskapsåret eller tidigare räkenskapsår och som på balansdagen antingen är säkra eller sannolika till sin förekomst men oviss till belopp eller till den tidpunkt då de ska infrias.

Intäkter

Det inflöde av ekonomiska fördelar som bolagen har erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt. Intäkterna värderas till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas. Hyresintäkter redovisas i den period intäkten avser.

Tjänsteuppdrag och entreprenadavtal- löpande räkning

Bolagen vinstavräknar entreprenadarbeten på löpande räkning i den takt arbetet utförs. Pågående, ej fakturerade entreprenadarbeten, tas i balansräkningen upp till det beräknade faktureringsvärdet av utfört arbete.

Tjänsteuppdrag och entreprenadavtal- fast pris

För tjänsteuppdrag till fast pris redovisas de inkomster och utgifter som är hänförliga till ett utfört tjänsteuppdrag som intäkt respektive kostnad i förhållande till uppdragets färdigställandegrad på balansdagen (successiv vinstavräkning). Ett uppdrags färdigställandegrad bestäms genom att nedlagda utgifter på balansdagen jämförs med beräknade totala utgifter. I de fall utfallet av ett uppdrag inte kan beräknas på ett tillförlitligt sätt, redovisas intäkter endast i den utsträckning som motsvaras av de uppkomna uppdragsutgifter som sannolikt kommer att ersättas av beställaren. En befarad förlust på ett uppdrag redovisas omgående som kostnad."

Fordringar

Fordringar har upptagits till det belopp som de beräknas inkomma.

Inkomstskatt

Aktuella skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som gäller på balansdagen. Uppskjutna skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som är beslutade före balansdagen.

Uppskjuten skatteskuld avseende temporära skillnader som hänför sig till investeringar i dotterföretag redovisas inte i koncernredovisningen då moderföretaget i samtliga fall kan styra tidpunkten för återföring av de temporära skillnaderna och det inte bedöms sannolikt att en återföring sker inom överskådlig framtid.

Uppskjuten skattefordran avseende underskottsavdrag eller andra framtida skattemässiga avdrag redovisas i den utsträckning det är sannolikt att avdraget kan avräknas mot överskott vid framtida beskattning.

Fordringar och skulder netto redovisas endast när det finns en legal rättning till kvittning. Aktuell skatt, liksom förändring i uppskjuten skatt, redovisas i resultaträkningen om inte skatten är hänförlig till en händelse eller transaktion som redovisas i eget kapital.

Koncernbidrag och aktieägartillskott

Huvudregel för redovisning av koncernbidrag enligt 35 kap. Inkomstskattelagen (1999:1229).

Koncernbidrag som erhållits/lämnats redovisas som en bokslutsdisposition i resultaträkningen. Det lämnade koncernbidraget har påverkat företagets aktuella skatt.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är upprättad enligt indirekt metod.

Koncernredovisning

I koncernredovisningen ingår dotterbolag där moderbolaget har minst 50% av rösterna.

2017

OR
RB AH SS

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Bolagen gör uppskattningar och bedömningar om framtiden. De uppskattningar och antaganden som innebär en betydande risk för väsentliga justeringar i redovisade värden för tillgångar och skulder under nästkommande år behandlas enligt följande. Uppskattningar av anläggningstillgångarnas nyttjandeperiod följer i allt väsentligt branschpraxis. På detta sätt kan den uppskattade nyttjandeperioden i framtiden visa sig avvika från den faktiska nyttjandeperioden.

Not 3 Arvode och kostnadsersättning till revisorer

Med revisionsuppdrag avser granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörs förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisorer att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter

Koncernen	2017	2016
Revisionsuppdrag	310	227

Moderbolaget	2017	2016
Revisionsuppdrag	82	100

Not 4 Anställda och personalkostnader

Koncernen, medelantalet anställda	2017	2016
Kvinnor	9	5
Män	45	49
Totalt	54	54

Koncernen, styrelsen	2017	2016
Kvinnor	3	3
Män	13	14
Totalt	16	17

Ledning VD	4	3
------------	---	---

Löner och andra ersättningar samt sociala avgifter, inklusive pensionskostnader

Koncernen	2017	2016
Styrelsen och VD	1 884	1 887
Övriga anställda	21 158	20 434
Sociala kostnader enligt lag och avtal	10 992	10 920
Totalt	34 034	33 241

Års- och koncernredovisning 2017
Nossan Förvaltningsaktiebolag 556637-5746

Moderbolaget	2017	2016
Styrelsen och VD	79	106
Övriga anställda	0	0
Totalt	79	106

Not 5 Inköp och försäljning mellan koncernföretag

Koncernintern fakturering har skett med 13 732 tkr (13 546 tkr), vilket har eliminerats i koncernens resultaträkning.

Not 6 Ränteintäkter och liknande resultatposter

Koncernen	2017	2016
Ränteintäkter övriga	82	108
Ränteintäkter koncernföretag	-	-
Totalt	82	108

Moderbolaget	2017	2016
Ränteintäkter övriga	8	59
Ränteintäkter koncernföretag	62	-
Totalt	70	59

Not 7 Räntekostnader och liknande resultatposter

Koncernen	2017	2016
Räntekostnader	964	1 630
Borgensavgifter	448	399
Totalt	1 412	2 029

Moderbolaget	2017	2016
Räntekostnader	206	303
Borgensavgifter	-	-
Totalt	206	303

Not 8 Bokslutsdispositioner

Koncernen	2017	2016
Erhållit Koncernbidrag från Herrljunga Elektriska AB	3 150	510
Lämnat Koncernbidrag till Herrljunga Hotellfastighets AB	-2 200	-
Totalt	950	510

Handwritten notes and signatures at the bottom right of the page, including a signature and the number 582.

Års- och koncernredovisning 2017
Nossan Förvaltningsaktiebolag 556637-5746

Not 9 Skatt på årets resultat

Koncernen	2017	2016
Aktuell skatt	-1 100	-1 673
Uppskjuten skatt	3 244	-459
Skatt på årets resultat	2 144	-2 132
Redovisat resultat före skatt	-7 769	9 372
Skatt beräknad enligt gällande skattesats (22%)	1 709	-2 062
Skatteeffekt ej avdragsgilla kostnader	-43	-59
Skatteeffekt av ej skattepliktiga realisationsvinster	-	-
Skatt hänförlig till tidigare års redovisade resultat	-2	-8
Skatt hänförlig till ej redovisat underskott	484	-
Skatteeffekt av schablonränta på periodiseringsfond	-4	-3
Effekt av utländska skattesatser	-	-
Redovisad skattekostnad	2 144	-2 132

Moderbolaget	2017	2016
Aktuell skatt	9	-
Uppskjuten skatt	-	-
Skatt på årets resultat	9	-

Not 10 Uppskjuten skatt

Skillnaden mellan å ena sidan den inkomstskatt som är redovisats i resultaträkningen samt å andra sidan den inkomstskatt som belöper sig på verksamheten utgörs av

Koncernen	2017	2016
Uppskjuten skatt på obeskattade reserver	1 119	1 233
Uppskjuten skattefordran på kostnad återförd i beskattningen och avdragsgill kommande år	-3 541	-
Uppskjuten skatteskuld hänförlig till skattemässigt ej avdragsgilla avskrivningar på uppskrivet värde på fastigheter	-822	-774
Uppskjuten skatt	-3 244	459

Not 11 Immateriella anläggningstillgångar

Koncernen	2017	2016
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	1 513	1 513
Nyanskaffningar under året	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 513	1 513
Ingående ackumulerade avskrivningar enligt plan	1 460	1 294
Årets avskrivningar enligt plan	54	166
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	1 513	1 460
Utgående bokfört värde	0	54

Handwritten signatures and initials: *RPB*, *AA*, *SS*, and a blue checkmark.

Års- och koncernredovisning 2017
Nossan Förvaltningsaktiebolag 556637-5746

Not 12 Byggnader och mark

Koncernen	2017	2016
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	30 327	29 727
Nyanskaffningar under året	-	600
Utrangerad och såld inventarie under året	-	-
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	30 327	30 327
Ingående ackumulerade avskrivningar enligt plan	17 544	16 669
Årets avskrivningar enligt plan	639	875
Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar	-	-
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	18 183	17 544
Utgående bokfört värde	12 144	12 783

Not 13 Förvaltningsfastigheter Herrljungabostäder AB

Koncernen	2017	2016
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	215 488	178 198
Nyanskaffningar under året	1 564	37 290
Avyttrad anläggningstillgång	-2 155	-
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	214 897	215 488
Ingående Nedskrivningar	-	-
Försäljning och utrangeringar	-	-
Återförd nedskrivning	-	-
Årets nedskrivning	14 800	-
Utgående ackumulerade nedskrivningar	14 800	-
Ingående ackumulerade avskrivningar enligt plan	30 007	26 443
Årets avskrivningar enligt plan	3 699	3 564
Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar	-215	-
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	33 491	30 007
Utgående bokfört värde	166 607	185 481

Not 14 Taxeringsvärde 2017-12-31

Fastighet	Byggnadsvärde	Markvärde	Summa
Förvaltningsfastigheter	145 143	36 649	181 792
Byggnader och mark	6 552	1 223	7 775

Handwritten signatures and initials: *MR*, *MA*, *SS*, *JB*

Års- och koncernredovisning 2017
Nossan Förvaltningsaktiebolag 556637-5746

Not 15 Maskiner och andra tekniska anläggningar

Koncernen	2017	2016
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	384 716	364 311
Nyanskaffningar under året	14 842	20 910
Utrangerad och såld inventarie under året	-390	-504
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	399 169	384 716
Ingående ackumulerade avskrivningar enligt plan	152 965	141 181
Årets avskrivningar enligt plan	12 880	12 270
Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar	-390	-485
Nedskrivning	1	-
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	165 456	152 965
Utgående bokfört värde	233 712	231 751

Not 16 Pågående anläggningar

Koncernen	2017	2016
Pågående anläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	20 878	580
Nedskrivning	-3 300	-
Utgående bokfört värde	17 578	580

Not 17 Finansiella anläggningstillgångar

Koncernen	2017	2016
Andelar i intresseföretag, Trollabo Kraft AB	250	50
Fordringar hos intresseföretag och gemensamt styrda företag	300	500
Andra långfristiga värdepappersinnehav	45	45
Redovisat värde vid årets slut	595	595

Modersbolaget	2017	2016
Andelar i Herrljungabostäder AB	15 664	15 664
Andelar i Herrljunga Elektriska AB	197 637	197 637
Andelar i Herrljunga Hotellfastighets AB	200	200
Långfristig fordran Herrljungaostäder AB	13 200	13 200
Redovisat värde vid årets slut	226 701	226 701

Uppgifter om dotterföretag

Namn	Orgnr	Ägd andel %	Eget kapital 2017-12-31	Resultat efter skatt 2017
Herrljungabostäder AB	556508-0909	100	20 112	-8 851
Herrljunga Elektriska AB	556006-9816	99,82	16 962	25
Herrljunga Hotellfastighets AB	556078-7573	100	2 527	2 117

Handwritten notes and signatures at the bottom right of the page, including "PB", "AS", and "SS".

Års- och koncernredovisning 2017
Nossan Förvaltningsaktiebolag 556637-5746

Not 18 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Koncernen	2017	2016
Ej kostnadsförda utgifter	1 235	510
Totalt	1 235	510

Moderbolaget	2017	2016
Företagsförsäkringar	21	-
Totalt	21	-

Not 19 Långfristiga skulder

Koncernen	2017	2016
Skulder i Kommuninvest Sverige AB	243 047	236 208
Skulder till Herrljunga Kommun	135 487	135 487
Skulder till Hyresrättsföreningen	2 300	2 800
Övriga skulder till kreditinstitut	26 612	11 309
Utgående bokfört värde	407 446	385 804

Moderbolaget	2017	2016
Skulder i Kommuninvest Sverige AB	59 650	59 650
Skulder till Herrljunga kommun	135 487	135 487
Utgående bokfört värde	195 137	195 137

Not 20 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Koncernen	2017	2016
Förutbetalda hyror	2 903	3 341
Upplupen semester	4 322	4 214
Upplupna sociala avgifter	1 117	1 559
Upplupna räntor	46	67
Övriga upplupna kostnader	2 426	4 851
Totalt	10 814	14 032

Moderbolaget	2017	2016
Uppbokade revisionskostnader	82	60
Uppbokad ränta Kommuninvest Sverige AB	35	41
Totalt	117	101

2m

AB AA 55

Års- och koncernredovisning 2017
Nossan Förvaltningsaktiebolag 556637-5746

Not 21 Ställda säkerheter

Koncernen	2017	2016
Fastighetsinteckningar	6 050	6 050
Företagsinteckningar	10 000	10 000
Tillgångar med äganderättsförbehåll	225	-

Not 22 Eventuella förpliktelser

Koncernen	2017	2016
Ansvarsförbindelse	68	73

Not 23 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Det har inte inträffat några händelser av betydelse för bolagen efter räkenskapsårets slut.

Not 24 Förslag till vinstdisposition

Till årsstämman förfogande står följande vinstmedel:

Balanserat resultat	21 101 209
Årets resultat	<u>33 206</u>
	21 134 416

Styrelsen förslår att vinstmedel disponeras så att i ny räkning överförs 21 134 416 kr.

Fi

AA
FB *AA* *SS*

Års- och koncernredovisning 2017
Nossan Förvaltningsaktiebolag 556637-5746

Underskrifter

Herrljunga 2018-03-12

Staffan Setterberg
Styrelseordförande

Patrik Benjaminsson
Styrelseledamot

Anders Andersson
Styrelseledamot

Linda Rudenwall
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats 2018-

Öhrlings Pricewaterhousecoopers AB
Peter Sjöberg
Auktoriserad revisor

Till styrelsen och årsstämman i Nossan Förvaltningsaktiebolag,
org. nr. 556637-5746

Granskningsrapport för år 2017 enligt 10 kap aktiebolagslagen

Vi har granskat bolagets verksamhet under räkenskapsåret 2017. Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god sed. Det innebär att vi har planerat granskningen för att i rimlig grad försäkra oss om att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att bolagets interna kontroll varit tillräcklig.

För uppdraget har vi tagit del av bolagsordning, ägardirektiv, arbetsordning för styrelsen/VD, styrelseprotokoll och policydokument. Vi och vårt sakkunniga biträde har vid möte med VD behandlat bolagets verksamhet, organisation, interna kontroll och samordning inom koncernen.

Den interna kontrollen har utvecklats. Kontrollplanen för 2017 innehåller förutom relevanta kontrollområden också bedömning av väsentlighet och risk.

Det konstituerande styrelsemötet (efter bolagsstämman) genomfördes inte fullt ut enligt antagen arbetsordning.

Dokumentet "Arbetsordning för styrelsen i Nossan Förvaltningsaktiebolag" innehåller också arbetsuppgifter för VD (det finns ingen särskild arbetsordning för VD). Översyn bör ske av ansvarsfördelningen mellan styrelsen och VD.

Kommunfullmäktige har antagit två dokument "Policy för all upphandling i Herrljunga kommun" och "Riktlinjer för representation, uppvaktningar och avtackning av förtroendevalda" båda dokumenten skall vara gällande för bl.a. de kommunala bolagen. Enligt vår mening bör det genomföras en översyn av dessa dokument i syfte att göra dem mer styrande/tillämpliga i bolagen (exempelvis bör riktlinjer finnas för intern respektive extern representation).

Bolaget har ej uppnått ägarens målsättning om en soliditet om minst 10% (9,3%).

Bedömning

Vi anser att vår granskning ger rimlig grund för uttalandet enligt nedan:

Vi bedömer att bolagets verksamhet har sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen varit tillräcklig vi finner därför ingen anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Herrljunga 2018-02-19

Erik Nilstad

Sture Johansson

Av kommunfullmäktige i Herrljunga kommun utsedda lekmannarevisorer

Årsredovisning för

Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler

864000-0892

Räkenskapsåret

2017-01-01 - 2017-12-31

Upprättad av:
Lagwiks Redovisningsbyrå AB
Auktoriserade redovisningskonsulter
Hudene Stommen 1
524 92 HERRLJUNGA
0513-231 00
e-post: info@lagwiks.se

Meddelande 8

Innehållsförteckning:

Sida

Förvaltningsberättelse
Resultaträkning
Balansräkning
Noter
Underskrifter

1
2
3-4
5-7
8

Förvaltningsberättelse

Styrelsen för Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler, 864000-0892, med säte i Herrljunga Kommun, får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2017.

Verksamheten**Allmänt om verksamheten**

Stiftelsens ändamål är att inom Herrljunga Kommun tillgodese hantverks och industrins behov av arbetslokaler.

Styrelsen som utsetts av Herrljunga Kommun är vald för perioden 2015-2018 och har följande sammansättning. Ordförande Bengt Ottosson. Övriga ledamöter Andreas Falk, Mikael Källström, Alf Sanfridsson och Ronny Andreasson.

Revisorer valda av Herrljunga Kommun är Roland Oscarsson och Erik Nilstad. Biträde vid revisionen har lämnats av godkände revisorn Anders Bergman.

Stiftelsen förvaltar 19 fastigheter för ett sammanlagt bokfört värde av 157 054 tkr.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Ny-och ombyggnationer har under 2017 genomförts och färdigställts på fastigheterna Herrljunga Vreta 18:2, Herrljunga Ölltorp 1:17, Herrljunga Ölltorp 1:23, Herrljunga Herrljunga 3:54 och Herrljunga Ljung 2:57

Flerårsöversikt

	2017	2016	2015	Belopp i kr 2014
Nettoomsättning	12 811 214	11 313 122	10 876 272	9 891 102
Resultat efter finansiella poster	845 094	1 232 025	401 137	111 551
Soliditet, %	5	4	5	5

Förändringar i eget kapital

	Grund- fond	Reserv- fond	Balanserat resultat	Årets resultat
Vid årets början	500 000	100 000	4 883 426	1 063 208
Omföring av föreg års vinst			1 063 208	-1 063 208
Årets resultat				641 435
Vid årets slut	500 000	100 000	5 946 634	641 435

Resultatdisposition

	Belopp i kr
Styrelsen föreslår att fritt eget kapital, kronor 6 588 069, disponeras enligt följande:	
Balanseras i ny räkning	6 588 069
Summa	6 588 069

Vad beträffar resultat och ställning i övrigt, hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande noter.

Resultaträkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2017-01-01- 2017-12-31</i>	<i>2016-01-01- 2016-12-31</i>
Rörelseintäkter, lagerförändring m.m.			
Nettoomsättning		12 811 214	11 313 122
Övriga rörelseintäkter		10 002	344 426
Summa rörelseintäkter, lagerförändring m.m.		12 821 216	11 657 548
Rörelsekostnader			
Övriga externa kostnader	2	-3 520 982	-3 033 310
Personalkostnader		-200 162	-204 789
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar		-7 822 315	-6 440 710
Summa rörelsekostnader		-11 543 459	-9 678 809
Rörelseresultat		1 277 757	1 978 739
Finansiella poster			
Ränteintäkter		116 492	267 553
Räntekostnader		-549 155	-1 014 267
Summa finansiella poster		-432 663	-746 714
Resultat efter finansiella poster		845 094	1 232 025
Bokslutsdispositioner			
Förändring av periodiseringsfonder		-120 000	-100 000
Summa bokslutsdispositioner		-120 000	-100 000
Resultat före skatt		725 094	1 132 025
Skatter			
Skatt på årets resultat		-83 659	-68 818
Årets resultat		641 435	1 063 207

Balansräkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2017-12-31</i>	<i>2016-12-31</i>
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och mark	3,4,6	157 052 776	136 033 095
Inventarier och installationer	5	1 234 900	1 308 987
Summa materiella anläggningstillgångar		158 287 676	137 342 082
Summa anläggningstillgångar		158 287 676	137 342 082
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Övriga fordringar		3 878 709	7 438 125
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		147 231	96 625
Summa kortfristiga fordringar		4 025 940	7 534 750
Kassa och bank			
Kassa och bank		3 055 826	2 274 989
Summa kassa och bank		3 055 826	2 274 989
Summa omsättningstillgångar		7 081 766	9 809 739
SUMMA TILLGÅNGAR		165 369 442	147 151 821

3
JEW

Balansräkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2017-12-31</i>	<i>2016-12-31</i>
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Grundfond		500 000	500 000
Reservfond		100 000	100 000
Summa bundet eget kapital		600 000	600 000
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserat resultat		5 946 634	4 883 426
Årets resultat		641 435	1 063 207
Summa fritt eget kapital		6 588 069	5 946 633
Summa eget kapital		7 188 069	6 546 633
<i>Obeskattade reserver</i>			
Periodiseringsfonder	7	220 000	100 000
Summa obeskattade reserver		220 000	100 000
<i>Långfristiga skulder</i>			
Övriga skulder till kreditinstitut		156 300 000	136 300 000
Summa långfristiga skulder		156 300 000	136 300 000
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Leverantörsskulder		988 669	3 647 482
Skatteskulder		169 046	111 276
Övriga skulder		42 940	46 153
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		460 718	400 277
Summa kortfristiga skulder		1 661 373	4 205 188
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		165 369 442	147 151 821

3
16W

Noter

Belopp i kr om inget annat anges.

Not 1 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med Årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFAR 2016:10 Årsredovisning i mindre företag.

Årsredovisningen upprättas för första gången i enlighet med BFAR 2016:10 Årsredovisning i mindre företag, vilket kan innebära en bristande jämförbarhet mellan räkenskapsåret och det närmast föregående räkenskapsåret.

Avskrivningsprinciper för anläggningstillgångar

Avskrivningar enligt plan baseras på ursprungliga anskaffningsvärden och beräknad nyttjandeperiod. Följande avskrivningstider tillämpas:

<i>Anläggningstillgångar</i>	<i>År</i>
Immateriella anläggningstillgångar:	
Materiella anläggningstillgångar:	
-Byggnader	25-33
-Markanläggningar	20
-Inventarier och installationer	10-15

Definition av nyckeltal*Nettoomsättning*

Rörelsens huvudintäkter, fakturerade kostnader, sidointäkter samt intäktskorrigeringar.

Resultat efter finansiella poster

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, men före extraordinära intäkter och kostnader.

Soliditet

Eget kapital och obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt (22 %) i förhållande till balansomslutningen.

Not 2 Övriga rörelsekostnader

	<i>2017-01-01- 2017-12-31</i>	<i>2016-01-01- 2016-12-31</i>
Taxebundna kostnader	999 973	1 090 314
Reparation o underhåll	1 051 922	717 283
Fastighetsskatt	358 465	346 425
Försäkringar	342 534	304 289
Övrigt	768 088	574 999
Summa	3 520 982	3 033 310

Not 3 Byggnader och mark

	2017-12-31	2016-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	176 466 221	145 777 830
-Nyanskaffningar	44 871 169	31 988 780
-Avyttringar och utrangeringar		-1 300 389
	<u>221 337 390</u>	<u>176 466 221</u>
Akkumulerade avskrivningar enligt plan:		
-Vid årets början	-60 202 006	-55 135 141
-Avyttringar och utrangeringar		844 815
-Årets avskrivning enligt plan	-7 413 300	-5 911 680
	<u>-67 615 306</u>	<u>-60 202 006</u>
Redovisat värde vid årets slut	153 722 084	116 264 215

Not 4 Markanläggningar

	2017-12-31	2016-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	1 483 985	1 483 985
-Nyanskaffningar	3 009 488	
	<u>4 493 473</u>	<u>1 483 985</u>
Akkumulerade avskrivningar enligt plan:		
-Vid årets början	-1 003 764	-950 890
-Årets avskrivning enligt plan	-159 018	-52 874
	<u>-1 162 782</u>	<u>-1 003 764</u>
Redovisat värde vid årets slut	3 330 691	480 221

Not 5 Inventarier och installationer

	2017-12-31	2016-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	6 003 247	6 003 247
-Nyanskaffningar	175 910	
Vid årets slut	<u>6 179 157</u>	<u>6 003 247</u>
Akkumulerade avskrivningar enligt plan:		
-Vid årets början	-4 694 260	-4 218 104
-Årets avskrivning anskaffningsvärden	-249 997	-476 156
Vid årets slut	<u>-4 944 257</u>	<u>-4 694 260</u>
Redovisat värde vid årets slut	1 234 900	1 308 987

**Not 6 Pågående nyanläggningar
materiella anläggningstillgångar**

	2017-12-31	2016-12-31
Investeringar		19 288 657
Redovisat värde vid årets slut	-	19 288 657

Not 7 Periodiseringsfonder

	2017-12-31	2016-12-31
Periodiseringsfond, avsatt vid beskattningsår 2016	100 000	100 000
Periodiseringsfond, avsatt vid beskattningsår 2017	120 000	-
	<u>220 000</u>	<u>100 000</u>

Av periodiseringsfonder utgör 48 400 (22 000) uppskjuten skatt.

Underskrifter

Herrljunga 2018-01-23

Bengt Ottosson
Styrelseordförande

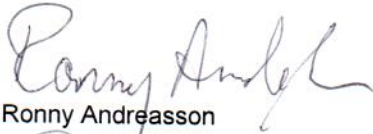
Mikael Källström

Alf Sanfridsson

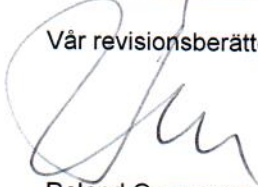

Andreas Falk

Ronny Andreasson

Vår revisionsberättelse har lämnats 2018-12-05

Roland Oscarsson

Erik Nilstad

Anders Bergman
Godkänd revisor

Revisionsberättelse

Till styrelsen i Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler
Org.nr 864000-0892

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler för år 2017.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av stiftelsens finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av årsredovisningen finns på Revisornämndens webbplats: http://www.revisorsinspektionen.se/rn/showdocument/documents/rev_dok/revisors_ansvar.pdf. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning enligt stiftelselagen för år 2017.

Enligt vår uppfattning finns inget att anmärka på.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

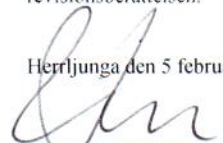
Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen enligt stiftelselagen.

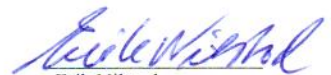
Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen, eller på något annat sätt handlat i strid med årsredovisningslagen eller stiftelsens stadgar.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisornämndens webbplats: http://www.revisorsinspektionen.se/rn/showdocument/documents/rev_dok/revisors_ansvar.pdf. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Herrljunga den 5 februari 2018

Roland Oscarsson
Revisor

Erik Nilstad
Revisor

Anders Bergman
Auktoriserad revisor

Styrelsen i
Stiftelsen Herrljunga
Industrilokaler

STIFTELSEN HERRLJUNGA INDUSTRILOKALER

Med anledning av vårt uppdrag har vi medverkat vid genomgång av årsredovisningen för Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler avseende verksamhetsåret 2017.

Vi har tagit del av räkenskapshandlingar, bokslut med verksamhetsberättelse samt styrelsens protokoll.

För fastigheterna Ölltorp 1:18, Ölltorp 1:21, Stenunga 7:6, Hammaren 1, Herrljunga 26:1, Ljung 2:57 Kryddhuset, Remmene-Tokatorp 1:18, Sleipner 20, Herrljunga Lättorp 1:30, Herrljunga Ölltorp 1:17, Herrljunga Timotejen 14, Herrljunga Cider, Vreta 18:2 kontor och Herrljunga Ölltorp 1:13 finns särskilda hyrköpsavtal. Innebörden av dessa avtal är att hyresgästen äger förvärva fastigheten under kontraktstiden till ett pris som motsvarar låneskulden i fastigheten. Samtliga fastigheter är fullvärdeförsäkrade i Länsförsäkringar.

Efter finansiella intäkter och kostnader, bokslutsdispositioner och skatt redovisar verksamhetsåret ett överskott med 641 435 kronor. Som enligt styrelsens förslag överförs i ny räkning att sammanläggas till ett balanserat resultat under fritt eget kapital på 6 588 069 kronor. Summa eget kapital är 7 188 069 kr.

Nybyggnationerna vid ingången av räkenskapsåret avseende fastigheterna Herrljunga Ljung 2:57, Herrljunga Vreta 18:2 kontor, Herrljunga Ölltorp 1:17 samt stationshuset Herrljunga 3:54 har färdigställts under året.

Stiftelsen redovisar en vinst på 641 435 kr en minskning med 421 772 kr sedan föregående år som till stor del beror på att de planenliga avskrivningarna på byggnaderna har ökat.

Soliditeten dvs. det egna kapitalet och obeskattade reserver i förhållande till balansomslutningen uppgår till 5 %. Trots att lånen har ökat med 20 Mkr p g a investeringarna har soliditeten varit så gott som oförändrad.

I samband med genomgång av årsredovisningen har avstämning gjorts av balanserade tillgångs- och skuldposter. Stickprovsmässig granskning av verifikationerna har utförts. Dessutom har en översiktlig granskning gjorts av hyreskontrakten.

Herrljunga den 5 februari 2018

Roland Oscarsson

Revisor

Erik Nilstad

Revisor

Anders Bergman

Revisor

Årsredovisning för

Herrljunga Elektriska Aktiebolag

556006-9816

Räkenskapsåret

2017-01-01 - 2017-12-31

Meddelande 9

Innehållsförteckning:

Sida

Förvaltningsberättelse
Resultaträkning
Balansräkning
Kassaflödesanalys
Noter
Underskrifter

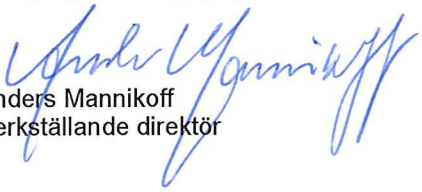
1-5
6
7-8
9
10-20
21

Herrljunga Elektriska Aktiebolag
556006-9816

Fastställelseintyg

Undertecknad verkställande direktör i Herrljunga Elektriska Aktiebolag intygar härmed dels att denna kopia av årsredovisningen överensstämmer med originalet, dels att resultat- och balansräkningen fastställts på årsstämma 2018-03-21.
Stämman beslutade också att godkänna styrelsens förslag till resultatdisposition.

Herrljunga 2018-04-15

Anders Mannikoff
Verkställande direktör

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Herrljunga Elektriska AB, org.nr. 556006-9816 med säte i Herrljunga, får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2017, bolagets 111:e verksamhetsår.

Allmänt om verksamheten

Koncernredovisning

Koncernredovisning upprättas av Nossan Förvaltning AB org. nr: 556637-5746, som också omfattar de av Herrljunga Elektriska AB helägda bolagen Herrljunga Elkraft AB org. nr: 556525-9206 och Herrljunga Vatten AB org. nr: 556739-5347.

STYRELSE

Ordinarie

Claes Unosson, ordf
Erik Alavik
Niklas Arvidsson*
Bo Fransson
Jörgen Holmberg
Linda Johansson*
Nils-Åke Johansson
Johan Martinsson
Ann-Mari Olsson

Suppleanter

Tomas Bayard*
Leif Fogel*

* Arbetstagarrepresentanter

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Anders Mannikoff

REVISORER

Ordinarie

Peter Sjöberg
Auktoriserad revisor

LEKMANNAREVISORER

Ordinarie

Sture Johansson
Anne-Christine Ljungberg-Snygg

Suppleant

Jan Olof Olsson

Utveckling av företagets verksamhet, resultat och ställning

	2017-12-31	2016-12-31	2015-12-31	2014-12-31	Belopp i kr 2013-12-31
Nettoomsättning Mkr	98	95	85	85	80
Resultat efter finansnetto Mkr	6,6	8,4	6,8	6,4	3,8
Balansomslutning Mkr	120	114	104	99	102
Soliditet %	52,7	51,7	51,0	49,0	44,0
Soliditet % rensat värde *	59,5	58,6	56,0	56,0	50,0
Avkastning totalt kapital %	5,6	7,4	6,7	6,4	3,8
Avkastning justerat eget kapital %	10,5	14,3	10,9	11,5	6,6
Medeltal Anställda	46,0	45,0	43,0	40,0	37,0

* Exklusive kundfordringar för Herrljunga Kraft samt för Herrljunga Vatten fr o m 2016.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret**Ekonomi**

Resultatet efter finansiella poster uppgår till 6,6 Mkr vilket blev bättre än budgeterat. El-/energiteknik går fortsatt starkt och utbyggnadstakten för Stadsnät är fortsatt hög med goda anslutningsintäkter.

Sammanlagt för Herrljunga Elektriska AB, Herrljunga Vatten AB och Herrljunga Elkraft AB blev resultatet 6,7 Mkr (8,2 Mkr) före bokslutsdispositioner och skatt. Herrljunga Vatten AB ska driva VA-verksamheten till självkostnad. Herrljunga Elkraft AB är vilande.

Prognos

För 2018 beräknas omsättningen för Herrljunga Elektriska till 99 Mkr samt resultat efter finansnetto till 6 Mkr. För Herrljunga Vatten AB beräknas motsvarande belopp bli 14 Mkr respektive 0,1 Mkr.

Viktiga förhållanden**Koncernen**

Underkoncernen omfattar moderbolaget Herrljunga Elektriska AB, 556006-9816, samt helägda dotterbolagen Herrljunga Elkraft AB, 556525-9206 och Herrljunga Vatten AB, 556739-5347. Herrljunga Elektriska AB ägs till 99,8 % av Nossan Förvaltning AB.

Verksamhet

Moderbolaget Herrljunga Elektriska AB:s verksamhet består av fyra affärsområden: Elnät, El-/energiteknik, Fjärrvärme och Stadsnät, samt övrig verksamhet inom fastighetsförvaltning och tjänster.

Elnätverksamheten består av elförsörjning till kunder inom större delen av Herrljunga Kommun, samt delar av Vårgårda och Vara Kommuner. Verksamheten innefattar nybyggnad och underhåll av elnätet, samt anslutning av nya kunder.

El-/energiteknik består av elservice och entreprenader av olika slag, energitjänster inklusive solel, samt försäljning av elmaterial. Rörelsen har hög kapacitet och kompetens, vilket tillsammans med företagets övriga verksamhet, ger helhet och styrka som ett komplett allserviceföretag inom elbranschen, samt som stöd till koncernens övriga verksamheter.

Fjärrvärme distribueras i Herrljunga tätort och i Mörlanda.

Stadsnät tillhandahåller en väl utbyggd fiberinfrastruktur till bostäder och företag i tätort samt till fiberföreningar runt om i kommunen. Fortsatt utbyggnad pågår.

Fastighetsförvaltningen hyr ut lägenheter och lokaler till externa hyresgäster.

Herrljunga Elektriska AB utför tjänster åt dotterbolagen och Herrljunga Kraft.
Herrljunga Vatten AB sköter vatten- och avloppsverksamheten inom kommunens VA-områden.

Herrljunga Elkraft AB:s verksamhet är vilande.

Herrljunga Elektriska AB äger 50 % av Trollabo Kraft AB, som bedriver elproduktion i eget vattenkraftverk i Hudene, samt vindkraftproduktion vid Tolvmastegen i Strömstad.

Den lokala elhandeln bedrivs av Billinge Energi AB genom varumärket Herrljunga Kraft.
För den lokala verksamheten svarar Herrljunga Elektriska AB genom ett tjänsteavtal.

Verksamhetens kommunala ändamål

Enligt ägardirektiven ska bolaget producera och distribuera el- och värmeenergi, tillhandahålla el- och energitekniska tjänster inklusive elinstallation, tillhandahålla stadsnätstjänster, äga och förvalta såväl lös som fast egendom, samt till nämnda verksamheter idka annan förenlig verksamhet. Bolaget ska främja kommunens tillväxt och utveckling genom drift och förvaltning av verksamheterna beskrivna ovan. Bolagets ekonomiska mål ska vara att uppnå en avkastning på eget kapital som uppgår till 8 %, samt en soliditet av minst 35 %.

Dessutom ska till ägaren kommunen lämnas handlingar som informerar om den löpande verksamheten, som styrelseprotokoll, ekonomirapporter, budget, verksamhetsplaner mm.

Under 2017 har de kommunala ändamålen uppfyllts enligt direktiven.

I bolagets ISO-certifierade verksamhetssystem uppdateras löpande handlingsplaner med konkreta förbättringsåtgärder och mål, som följs upp inom bolaget samt vid ISO-revisioner. Handlingsplanerna omfattar kvalitets-, miljö- och arbetsmiljömål.

Verksamhetsgrenar

Elnät

Verksamheten följer fastställd eldistributionsplan.
Underhållsarbetet följer en fastställd underhållsplan.
Inköpet av elenergi har uppgått till 105 092 MWh (104 007 MWh).
Genomsnittliga förluster i nätet är 3,3 % (3,5 %). Antal nätabonnemang är 5216 st.

El- och energiteknik

El- och energiteknik har haft årsomsättning 36,2 Mkr (33,6).

Fjärrvärme

Värmeleveranserna uppgick till 21 293 MWh (21 723 MWh), varav biobränsleproducerat 97 % (97 %).

Stadsnät

Stadsnätstjänsterna omsatte under året 5,5 Mkr (5,8 Mkr).

Övrigt

Övriga verksamheter är fastighetsförvaltning för Brage 13 och tjänster till dotterbolagen Herrljunga Elkraft AB och Herrljunga Vatten AB, samt tjänster till Herrljunga Kraft.

I övrigt se Not 4.

Miljöpåverkan

Bolaget bedriver anmälningspliktig verksamhet enligt miljöbalken. Anmälningsplikten avser produktionsanläggningar för fjärrvärme i Mörlanda Panncentral och Kartholmens Panncentral, samt värmeproduktion på Gåsenegården.

Den anmälningspliktiga produktionen har nettoomsättningen 1,5 Mkr.

Koncernen

Företaget är moderföretag, men med hänvisning till undantagsreglerna i årsredovisnings-lagen 7 kap 2 § upprättas ingen egen koncernredovisning. Det överordnade moderföretaget Nossan Förvaltningsaktiebolag, org.nr. 556637-5746 med säte i Herrljunga upprättar koncernredovisning.

Eget kapital

	<i>Aktie- kapital</i>	<i>Reserv- fond</i>	<i>Balanserad vinst</i>	<i>Årets vinst</i>
Vid årets början	900 000	1 800 000	10 290 215	2 233 758
Omföring av föreg års vinst			2 233 758	-2 233 758
Utdelning			-1 800 000	
Ej utbetald utdelning *			1 796 700	
Ågartillskott			1 716 000	
Årets resultat				25 087
Vid årets slut	900 000	1 800 000	14 236 673	25 087

* Utdelning till moderbolaget har ersatts med koncernbidrag.

Förslag till disposition av företagets vinst eller förlust

	<i>Belopp i kr</i>
Styrelsen föreslår att till förfogande stående medel:	
balanserat resultat	14 236 673
årets resultat	25 087
Totalt	14 261 760
disponeras för	
utdelning, [18 000 aktier * 100kr per aktie]	1 800 000
balanseras i ny räkning	12 461 760
Summa	14 261 760

Styrelsen föreslås bemyndigas att besluta om tidpunkt då utdelning skall betalas.

Styrelsen anser att förslaget är förenligt med försiktighetsregeln i 17 kap. 3 § aktiebolagslagen enligt följande redogörelse:

Styrelsen motiverar yttrandet enligt 18 kapitlet 4 § aktiebolagslagen (205:551) med att bolagets resultat och ställning är god, vilket framgår av senaste resultat- och balansrapport.

Styrelsen bedömer att föreslagen utdelning har täckning i fritt kapital och ligger inom ramen för bolagets utdelningspolicy.

Styrelsen anser att den föreslagna utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som verksamhetens art, omfattning och risker ställer på storleken av det egna kapitalet och bolagets konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Företagets resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning samt kassaflödesanalys med tilläggsupplysningar.

VD kommenterar

I samband med invigning av Herrljunga Walk of Fame uppmärksammades vår förste elverkschef Isidor Pettersson med en egen minnesplatta i Storgatans trottoar. Isidor, som arbetade i bolaget från 1908 fram till sin bortgång 1945, blev delaktig i elektrifieringen av Herrljunga och Sverige med allt vad det betytt. Det är förstås en stor ära för oss som arbetar i bolaget idag att en av våra tidigaste medarbetare uppmärksammas på detta sätt. Isidor blir samtidigt en inspirationskälla för bolaget att fortsatt bidra till Herrljungas och Sveriges utveckling.

Elnätsverksamheten har under året fortsatt gräva ner jordkabel och rasera de luftledningarna som nu blivit ersatta. Det är med viss nostalgi man betraktar ett landskap där luftledningarna inte längre finns kvar. Samtidigt får man glädjas åt att ledningsnätet blir mindre utsatt för oväder och att personalen slipper klättra i stolpar och röja ledningsgator. Markägarna får också glädje av att stolpar och ledningar försvinner. Med jordkabel blir strömförsörjningen tryggare men när det väl inträffar ett fel så kan det vara svårare att lokalisera. Därför har senaste generationens mätutrustning installerats i elnätet som ett pilotprojekt i nära samarbete med Högskolan i Borås och ett svenskt mätinstrumentföretag. Mätinstrumenten innehåller så kallad artificiell intelligens och kan, baserat på analys av historiska mätdata, göra prognoser om framtiden. Tekniken är under utveckling men förhoppningen är att den framöver kan indikera fel innan kunderna märker något och ge oss möjlighet att agera i förväg.

Stadsnätsverksamheten är klar med utbyggnaden i Ljung-Annelund. Ytterligare villaområden i Herrljunga har fått fiber under året och nu återstår huvudsakligen förtätning av kvarter där fiber finns hos vissa sedan tidigare. Fiberföreningen Skölvene fiber blev klara med sitt nät under hösten, så även Gäsene fiber med undantag för ett område i S Björke. Molla-Mollaryd-Vesene fiberförening är i full gång med sin utbyggnad och beräknas vara klara hösten 2018. Vi bör därmed med viss marginal kunna uppfylla regeringens bredbandsmål för 2020, dock med förbehåll för fastigheter som erbjudits fiber men valt att avstå.

Verksamheten El-/energiteknik har haft en fortsatt hög beläggning under året, bl a med stora entreprenader åt lokala fiberföreningar. Efterfrågan har även varit hög inom om- och tillbyggnad samt service och industriteknik. Den lokala gymnasieskolan Kunskapskällan har kvalificerat sitt el-/energiprogram som partnerskola i elteknikbranschens gymnasium, ETG. Rekryteringen av elektriker är en utmaning för branschen som helhet och vi samarbetar fortsatt mycket nära med Kunskapskällan och regionala högskolor i Borås och Trollhättan för att säkra vår kompetensförsörjning. Under perioden 2015 till 2017 har fyra personer kunnat rekryteras från Kunskapskällan och två från Högskolan i Borås.

Fjärrvärmeverksamheten har åter haft ett gynnsamt år, dock med en något lägre värmeförsäljning jämfört med året innan. Genom markköp invid Nossan har arbetet med att bygga ny kulvert mellan panncentral Sågen och Herrljunga tätort kunnat fortsätta. Under året gjordes markarbeten och byggdes brofundament för att under 2018 kunna passera Nossan med ny kulvert. Förutom fjärrvärmekulvert kommer även passagen att utnyttjas för elnät, fibernät samt vatten och avlopp. Förhandlingar har även inletts beträffande den fortsatta värmeleveransen från panncentral Sågen. På grund av en personalavgång det skett en rekryteringen av ny fjärrvärmeingenjör.

VA-verksamheten har fått en utvidgad verksamhetsbeskrivning i årsredovisningen för Herrljunga Vatten AB varför läsaren hänvisas dit för mer information om utvecklingen inom VA.

Det ekonomiska resultatet för 2017 blev bättre än budgeterat. Alla verksamheter presterar enligt plan eller bättre. För Stadsnät gäller fortsatt att anslutningsintäkter för fiberanslutning av villor i tätort ger en engångseffekt på resultatet. Under 2017 blev verksamhetssystemet för Herrljunga Elektriska och Herrljunga Vatten framgångsrikt uppgraderat och omcertifierat enligt senaste utgåvorna av ISO 9001 (kvalitet) och ISO 14001 (miljö). Vi bytte ut fyra dieseldrivna bilar mot laddbara bilar i syfte att ytterligare reducera vår miljöpåverkan och samtidigt lära oss mer om laddbara fordon och dess laddning. Utbyggnaden av solceller har varit fortsatt positiv och vi förväntar oss att utfallet efter 2017 ska ge Herrljunga en topplacering i landet vad gäller installerad solceller per invånare.

Jag vill rikta ett varmt tack till styrelsen, till personalen och våra samarbetspartners för ett gott samarbete och goda insatser under året.

Anders Mannikoff, VD

Resultaträkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2017-01-01- 2017-12-31</i>	<i>2016-01-01- 2016-12-31</i>
Nettoomsättning	4	97 112 552	92 938 319
Aktiverat arbete för egen räkning		1 263 691	1 976 890
Övriga rörelseintäkter	7	32 303	24 601
		<u>98 408 546</u>	<u>94 939 810</u>
Rörelsens kostnader	7		
Råvaror och förnödenheter		-43 994 549	-41 616 458
Övriga externa kostnader	6	-10 635 325	-9 785 661
Personalkostnader	5	-30 155 218	-28 396 660
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar		-7 039 010	-6 752 473
Rörelseresultat		<u>6 584 444</u>	<u>8 388 558</u>
Resultat från finansiella poster			
Ränteintäkter och liknande resultatposter	8	58 726	35 929
Räntekostnader och liknande resultatposter		-11 335	-14 161
Resultat efter finansiella poster		<u>6 631 835</u>	<u>8 410 326</u>
Bokslutsdispositioner	9	-6 580 132	-5 514 991
Resultat före skatt		<u>51 703</u>	<u>2 895 335</u>
Skatt på årets resultat	10	-26 616	-661 577
Årets resultat		<u>25 087</u>	<u>2 233 758</u>

27

Balansräkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2017-12-31</i>	<i>2016-12-31</i>
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark	11,12,13	2 009 414	2 226 486
Inventarier, verktyg och installationer	14,15,16,17	82 538 335	76 458 560
		<u>84 547 749</u>	<u>78 685 046</u>
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andelar i koncernföretag	18	1 000 000	1 000 000
Andelar i intresseföretag	19,20	255 000	55 000
Fordringar hos intresseföretag	21	2 528 344	2 837 684
		<u>3 783 344</u>	<u>3 892 684</u>
Summa anläggningstillgångar		<u>88 331 093</u>	<u>82 577 730</u>
Omsättningstillgångar			
<i>Varulager mm</i>			
Råvaror och förnödenheter		3 612 778	3 806 678
Pågående arbeten för annans räkning		-	144 304
		<u>3 612 778</u>	<u>3 950 982</u>
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		21 971 185	21 088 709
Fordringar hos koncernföretag		3 447 791	3 454 956
Aktuell skattefordran		1 055 119	-
Upparbetad men ej fakturerad intäkt		525 505	-
Övriga fordringar		39 045	36 449
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	22	788 816	455 151
		<u>27 827 461</u>	<u>25 035 265</u>
Kassa och bank		<u>12 832</u>	<u>2 064 928</u>
Summa omsättningstillgångar		<u>31 453 071</u>	<u>31 051 175</u>
SUMMA TILLGÅNGAR		<u>119 784 164</u>	<u>113 628 905</u>

R

Balansräkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2017-12-31</i>	<i>2016-12-31</i>
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital (18 000 aktier)		900 000	900 000
Reservfond		1 800 000	1 800 000
		<u>2 700 000</u>	<u>2 700 000</u>
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserad vinst eller förlust		14 236 673	10 290 215
Årets resultat		25 087	2 233 758
		<u>14 261 760</u>	<u>12 523 973</u>
Summa eget kapital		<u>16 961 760</u>	<u>15 223 973</u>
<i>Obeskattade reserver</i>			
Ackumulerade överavskrivningar	23	56 605 794	53 175 662
Periodiseringsfonder	24	2 617 280	2 617 280
		<u>59 223 074</u>	<u>55 792 942</u>
<i>Avsättningar</i>			
Avsättningar till pensioner och liknande förpliktelser	25	144 227	187 738
		<u>144 227</u>	<u>187 738</u>
<i>Långfristiga skulder</i>			
Övriga skulder till kreditinstitut	27		
Skulder till koncernföretag	28	173 454	-
		<u>5 140 100</u>	<u>9 307 046</u>
		5 313 554	9 307 046
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Checkräkningskredit	26	3 084 762	-
Förskott från kunder		84 257	38 996
Leverantörsskulder		11 614 818	9 809 175
Kortfristiga skulder till kreditinstitut	28	56 256	-
Skulder till koncernföretag		1 518 574	1 181 260
Skatteskulder		-	231 929
Övriga kortfristiga skulder		16 657 737	16 110 538
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	29	5 125 145	5 745 308
		<u>38 141 549</u>	<u>33 117 206</u>
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		<u>119 784 164</u>	<u>113 628 905</u>

Kassaflödesanalys

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2017-01-01- 2017-12-31</i>	<i>2016-01-01- 2016-12-31</i>
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		6 631 835	8 410 326
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet, m m		7 039 010	6 752 473
		13 670 845	15 162 799
Betald inkomstskatt		-26 616	-661 577
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	4	13 644 229	14 501 222
<i>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</i>			
Förändring av varulager och pågående arbete		338 204	-1 231 704
Förändring av rörelsefordringar		-2 792 196	-2 762 434
Förändring av rörelseskulder		5 024 343	2 999 672
Kassaflöde från den löpande verksamheten		16 214 580	13 506 756
Investeringsverksamheten			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-12 901 713	-14 356 368
Förvärv av finansiella tillgångar			-120 732
Avyttring av finansiella tillgångar		109 340	
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-12 792 373	-14 477 100
Finansieringsverksamheten			
Förändring avsättningar		-43 511	-39 923
Erhållna aktieägartillskott		1 716 000	
Amortering av lån		-3 993 492	
Lämnade koncernbidrag		-3 150 000	-974 000
Utbetald utdelning till moderföretagets aktieägare		-3 300	-3 300
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-5 474 303	-1 017 223
Årets kassaflöde		-2 052 096	-1 987 567
Likvida medel vid årets början		2 064 928	4 052 495
Likvida medel vid årets slut		12 832	2 064 928

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Belopp i kr om inget annat anges

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Redovisningsprinciperna är oförändrade från föregående år.

Värderingsprinciper m m

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats utifrån anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Materiella anläggningstillgångar

Planenliga avskrivningar är baserade på tillgångarnas anskaffningsvärden och ekonomiska livslängder enligt branchpraxis.

För elanläggningar ligger anskaffningsvärdet sedan 1978.

För att uppnå högsta möjliga skattemässiga avskrivning, har avskrivningar över plan gjorts enligt den bästa utfallet av skattemässiga 30%- eller 20% regeln.

Förvaltningsfastigheter

Förvaltningsfastigheter innehas i syfte att generera hyresintäkter och / eller värdestegring. I begreppet förvaltningsfastigheter ingår byggnader, mark och markanläggningar.

Förvaltningsfastigheter redovisas i balansräkningen till anskaffningsvärdet minskat med planenliga avskrivningar.

Bokfört värde för Brage 13 uppgår till 82 958 kr och ingår i Byggnader och mark.

Avskrivning sker linjärt över den förväntade nyttjandeperioden med hänsyn till väsentligt restvärde.

Materiella anläggningstillgångar

	År
Byggnad Brage 13	50
Övriga byggnader	25
Markanläggningar	20
El-fjärrvärme-, och fibernät	25
Fjärrvärmecentraler	10-20
Mätare	10-15
Övriga inventarier	5

Varulager

Varulagret är upptaget till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Därvid har inkuransrisk beaktats. Anskaffningsvärdet beräknas enligt först in- först ut- principen. I anskaffningsvärdet ingår förutom utgifter för inköp även utgifter för att bringa varorna till deras aktuella plats och skick.

Ersättningar till anställda efter avslutad anställning

I företaget finns såväl avgiftsbestämda som förmånsbestämda pensionsplaner.

Som avgiftsbestämda planer klassificeras planer där fastställda avgifter betalas och det inte finns förpliktelser att betala något ytterligare, utöver dessa avgifter. Övriga planer klassificeras som förmånsbestämda och beräknas enligt Tryggandelagen och redovisas i enlighet med förenklingsreglerna i BFNAR 2012:1 (K3)

Utgifter för avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad under den period de anställda utför de tjänster som ligger till grund för förpliktelsen.

Företaget har förmånsbestämda pensionsplaner som beräknas och förvaltas av KPA pension.

Avsättningar

Som avsättning har redovisats förpliktelser gentemot tredje man som är hänförliga till räkenskapsåret eller tidigare räkenskapsår och som på balansdagen antingen är säkra eller sannolika till sin förekomst men oviss till belopp eller till den tidpunkt då de ska infrias.

Intäkter

Det inflöde av ekonomiska fördelar som företaget erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt. Intäkter värderas till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas, med avdrag för rabatter.

Tjänsteuppdrag och entreprenadavtal - löpande räkning

Företaget vinstavräknar entreprenadarbeten på löpande räkning i den takt arbetet utförs. Pågående, ej fakturerade entreprenadarbeten, tas i balansräkningen upp till det beräknade faktureringsvärdet av utfört arbete.

Tjänsteuppdrag och entreprenadavtal - fast pris

För tjänsteuppdrag till fast pris redovisas de inkomster och utgifter som är hänförliga till ett utfört tjänsteuppdrag som intäkt respektive kostnad i förhållande till uppdragets färdigställandegrad på balansdagen (successiv vinstavräkning). Ett uppdrags färdigställandegrad bestäms genom att nedlagda utgifter på balansdagen jämförs med beräknade totala utgifter. I de fall utfallet av ett uppdrag inte kan beräknas på ett tillförlitligt sätt, redovisas intäkter endast i den utsträckning som motsvaras av de uppkomna uppdragsutgifter som sannolikt kommer att ersättas av beställaren. En befarad förlust på ett uppdrag redovisas omgående som kostnad."

Koncernbidrag och aktieägartillskott

Huvudregel för redovisning av koncernbidrag enligt 35 kap. inkomstskattelagen (1999:1229).

Koncernbidrag som erhållits/lämnats redovisas som en bokslutsdisposition i resultaträkningen. Det erhållna/lämnade koncernbidraget har påverkat företagets aktuella skatt.

Not 2 Nyckeltalsdefinitioner

Nettoomsättning

Rörelsens huvudintäkter, fakturerade kostnader, sidointäkter samt intäktskorrigeringar

Balansomslutning:

Företagets samlade tillgångar

Avkastning på totalt kapital:

(Rörelseresultat + finansiella intäkter) / balansomslutning.

Finansiella intäkter:

Poster i finansnettot som är hänförliga till tillgångar (som ingår i totalt kapital).

Sysselsatt kapital:

Totala tillgångar - räntefria skulder.

Räntefria skulder:

Skulder som inte är räntebärande. Pensionsskulder ses som räntebärande.

Avkastning på eget kapital:

Resultat efter finansiella poster / Justerat eget kapital.

Soliditet:

(Totalt eget kapital + 78 % av obeskattade reserver) / Totala tillgångar.

Not 3 Uppskattningar och bedömningar

Herrljunga Elektriska gör uppskattningar och bedömningar om framtiden. De uppskattningar för redovisningsändamål som blir följden av dessa kommer, definitionsmässigt, sällan att motsvara det verkliga resultatet. De uppskattningar och antaganden som innebär en betydande risk för väsentliga justeringar i redovisade värden för tillgångar och skulder under nästkommande år behandlas i huvuddrag nedan.

Uppskattningar av anläggningstillgångarnas nyttjandeperiod följer i allt väsentligt branschpraxis. Den på detta sätt uppskattade nyttjandeperioden kan i framtiden visa sig avvika från den faktiska nyttjandeperioden.

**Not 4 Nettoomsättning
per rörelsegren och geografisk marknad****Nettoomsättning per rörelsegren Mkr**

	2017-01-01- 2017-12-31	2016-01-01- 2016-12-31
Nätverksamhet	32,0	31,8
El-/energiteknik	37,4	33,6
Fjärrvärme	16,4	17,1
IT-tjänster	5,5	5,8
Övrigt	7,1	6,6
Summa	98,4	94,9

Nettoresultat efter finansiella poster per rörelsegren Mkr.

	2017-01-01- 2017-12-31	2016-01-01- 2016-12-31
Nätverksamhet	1,7	1,3
El-energiteknik	2,1	3,3
Fjärrvärme	0,8	1,1
IT-tjänster	2,2	2,8
Övrigt	-0,2	-0,1
Summa	6,6	8,4

Not 5 Anställda och personalkostnader**Medelantalet anställda**

	2017-01-01- 2017-12-31	2016-01-01- 2016-12-31
Män	43	42
Kvinnor	3	3
Totalt	46	45

Redovisning av könsfördelning i företagsledningar

	2017-12-31	2016-12-31
<i>Andel kvinnor</i>		
Styrelsen	22%	22%
Övriga ledande befattningshavare	0%	0%
<i>Andelen män</i>		
Styrelsen	78%	78%
Övriga ledande befattningshavare	100%	100%

Löner och andra ersättningar samt sociala kostnader, inklusive pensionskostnader

	2017-01-01- 2017-12-31	2016-01-01- 2016-12-31
Styrelse och VD	1 058 000	1 023 000
Övriga anställda	18 641 000	17 661 163
Summa	19 699 000	18 684 163
Sociala kostnader		
Varav pensionskostnader för styrelse och verkställande direktör	467 964	427 284
Pensionskostnader för övriga anställda	1 902 440	1 863 118
Övriga sociala avgifter enligt lag och avtal	6 725 375	6 370 371
	9 095 779	8 660 773
Totala löner, ersättningar, soc.kostn. och pensionskostn.	28 794 779	27 344 936

Not 6 Arvode och kostnadsersättning till revisorer

Med revisionsuppdrag avser granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörs förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

För underkoncernens ingående bolag har kostnad revisionsuppdrag belastat Herrljunga Elektriska AB.

	2017-01-01- 2017-12-31	2016-01-01- 2016-12-31
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB		
Revisionsuppdrag	227 765	126 630

Not 7 Inköp och försäljning mellan koncernföretag

Koncernintern fakturering har skett med 25 tkr (23 tkr) till Herrljunga Elektriska AB från Herrljunga Vatten AB, och med 7.278 tkr (6.829 tkr) till Herrljunga Vatten AB.

Koncernintern fakturering har skett till Herrljungabostäder AB med 4.748 tkr (5 269 tkr).

Nedan anges andelen av årets inköp och försäljning avseende koncernföretag.

	2017	2016
Inköp	0%	0%
Försäljning	12,38%	13,02%

Ovanstående transaktioner genomförs på affärsmässiga villkor.

Not 8 Ränteintäkter och liknande resultatposter

	2017-01-01- 2017-12-31	2016-01-01- 2016-12-31
Ränteintäkter, koncernföretag	13 500	-
Ränteintäkter, övriga	45 226	35 929
Summa	58 726	35 929

Not 9 Bokslutsdispositioner

	2017-01-01- 2017-12-31	2016-01-01- 2016-12-31
Skillnad mellan skattemässig och redovisad avskrivning:		
Periodiseringsfond, årets avsättning	-	987 101
Lämnade koncernbidrag	3 150 000	974 000
Förändring av överavskrivningar	3 430 132	3 553 890
Summa	6 580 132	5 514 991

Koncernbidrag lämnas till Nossan Förvaltning AB med 3 150 000 (974 000) kr

Not 10 Skatt på årets resultat

	2017-01-01- 2017-12-31	2016-01-01- 2016-12-31
Aktuell skatt	26 616	661 577
Uppskjuten skatt	-	-
Skatt på årets resultat	26 616	661 577
 Redovisat resultat före skatt	 51 703	 2 895 335
Skatt beräknad enligt gällande skattesats (22%)	6 600	636 973
Skatteeffekt av ej avdragsgilla kostnader	21 090	14 584
Skatteeffekt av ej skattepliktiga intäkter	-481	-69
Skatt hänförlig till tidigare års redovisade resultat	-1 687	8 404
Skatteeffekt av schablonränta på periodiseringsfonder	1 094	1 685
Effekt av utländska skattesatser	-	-
 Redovisad skattekostnad	 26 616	 661 577

Not 11 Byggnader och mark

	2017-12-31	2016-12-31
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
-Vid årets början	11 551 093	11 151 093
-Nyanskaffningar		400 000
Vid årets slut	11 551 093	11 551 093
<i>Akkumulerade avskrivningar</i>		
-Vid årets början	-9 375 133	-9 027 873
-Årets avskrivning	-217 072	-347 260
Vid årets slut	-9 592 205	-9 375 133
Redovisat värde vid årets slut	1 958 888	2 175 960
Varav mark		
Bokfört värde mark	884 798	884 798
Bokfört värde byggnader	1 074 090	1 291 162
Redovisat värde vid årets slut	1 958 888	2 175 960

Not 12 Taxeringsvärde Kkr 2017-12-31

	Byggnadsvärde	Markvärde	Summa
	1 931	249	2 180
	177	43	220
	761	326	1 087
	478	73	551
	506	432	938
	3 853	1 123	4 976

Not 13 Markanläggningar

	2017-12-31	2016-12-31
-Vid årets början	388 714	388 714
Vid årets slut	388 714	388 714
-Vid årets början	-338 188	-338 188
Vid årets slut	-338 188	-338 188
Redovisat värde vid årets slut	50 526	50 526

Not 14 Maskiner och inventarier

	2017-12-31	2016-12-31
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
-Vid årets början	12 850 286	12 510 350
-Nyanskaffningar	610 953	562 286
-Avyttringar och utrangeringar	-389 563	-222 350
Vid årets slut	13 071 676	12 850 286
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>		
-Vid årets början	-11 907 182	-11 654 043
-Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar	389 563	203 060
-Årets avskrivning	-457 316	-456 199
Vid årets slut	-11 974 935	-11 907 182
Redovisat värde vid årets slut	1 096 741	943 104

Not 15 IT-anläggningar

	2017-12-31	2016-12-31
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
-Vid årets början	20 575 724	16 585 597
-Nyanskaffningar	4 026 309	3 990 127
	24 602 033	20 575 724
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>		
-Vid årets början	-7 217 695	-6 337 452
-Årets avskrivning	-1 026 897	-880 243
	-8 244 592	-7 217 695
Redovisat värde vid årets slut	16 357 441	13 358 029

Not 16 EI -anläggningar

	2017-12-31	2016-12-31
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
-Vid årets början	97 680 634	88 622 883
-Nyanskaffningar	7 401 010	9 057 751
	105 081 644	97 680 634
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>		
-Vid årets början	-55 393 239	-52 245 473
-Årets avskrivning	-3 382 178	-3 147 766
	-58 775 417	-55 393 239
Redovisat värde vid årets slut	46 306 227	42 287 395

Not 17 FV-anläggningar

	2017-12-31	2016-12-31
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
-Vid årets början	46 985 046	46 619 554
-Nyanskaffningar	863 441	365 492
	47 848 487	46 985 046
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>		
-Vid årets början	-27 115 014	-25 194 011
-Årets avskrivning	-1 955 547	-1 921 003
	-29 070 561	-27 115 014
Redovisat värde vid årets slut	18 777 926	19 870 032

Not 18 Andelar i koncernföretag

	2017-12-31	2016-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	1 000 000	1 000 000
Redovisat värde vid årets slut	1 000 000	1 000 000

Specifikation andelar i koncernföretag

Ägarandelen av kapitalet avses, vilket även överensstämmer med andelen av rösterna för totalt antal aktier.

Dotterföretag / Org nr / Säte	Kapital andel	Antal andelar	Bokfört värde
Herrljunga Elkraft AB, 556525-9206, Herrljunga	100	5 000	500 000
Herrljunga Vatten AB, 556739-5347, Herrljunga	100	500	500 000
			1 000 000

	Eget kapital	Resultat
Herrljunga Elkraft AB, 556525-9206, Herrljunga	551 720	-
Herrljunga Vatten AB, 556739-5347, Herrljunga	473 088	-3 112

Not 19 Andelar i intresseföretag

	2017-12-31	2016-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	50 000	50 000
-Aktieägartillskott	200 000	
Redovisat värde vid årets slut	250 000	50 000

Spec av företagets innehav av andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag

Intresseföretag/ org nr, säte	Kapital andel	Antal andelar	Bokfört värde Resultat
Trollabo Kraft AB, 556486-7777 Herrljunga	50	500	250 000
			250 000

	Eget kapital	Resultat
Trollabo Kraft AB 556486-7777 Herrljunga	586 505	-5 243

Not 20 Andra långfristiga värdepappersinnehav

	2017-12-31	2016-12-31
Ingående anskaffningsvärden	5 000	5 000
Utgående ackumulerade anskaffningsvärde	5 000	5 000
Utgående redovisat värde	5 000	5 000

Not 21 Fordringar hos intresseföretag

	2017-12-31	2016-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	2 837 683	2 716 952
-Tillkommande fordringar		120 731
-Avgående fordringar	-309 340	
Redovisat värde vid årets slut	2 528 343	2 837 683

Not 22 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2017-12-31	2016-12-31
Ej kostnadsförda utgifter	788 815	455 151
	788 815	455 151

Not 23 Ackumulerade överavskrivningar

	2017-12-31	2016-12-31
Maskiner och andra tekniska anläggningar	56 605 794	53 175 662
	56 605 794	53 175 662

Av överavskrivningarna utgör 12 453 274 (11 698 646) kr uppskjuten skatt.

Not 24 Periodiseringsfonder

	2017-12-31	2016-12-31
Periodiseringsfond, avsatt vid beskattningsår 2014	831 603	831 603
Periodiseringsfond, avsatt vid beskattningsår 2015	798 576	798 576
Periodiseringsfond, avsatt vid beskattningsår 2016	987 101	987 101
	2 617 280	2 617 280

Av periodiseringsfonder utgör 575 802 (575 802) kr uppskjuten skatt.

Skatteeffekt av schablonränta på periodiseringsfond 2 072 (1 686)

Not 25 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

	2017-12-31	2016-12-31
Pensionskostnad		
Kostnaden redovisas i följande rader i resultaträkningen:		
Belopp vid årets ingång	187 738	227 661
Årets avsättningar	12 949	15 901
Under året utbetalda belopp	-56 460	-55 824
Total kostnad för ersättningar efter avslutad anställning	144 227	187 738

Pensionsskuld för nuvarande ålderspensionär 144 227 (187 738) kronor. Åtagande för nuvarande anställda utgörs av avtalspension och orsakar därför ingen pensionsskuld.

Not 26 Checkräkningskredit

	2017-12-31	2016-12-31
Beviljad kreditlimit	25 000 000	36 000 000
Utnyttjad del	-3 084 762	-
Outnyttjat kreditbelopp	21 915 238	36 000 000

Not 27 Långfristiga skulder

	2017-12-31	2016-12-31
Skulder som förfaller senare än fem år från balansdagen		
Skulder till koncernbolag	-5 140 100	-9 307 046
	-5 140 100	-9 307 046

Ställda säkerheter för övriga skulder

	2017-12-31	2016-12-31
Fastighetsinteckningar	6 050 000	6 050 000
Företagsinteckningar	10 000 000	10 000 000
Tillgångar med äganderättsförbehåll	225 022	
	16 275 022	16 050 000

Not 28 Skulder som redovisas i flera poster

	2017-12-31	2016-12-31
Företagets skulder till kreditinstitut redovisas under följande poster i balansräkningen:		
Långfristiga skulder:		
Övriga skulder till kreditinstitut	173 454	-
Kortfristiga skulder:		
Övriga skulder till kreditinstitut	56 256	-
Summa skulder	229 710	-

Not 29 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2017-12-31	2016-12-31
Semesterlöneskuld	3 630 744	3 449 113
Sociala avgifter	1 117 441	1 090 827
Upplupna räntor	1 366	6 396
Övrigt	375 594	1 198 971
	5 125 145	5 745 307

Not 30 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Det har inte inträffat några händelser av betydelse för företaget efter räkenskapsårets slut.

Underskrifter

Herrljunga 2018-02-28

Claes Unosson
Styrelseordförande

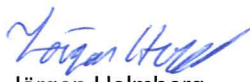
Niklas Arvidsson

Erik Alavik

Bo Fransson

Jörgen Holmberg

Linda Johansson

Nils-Ake Johansson

Johan Martinsson

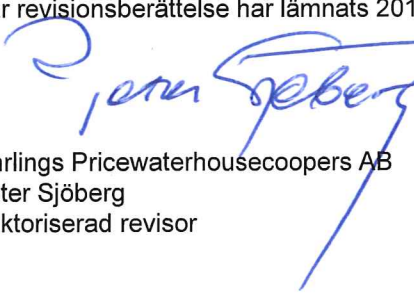

Ann-Marie Olsson

Anders Mannikoff
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats 2018-03-19

Öhrlings Pricewaterhousecoopers AB
Peter Sjöberg
Auktoriserad revisor

Till styrelsen och årsstämman i Herrljunga Elektriska Aktiebolag,
org. nr. 556006-9816

Granskningsrapport för år 2017 enligt 10 kap aktiebolagslagen

Vi har granskat bolagets verksamhet under räkenskapsåret 2017.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god sed. Det innebär att vi har planerat granskningen för att i rimlig grad försäkra oss om att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att bolagets interna kontroll varit tillräcklig.

För uppdraget har vi tagit del av bolagsordning, ägardirektiv, arbetsordning för styrelsen/VD, styrelseprotokoll, budget, årsredovisning, och policydokument. Samtal om bolagets verksamhet, organisation, interna kontroll, resultat och samordning inom koncernen har genomförts med VD.

Enligt ägardirektiv skall resultatet efter finansiella poster uppgå till 8 % av eget kapital inklusive 78 % av obeskattade reserver. Soliditeten skall överstiga 35 %. Båda de ekonomiska målen uppnås.

Bedömning

Vi anser att vår granskning ger rimlig grund för uttalandet enligt nedan:

Vi bedömer att bolagets verksamhet har sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen varit tillräcklig. Vi finner därför ingen anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Herrljunga 2018-02-15

Anne-Christine Ljungberg-Snygg

Sture Johansson

Av kommunfullmäktige i Herrljunga kommun utsedda lekmannarevisorer

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Herrljunga Elektriska Aktiebolag, org.nr 556006-9816

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Herrljunga Elektriska Aktiebolag för år 2017.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Herrljunga Elektriska Aktiebolags finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Herrljunga Elektriska Aktiebolag enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av årsredovisningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Herrljunga Elektriska Aktiebolag för år 2017 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Herrljunga Elektriska Aktiebolag enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Göteborg den 19 mars 2018
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Peter Sjöberg'.

Peter Sjöberg
Auktoriserad revisor

Plats: Herrljunga Elektriska AB:s kontor, Herrljunga.

§ 1 Stämmans öppnande

Stämman öppnas av Claes Unosson.

§ 2 Val av ordförande och sekreterare vid stämman

Claes Unosson väljs att leda stämmoförhandlingarna. Till sekreterare för mötet väljs Anders Mannikoff.

§ 3 Upprättande och godkännande av röstlängd

Vid upprop finns följande aktieägare representerade:

Aktieägare	Antal aktier	
Nossan Förvaltning AB	17 967	Företrädare av Patrik Benjaminsson, se bilaga 1.

Sammanlagt 17 967 aktier av 18 000 är representerade vid stämman, se bilaga 2.

Ovanstående godkänns som röstlängd och meddelas att varje aktie äger en röst.

Övriga närvarande vid stämman är: Erik Alavik, Niklas Arvidsson, Bo Fransson, Linda Johansson och Johan Martinsson.

§ 4 Val av en eller två justeringsmän

Till att jämte ordföranden justera stämmoprotokollet väljs Patrik Benjaminsson.

§ 5 Prövning om stämman blivit behörigen sammankallad

Personlig kallelse till samtliga aktieägare har sänts ut med post 2018-03-05. Stämman beslutar att kallelse skett i behörig ordning.

§ 6 Godkännande av dagordning

Dagordningen godkänns.

§ 7 Framläggande av årsredovisningen, revisionsberättelsen och lekmannarevisorns granskningsrapport

Claes Unosson redovisar framlagd årsredovisning, revisionsberättelse för 2017 samt lekmannarevisorns granskningsrapport över 2017 års förvaltning.

§ 8.1 Fastställande av resultat- och balansräkningen

Stämman godkänner och fastställer den genomgångna resultat- och balansräkningen för verksamhetsåret 2017.

Handwritten signatures: PB and m

Giltig från
2018-03-21

Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
2 (3)

Dokument id

Protokoll fört vid årsstämma 2018-03-21

§ 8.2 Dispositioner beträffande bolagets vinst enligt den fastställda balansräkningen

Stämman beslutar disponera vinstmedel enligt följande (kronor):

Till förfogande:	balanserat vinst	14 236 673
	årets vinst	25 087
		14 261 760

Disponeras så att:	till aktieägare utdelas 100 kr	
	per aktie	1 800 000
	i ny räkning överföres	12 461 760
		14 261 760

§ 8.3 Ansvarsfrihet för styrelseledamöter och verkställande direktören

Stämman beslutar att lämna ansvarsfrihet åt styrelseledamöter och verkställande direktören.

§ 8.4 Fastställande av tidpunkt för utbetalning till aktieägare

Stämman beslutar att utbetalning av aktieutdelning till minoritetsägarna skall ske när stämmoprotokollet är justerat, och till Nossan Förvaltning AB efter samråd med mottagaren.

§ 8.5 Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisor och lekmannarevisor

Stämman beslutar att följa Herrljunga Kommuns reglemente för arvoden och ersättningar till förtroendevalda i bolag och stiftelse (bilaga 1 KF § 10/2015-02-17).
Yrkesrevisorer enligt gällande taxa.

§ 8.6 Anmälan och fastställande av kommunfullmäktige vald styrelse

I enlighet med bolagsordningen har kommunfullmäktige i Herrljunga kommun valt (2015-05-12 KF § 79) samtliga styrelseledamöter samt styrelsens ordförande.

Av KF valda ledamöter:	Erik Alavik	Bo Fransson
	Ann-Marie Olsson	Nils-Åke Johansson
	Jörgen Holmberg	Johan Martinsson
	Claes Unosson	

Av KF vald ordförande: Claes Unosson

De lokala fackförbunden informerar att deras valda arbetstagarledamöter kvarstår, dvs:

Ledamöter:	Niklas Arvidsson	Linda Johansson
Suppleanter:	Tomas Bayard	Leif Fogel

§ 8.7 Anmälan och fastställande av val av revisor

Patrik Benjaminsson föreslår omval av PWC som revisionsbolag och Peter Sjöberg som huvudansvarig revisor. Stämman fastställer PWC som revisionsbolag och Peter Sjöberg som huvudansvarig revisor.

Handwritten signatures: PB and AH

Giltig från
2018-03-21

Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
3 (3)

Dokument id
Protokoll fört vid årsstämma 2018-03-21

§ 8.8 Anmälan och fastställande av val av lekmannarevisor

Av KF valda (KF § 35/2015-03-10 samt KF § 100/2016-09-06):

Ordinarie:

Ann-Christine Snygg

Sture Johansson

Suppleant:

Roland Oscarsson

§ 8.9 Annat ärende som ankommer på årsstämman enligt aktiebolagslagen eller bolagsordningen

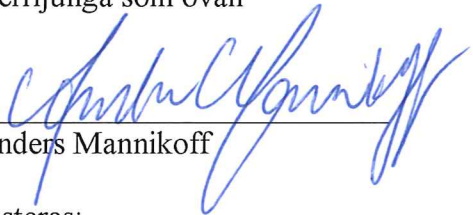
Inget sådant ärende.

§ 9 Avslutning

Patrik Benjaminsson framför ett tack till styrelsen och alla övriga i bolaget för ett väl genomfört år.

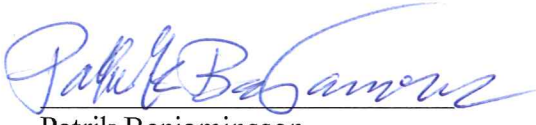
Ordföranden tackar för visat intresse och avslutar stämman.

Herrljunga som ovan

Anders Mannikoff

Justeras:

Claes Unosson

Patrik Benjaminsson

HERRLJUNGA KOMMUN

FULLMAKT
20180312

Fullmakt

Härmed intygas att Patrik Benjaminsson utsetts att företräda Nossan Förvaltningsaktiebolag vid ordinarie bolagsstämma i Herrljunga Elektriska AB 2018-03-21. Beslutet fattades på styrelsesammanträde i Nossan Förvaltningsaktiebolag 2018-02-05.

Herrljunga 2018-03-12

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Linda Rudenwall'.

Linda Rudenwall
VD

Handwritten initials in blue ink, possibly 'PB' and 'AM'.

Personnr	Namn	Adress	Postnr	Ort	Mobil	Hem	Tfn	Aktier
1 441219-5812	Hagnert Rune, dödsbo	Persgården Mjäldrunga	520 40	FLOBY				10
2 500701-5554	Ingvarsson Gunnar	Älggatan 15	524 31	HERRLJUNGA	0705-222941	0513-12391		2
3 560430-5655	Lundqvist Lars	Bosgården Mjäldrunga	520 40	FLOBY				16
4 540127-5598	Majtorp Christer	Bondegatan 9	722 11	VÄSTERÅS	070-1801803			3
5 591006-5530	Rydsmo Peter	Södra Björke Jonstorp 1	524 95	LJUNG	0703-760056	0513-20006		2
6 556637-5746	Nossans Förvaltning AB	Box 201	524 23	HERRLJUNGA				17967
								18000

✓
AM
B

Årsredovisning för
Herrljunga Elkraft AB
556525-9206

Räkenskapsåret
2017-01-01 - 2017-12-31

Innehållsförteckning:

Förvaltningsberättelse
Resultaträkning
Balansräkning
Noter
Underskrifter

Sida

3
5
6-7
8
9

Fastställelseintyg

Undertecknad verkställande direktör i Herrljunga Elkraft AB intygar härmed dels att denna kopia av årsredovisningen överensstämmer med originalet, dels att resultat- och balansräkningen fastställts på årsstämma 2018-03-21.

Stämman beslutade också att godkänna styrelsens förslag till resultatdisposition.

Herrljunga 2018-04-15

Anders Mannikoff, verkställande direktör

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Herrljunga Elkraft AB, org.nr 556525-9206, får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2017, bolagets 22:a verksamhetsår. Styrelsen har sitt säte i Herrljunga Kommun.

Allmänt om verksamheten

Herrljunga Elkraft AB är ett helägt dotterbolag till 556006-9816 Herrljunga Elektriska Aktiebolag.

Koncernredovisning

Koncernredovisning upprättas av 556637-5746 Nossan Förvaltningsaktiebolag, som också omfattar de av Herrljunga Elektriska AB helägda dotterbolagen 556525-9206 Herrljunga Elkraft AB och 556739-5347 Herrljunga Vatten AB.

Verksamhetens art och inriktning

Bolagets verksamhet är vilande.

Utveckling av företagets verksamhet, resultat och ställning

		2017	2016	2015	2014
Nettoomsättning	Tkr	-	-	-	-
Balansomslutning	Tkr	552	552	553	554
Soliditet	%	100,0	100,0	100,0	100,0

Eget kapital

	Aktiekapital	Reservfond	Ansamlad förlust
Vid årets början	500 000	52 618	-898
Disposition enl årsstämmobeslut		-898	898
Årets resultat			0
Vid årets slut	500 000	51 720	0

Förslag till disposition av företagets vinst eller förlust

Styrelsen föreslår att ansamlat resultat, kronor 0, disponeras enligt följande:

	Belopp i kr
Balanseras i ny räkning	0
Summa	0

Styrelsen och verställande direktören föreslår att vinstmedlen disponeras enligt följande:

Balanseras i ny räkning	0
Totalt	0

Vad beträffar resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkning med tillhörande noter.

Resultaträkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2017-01-01 2017-12-31</i>	<i>2016-01-01 2016-12-31</i>
Rörelsens kostnader			
Övriga externa kostnader		0	-900
Rörelseresultat		0	-900
Resultat från finansiella poster			
Ränteintäkter		0	2
Resultat efter finansiella poster		0	-898
Resultat före skatt		0	-898
Årets resultat		0	-898

Balansräkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2017-12-31</i>	<i>2016-12-31</i>
TILLGÅNGAR			
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Fordringar hos koncernföretag		551 332	551 332
Övriga fordringar		388	388
		<u>551 720</u>	<u>551 720</u>
Summa omsättningstillgångar		<u>551 720</u>	<u>551 720</u>
SUMMA TILLGÅNGAR		<u>551 720</u>	<u>551 720</u>

Balansräkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2017-12-31</i>	<i>2016-12-31</i>
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital 5 000 aktier)		500 000	500 000
Reservfond		51 720	52 618
Summa bundet eget kapital		551 720	552 618
<i>Ansamlad förlust</i>			
Årets resultat		0	-898
		0	-898
Summa eget kapital		551 720	551 720
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		551 720	551 720

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Belopp i kr om inget annat anges

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Redovisningsprinciperna är oförändrade från föregående år.

Not 2 Anställda och personalkostnader

Bolaget har inte haft några anställda under verksamhetsåret. Ersättningar till styrelsen har ej utgått.

Not 3 Revisionskostnader

Verksamheten sköts av moderbolaget enligt avtal. I detta avtal ingår kostnad för revisionsuppdrag.

Herrljunga Elkraft AB
556525-9206

Underskrifter

Herrljunga 2018-02 - 28

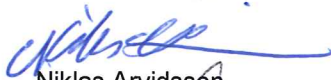
Claes Unosson, styrelseordförande

Erik Alavik

Johan Martinsson

Niklas Arvidsson

Jörgen Holmberg

Linda Johansson

Nils-Åke Johansson

Bo Fransson

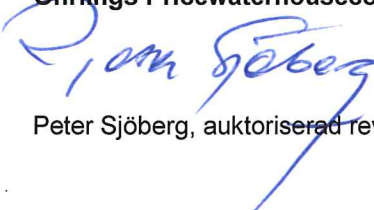

Ann-Mari Olsson

Anders Mannikoff, verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats 2018-03 - 19
Öhrlings Pricewaterhousecoopers AB

Peter Sjöberg, auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Herrljunga Elkraft Aktiebolag, org.nr 556525-9206

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Herrljunga Elkraft Aktiebolag för år 2017.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Herrljunga Elkraft Aktiebolags finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Herrljunga Elkraft Aktiebolag enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av årsredovisningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Herrljunga Elkraft Aktiebolag för år 2017 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman behandlar förlusten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Herrljunga Elkraft Aktiebolag enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Göteborg den 19 mars 2018
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

A handwritten signature in blue ink, reading 'Peter Sjöberg'.

Peter Sjöberg
Auktoriserad revisor

Plats: Herrljunga Elektriska AB:s kontor, Herrljunga.

§ 1 Stämmans öppnande

Stämman öppnas av Claes Unosson.

§ 2 Val av ordförande och sekreterare vid stämman

Claes Unosson väljs att leda stämmoförhandlingarna. Till sekreterare för mötet väljs Anders Mannikoff.

§ 3 Upprättande och godkännande av röstlängd

Herrljunga Elektriska AB äger samtliga 5000 aktier vid stämman, med Nossan Förvaltning AB som ägarföreträdare:

Ägarens företrädare är sålunda: Patrik Benjaminsson, se bilaga 1.

Ovanstående godkänns som röstlängd.

Övriga närvarande vid stämman är: Erik Alavik, Niklas Arvidsson, Bo Fransson, Linda Johansson och Johan Martinsson.

§ 4 Val av en eller två justeringsmän

Till att jämte ordföranden justera stämmoprotokollet väljs Patrik Benjaminsson.

§ 5 Prövning om stämman blivit behörigen sammankallad

Personlig kallelse till samtliga aktieägare har sänts ut med post 2018-03-05. Stämman beslutar att kallelse skett i behörig ordning.

§ 6 Godkännande av dagordning

Dagordningen godkänns.

§ 7 Framläggande av årsredovisningen, revisionsberättelsen och lekmannarevisorers granskningsrapport

Claes Unosson redovisar framlagd årsredovisning, revisionsberättelse för 2017 samt lekmannarevisorers granskningsrapport över 2017 års förvaltning.

§ 8.1 Fastställande av resultat- och balansräkningen

Stämman godkänner och fastställer den genomgångna resultat- och balansräkningen för verksamhetsåret 2017.

Handwritten signatures: PB and AM.

§ 8.2 Dispositioner beträffande bolagets vinst enligt den fastställda balansräkningen

Stämman beslutar disponera den ansamlade förlusten enligt följande (kronor):

Till förfogande:	balanserad vinst	0
	årets resultat	0
		0

Behandlas så att:	i ny räkning överföres	0
-------------------	------------------------	---

§ 8.3 Ansvarsfrihet för styrelseledamöter och verkställande direktören

Stämman beslutar att lämna ansvarsfrihet åt styrelseledamöter och verkställande direktören.

§ 9 Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisor och lekmannarevisor

Stämman beslutar att Herrljunga Kommuns reglemente för arvoden och ersättningar till förtroendevalda i bolag och stiftelse (bilaga 1 KF § 10/2015-02-17) gäller för arvoden. Yrkesrevisorer enligt gällande taxa.

§ 10 Anmälan och fastställande av kommunfullmäktige vald styrelse

I enlighet med bolagsordningen har kommunfullmäktige i Herrljunga kommun valt (2015-05-12 KF § 79) samtliga styrelseledamöter samt styrelsens ordförande.

Av KF valda ledamöter:	Erik Alavik	Bo Fransson
	Ann-Marie Olsson	Nils-Åke Johansson
	Jörgen Holmberg	Johan Martinsson
	Claes Unosson	

Av KF vald ordförande:	Claes Unosson
------------------------	---------------

De lokala fackförbunden informerar att deras valda arbetstagarledamöter kvarstår, dvs:

Ledamöter:	Niklas Arvidsson	Linda Johansson
Suppleanter:	Tomas Bayard	Leif Fogel

§ 11 Anmälan och fastställande av val av revisor

Patrik Benjaminsson föreslår omval av PWC som revisionsbolag och Peter Sjöberg som huvudansvarig revisor. Stämman fastställer PWC som revisionsbolag och Peter Sjöberg som huvudansvarig revisor.

§ 12 Anmälan och fastställande av val av lekmannarevisor

Av KF valda (KF § 35/2015-03-10 samt KF § 100/2016-09-06):

Ordinarie:	Ann-Christine Snygg	Sture Johansson
Suppleant:	Roland Oscarsson	

§ 13 Annat ärende som ankommer på årsstämman enligt aktiebolagslagen eller bolagsordningen

Inget sådant ärende.

Handwritten initials: JB, AM, and a signature.

Giltig från
2018-03-21

Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
3 (3)

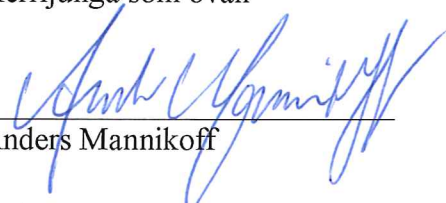
Dokument id

Protokoll fört vid årsstämma 2018-03-21

§ 14 Avslutning

Ordföranden tackar för visat intresse och avslutar stämman.

Herrljunga som ovan

Anders Mannikoff

Justeras:

Claes Unosson

Patrik Benjaminsson

HERRLJUNGA KOMMUN

FULLMAKT
20180312

Fullmakt

Härmed intygas att Patrik Benjaminsson utsetts att företräda Nossan Förvaltningsaktiebolag vid ordinarie bolagsstämma i Herrljunga Elkraft AB 2018-03-21. Beslutet fattades på styrelsesammanträde i Nossan Förvaltningsaktiebolag 2018-02-05.

Herrljunga 2018-03-12

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Linda Rudenwall'.

Linda Rudenwall
VD

PB
AM

Årsredovisning för

Herrljunga Vatten Aktiebolag

556739-5347

Räkenskapsåret

2017-01-01 - 2017-12-31

Meddelande 11

Innehållsförteckning:

Sida

Förvaltningsberättelse
Resultaträkning
Balansräkning
Noter
Underskrifter

1-3
4
5-6
7-10
11

Fastställelseintyg

Undertecknad verkställande direktör i Herrljunga Vatten Aktiebolag intygar härmed dels att denna kopia av årsredovisningen överensstämmer med originalet, dels att resultat- och balansräkningen fastställts på årsstämma 2018-03-21. Stämman beslutade också att godkänna styrelsens förslag till resultatdisposition.

Herrljunga 2018-04-15

Anders Mannikoff
Verkställande direktör

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Herrljunga Vatten Aktiebolag, 556739-5347 får härmed avge årsredovisning för 2017, bolagets tionde verksamhetsår. Styrelsen har sitt säte i Herrljunga Kommun.

Allmänt om verksamheten

Herrljunga Vatten aktiebolag är ett helägt dotterbolag till 556039-5347 Herrljunga Elektriska aktiebolag.

Herrljunga Vatten AB ansvarar över vatten och avloppsverksamheten i Herrljunga kommun. I detta ansvar ligger produktion och distribution av dricksvatten, avledning och rening av avloppsvatten samt drift, underhåll och förnyelse av VA-anläggningarna inom fastställda verksamhetsområden.

Verksamheten distribuerar dricksvatten och renar avloppsvatten för ca 1 900 abonnenter (ca 6 000 personer). Allt dricksvatten som levereras kommer från grundvatten vilket bereds i våra 6 vattenverk. Avloppsvattnet tas emot och renas i våra 6 avloppsreningsverk av varierande storlek. Dessa anläggningar sammanlänkas via respektive ledningsnät på ca 90 km vattenledningar, 70 km avloppsledningar och 50 km dagvattenledningar samt 10 pumpstationer.

Verksamheten ska efterleva krav och villkor som ställs enligt LAV (Lagen om allmänna vattentjänster), Miljöbalken, och tillstånd meddelade enligt Miljöbalken och Livsmedelsverkets dricksvattenföreskrifter.

VA-ekonomi

Enligt LAV 50 § ska alla kommunala VA-huvudmän årligen upprätta en särredovisning av ekonomin för abonnentkollektivet. För Herrljunga Vatten AB är skillnaden mellan bolagets ekonomi och abonnentkollektivets ekonomi marginell vad gäller resultaträkningen då bolaget tillhandahåller vissa tjänster som ligger utanför abonnentkollektivet. Balansräkningen är densamma, men där finns vissa skillnader vad gäller resultaträkningen. Med start för 2017 kommer särredovisningen av abonnentkollektivets ekonomi att ingå som del i bolagets årsredovisning.

Särredovisad resultaträkning för abonnentkollektivet

(tkr)	2017	2016
Verksamhetens intäkter	13 771	13 237
Verksamhetens kostnader	-10 986	-10 777
Avskrivningar	-2 236	-2 146
Verksamhetens nettokostnader	549	315
Finansiella intäkter	0	1
Finansiella kostnader	-513	-513
Årets resultat	35	-197

Resultatavstämning i förhållande till

självkostnadsprincipen (tkr)	2017	2016	2015	2014	2013
Överuttag/underskott	35	-197	-156	-270	-353

Ackumulerat överuttag/underskott relativt abonnentkollektivet	2017	2016
	-182	-217

Taxa

VA-taxan består av två delar, anläggningsavgift och brukningsavgift. Anläggningsavgiften erläggs när en fastighet ansluter sig till VA-verksamheten. Brukningstaxan erläggs när anslutning är etablerad och ett abonnemang startat. Brukningstaxan är indelad i två delar där en del är en fast årlig avgift och en rörlig avgift beroende på förbrukning. Taxan finns att tillgå via hemsida.

Ändringar av VA-taxan bereds av VA-avdelningen och behandlas av styrelsen. Styrelsen kan besluta om ändrad taxa inom ramen för indexuppräknings. Ändringar utanför indexuppräknings går till Kommunfullmäktige för godkännande. Taxorna beskrivs närmare i taxehandledning tillgänglig på bolagets hemsida.

Brukningstaxan har höjts ca 6 % per år under en i förväg beslutad treårsperiod 2015-2017. Syftet med höjningarna har varit att vända ett ackumulerat underskott i förhållande till självkostnadsprincipen, se även rubriken VA-ekonomi. Inför 2018 beslutades anläggningstaxan höjas med 2,2 % och brukningstaxan med 0,5 %.

Utveckling av företagets verksamhet, resultat och ställning

	2017-12-31	2016-12-31	2015-12-31	2014-12-31	Belopp i Tkr 2013-12-31
Nettoomsättning	13 851	13 237	11 674	10 918	10 853
Resultat efter finansiella poster	122	-197	-156	-270	1 501
Balansomslutning	49 339	54 481	49 372	49 043	49 263
Soliditet %	28,6	25,7	28,7	29,6	30,1

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Enligt ägardirektiven ska bolaget tillhandahålla VA-tjänster inom Herrljunga Kommuns verksamhetsområde för VA enligt den kommunala självkostnadsprincipen. Dessutom ska till ägaren kommunen lämnas handlingar som informerar om den löpande verksamheten, som styrelseprotokoll, ekonomirapporter, budget, verksamhetsplaner mm.

Väsentliga händelser under året:

- Under året har 9 anslutningar av olika karaktär genomförts
- Omläggning av dagvattenledningar i Herrljunga stadspark för att förbättra avrinning i området
- Större investeringar för att minska på energiförbrukningen har genomförts i form av utbyte av äldre pumpar mot nya effektivare, gamla membran har ersatts med nya av annan typ och förbättrad process kring blåsmaskiner generellt
- Under året har det skett 12 vattenläckor vilket får anses som ett normalår

Under 2017 har det producerats 429 244 kubikmeter dricksvatten. Det har mottagits och renats 1 008 977 kubikmeter avloppsvatten samt 5 378 kubikmeter septiskt slam. För 2017 har de kommunala målen väsentligen uppfyllts enligt direktiven.

Tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet enligt miljöbalken

Bolaget bedriver tillståndspliktig avloppsrening vid sex anläggningar. För Herrljunga och Annelunds ARV är Länsstyrelsen myndighet. För övriga Kommunens bygg- och miljönämnd. Tillstånden är inte föremål för någon omprövning. Verksamheten omfattar ungefär hälften av bolagets totala omsättning, och sysselsätter två personer.

Eget kapital

	<i>Aktiekapital</i>	<i>Reservfond övr bundna fonder</i>	<i>Balanserat resultat</i>	<i>Årets resultat</i>
Vid årets början	500 000	-	-24 551	752
Omföring av föreg års vinst			752	-752
Årets resultat				-3 112
Vid årets slut	500 000	-	-23 799	-3 112

Förslag till disposition av företagets vinst eller förlust

	<i>Belopp i kr</i>
Styrelsen föreslår att till förfogande stående medel:	
balanserat resultat	-23 799
årets resultat	-3 112
Totalt	-26 911
disponeras för	
balanseras i ny räkning	-26 911
Summa	-26 911

Vad beträffar resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkning med tillhörande noter.

Resultaträkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2017-01-01- 2017-12-31</i>	<i>2016-01-01- 2016-12-31</i>
Nettoomsättning		13 851 438	13 237 356
		13 851 438	13 237 356
Rörelsens kostnader			
Övriga externa kostnader	3	-10 985 741	-10 776 659
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar		-2 236 379	-2 146 069
Rörelseresultat		629 318	314 628
Resultat från finansiella poster			
Ränteintäkter		17	752
Räntekostnader	5	-506 942	-512 580
Resultat efter finansiella poster		122 393	-197 200
Bokslutsdispositioner	6	-123 965	197 952
Resultat före skatt		-1 572	752
Skatt på årets resultat		-1 540	-
Årets resultat		-3 112	752

Balansräkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2017-12-31</i>	<i>2016-12-31</i>
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark	7,8	845 391	880 213
Maskiner och inventarier	9	379 979	241 058
VA - anläggningar och nät	10	41 764 248	42 164 341
		<u>42 989 618</u>	<u>43 285 612</u>
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Fordringar hos koncernföretag	11	4 588 768	8 755 714
		<u>4 588 768</u>	<u>8 755 714</u>
Summa anläggningstillgångar		<u>47 578 386</u>	<u>52 041 326</u>
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		70 397	-
Fordringar hos koncernföretag		518 860	360 756
Aktuell skattefordran		-	314
Övriga fordringar		1 102 082	2 023 811
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		69 493	55 187
		<u>1 760 832</u>	<u>2 440 068</u>
Summa omsättningstillgångar		<u>1 760 832</u>	<u>2 440 068</u>
SUMMA TILLGÅNGAR		<u>49 339 218</u>	<u>54 481 394</u>

R

Balansräkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2017-12-31</i>	<i>2016-12-31</i>
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital (500 aktier)		500 000	500 000
		<u>500 000</u>	<u>500 000</u>
<i>Ansamlad förlust</i>			
Balanserad vinst eller förlust		-23 799	-24 551
Årets resultat		-3 112	752
		<u>-26 911</u>	<u>-23 799</u>
Summa eget kapital		<u>473 089</u>	<u>476 201</u>
<i>Obeskattade reserver</i>			
Ackumulerade överavskrivningar	12	17 461 523	17 337 558
		<u>17 461 523</u>	<u>17 337 558</u>
<i>Långfristiga skulder</i>			
Anslutningsavgifter	13	336 000	-
Skulder till kreditinstitut		30 000 000	30 000 000
		<u>30 336 000</u>	<u>30 000 000</u>
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Leverantörsskulder		1 032 153	455 993
Skulder till koncernföretag		-	6 183 956
Skatteskulder		1 540	-
Övriga kortfristiga skulder		7 000	-
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		27 913	27 686
		<u>1 068 606</u>	<u>6 667 635</u>
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		<u>49 339 218</u>	<u>54 481 394</u>

Noter**Not 1 Redovisningsprinciper**

Belopp i kr om inget annat anges

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Herrljunga Vatten AB:s taxefinansierade verksamhet för vatten och avlopp lyder under Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412). VA-verksamheten är ett s k naturligt monopol och lyder under nämnda speciallagstiftning. En allmän förutsättning är kommunallagens självkostnadsbegrepp samt att vattentjänstlagen anger att avgifterna inte får överskrida det som behövs för att täcka de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva VA-anläggningen. Dessa förutsättningar påverkar redovisningsprinciperna för Herrljunga Vatten AB generellt, utöver årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens principer, och kommenteras särskilt för vissa områden nedan.

Fond för framtida investeringar

Överuttag kan även avsättas till investeringsfond för framtida nyinvesteringar som gynnar hela taxekollektivet. Fonden löses upp i takt med att kostnaderna, såsom avskrivningar, tas för den specifika investeringen.

Redovisning av anläggningsavgifter

Avgifter som avser att täcka kostnader intäktsförs direkt i resultaträkningen. Den del av anläggningsavgiften som avser att täcka investeringen periodiseras och intäktsförs successivt och i takt med att investeringutgiften kostnadsförs (avskrivningen).

Värderingsprinciper m m

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats utifrån anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar.

Avskrivningar

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod eftersom det återspeglar den förväntade förbrukningen av tillgångens framtida ekonomiska fördelar.

<i>Materiella anläggningstillgångar</i>	<i>År</i>
Byggnader	33
Markanläggningar	20
Maskiner och inventarier	5
VA-anläggningar	25
VA-nät	50

Intäktsredovisning

Prissättning för försäljning av bolagets produkter och tjänster som bland annat regleras i VA-lagen sker med hänsyn till självkostnadsprincipen. Periodisering av debiterade taxeavgifter sker med beaktande av Redovisningsrådets rekommendation nr 11, Intäkter.

Not 2 Anställda och personalkostnader

Bolaget har ej haft några anställda under verksamhetsåret. Ersättningar till styrelsen har ej utgått.

Not 3 Arvode och kostnadsersättning till revisorer

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen, samt styrelsen och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra, samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning, eller genomförandet av sådana arbetsuppgifter. Verksamheten sköts av moderbolaget enligt avtal.

Not 4 Årets försäljning till andra koncernföretag

	2017-01-01- 2017-12-31	2016-01-01- 2016-12-31
Årets försäljning från andra koncernföretag	7 277 628	6 829 043
Årets försäljning till andra koncernföretag	1 512 111	1 446 874

Not 5 Räntekostnader och liknande resultatposter

	2017-01-01- 2017-12-31	2016-01-01- 2016-12-31
Räntekostnader, lån hos Kommuninvest	506 928	512 580
Summa	506 928	512 580

Not 6 Bokslutsdispositioner

	2017-01-01- 2017-12-31	2016-01-01- 2016-12-31
Skillnad mellan skattemässig och redovisad avskrivning:	-123 965	197 952
Summa	-123 965	197 952

Not 7 Byggnader och mark

	2017-12-31	2016-12-31
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
-Vid årets början	987 639	987 639
Vid årets slut	987 639	987 639
<i>Akkumulerade avskrivningar</i>		
-Vid årets början	-190 516	-160 887
-Årets avskrivning	-29 629	-29 629
Vid årets slut	-220 145	-190 516
Redovisat värde vid årets slut	767 494	797 123

Not 8 Markanläggning

	2017-12-31	2016-12-31
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
-Vid årets början	103 862	103 862
-Vid årets slut	103 862	103 862
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>		
-Vid årets början	-20 772	-15 579
-Årets avskrivning	-5 193	-5 193
-Vid årets slut	-25 965	-20 772
Redovisat värde vid årets slut	77 897	83 090

Not 9 Maskiner och inventarier

	2017-12-31	2016-12-31
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
-Vid årets början	455 668	455 668
-Nyanskaffningar	231 897	
Vid årets slut	687 565	455 668
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>		
-Vid årets början	-214 610	-142 429
-Årets avskrivning	-92 976	-72 181
Vid årets slut	-307 586	-214 610
Redovisat värde vid årets slut	379 979	241 058

Not 10 VA - anläggningar och nät

	2017-12-31	2016-12-31
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
-Vid årets början	58 902 964	51 968 790
-Nyanskaffningar	1 708 488	6 934 174
	60 611 452	58 902 964
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>		
-Vid årets början	-16 738 623	-14 699 557
-Årets avskrivning	-2 108 581	-2 039 066
	-18 847 204	-16 738 623
Redovisat värde vid årets slut	41 764 248	42 164 341

Not 11 Fordringar hos koncernföretag

	2017-12-31	2016-12-31
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden:</i>		
-Vid årets början	8 755 714	9 281 049
-Reglerade fordringar	-4 166 946	-525 335
Redovisat värde vid årets slut	4 588 768	8 755 714

Not 12 Ackumulerade överavskrivningar

	2017-12-31	2016-12-31
Inventarier, verktyg och installationer	17 461 523	17 337 558
	17 461 523	17 337 558

Uppskjuten skatt p g a obeskattade reserver 3 841 535 (3 814 263).

Not 13 Långfristiga skulder

	2017-12-31	2016-12-31
Skulder som förfaller senare än fem år från balansdagen		
Anslutningsavgifter	308 000	
Skuld hos Kommuninvest	10 000 000	-

Not 14 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Det har inte inträffat några händelser av betydelse för företaget efter räkenskapsårets slut.

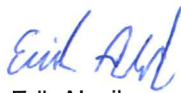

Underskrifter

Herrljunga 2018-02-28

Claes Unosson
Styrelseordförande

Erik Alavik

Johan Martinsson

Niklas Arvidsson

Nils-Ake Johansson

Linda Johansson

Jörgen Holmberg

Bo Fransson

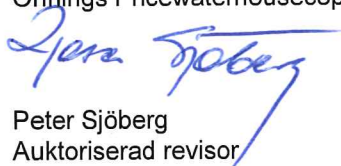
Ann-Mari Olsson

Anders Mannikoff
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats 2018-03-19

Öhrlings Pricewaterhousecoppers AB

Peter Sjöberg
Auktoriserad revisor

Till styrelsen och årsstämman i Herrljunga Vatten Aktiebolag,
org. nr. 556739-5347

Granskningsrapport för år 2017 enligt 10 kap aktiebolagslagen

Vi har granskat bolagets verksamhet under räkenskapsåret 2017.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god sed. Det innebär att vi har planerat granskningen för att i rimlig grad försäkra oss om att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att bolagets interna kontroll varit tillräcklig.

För uppdraget har vi tagit del av bolagsordning, ägardirektiv, arbetsordning för styrelsen/VD, styrelseprotokoll, budget, årsredovisning och policydokument. Samtal om bolagets verksamhet, organisation, interna kontroll och samordning inom koncernen har genomförts med VD.

Bedömning

Vi anser att vår granskning ger rimlig grund för uttalandet enligt nedan:

Vi bedömer att bolagets verksamhet har sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen varit tillräcklig. Vi finner därför ingen anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Herrljunga 2018-02-15

Anne-Christine Ljungberg-Snygg

Sture Johansson

Av kommunfullmäktige i Herrljunga kommun utsedda lekmannarevisorer

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Herrljunga Vatten Aktiebolag, org.nr 556739-5347

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Herrljunga Vatten Aktiebolag för år 2017.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Herrljunga Vatten Aktiebolags finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Herrljunga Vatten Aktiebolag enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av årsredovisningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Herrljunga Vatten Aktiebolag för år 2017 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman behandlar förlusten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Herrljunga Vatten Aktiebolag enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Göteborg den 19 mars 2018
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Peter Sjöberg'.

Peter Sjöberg
Auktoriserad revisor

Giltig från
2018-03-21

Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
1 (3)

Dokument id

Protokoll fört vid årsstämma 2018-03-21

Plats: Herrljunga Elektriska AB:s kontor, Herrljunga.

§ 1 Stämmans öppnande

Stämman öppnas av Claes Unosson.

§ 2 Val av ordförande och sekreterare vid stämman

Claes Unosson väljs att leda stämmoförhandlingarna. Till sekreterare för mötet väljs Anders Mannikoff.

§ 3 Upprättande och godkännande av röstlängd

Herrljunga Elektriska AB äger samtliga 500 aktier vid stämman, med Nossan Förvaltning AB som ägarföreträdare:

Ägarens företrädare är sålunda: Patrik Benjaminsson, se bilaga 1.

Ovanstående godkänns som röstlängd.

Övriga närvarande vid stämman är: Erik Alavik, Niklas Arvidsson, Bo Fransson, Linda Johansson och Johan Martinsson.

§ 4 Val av en eller två justeringsmän

Till att jämte ordföranden justera stämmoprotokollet väljs Patrik Benjaminsson.

§ 5 Prövning om stämman blivit behörigen sammankallad

Personlig kallelse till samtliga aktieägare har sänts ut med post 2018-03-05. Stämman beslutar att kallelse skett i behörig ordning.

§ 6 Godkännande av dagordning

Dagordningen godkänns.

§ 7 Framläggande av årsredovisningen, revisionsberättelsen och lekmannarevisorns granskningsrapport

Claes Unosson redovisar framlagd årsredovisning, revisionsberättelse för 2017 samt lekmannarevisorns granskningsrapport över 2017 års förvaltning.

§ 8.1 Fastställande av resultat- och balansräkningen

Stämman godkänner och fastställer den genomgångna resultat- och balansräkningen för verksamhetsåret 2017.

Handwritten signatures: PB and AM.

Giltig från
2018-03-21

Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
2 (3)

Dokument id

Protokoll fört vid årsstämma 2018-03-21

§ 8.2 Dispositioner beträffande bolagets vinst enligt den fastställda balansräkningen

Stämman beslutar disponera den ansamlade förlusten enligt följande (kronor):

Till förfogande:	ansamlad förlust	-23 799
	årets förlust	-3 112
		-26 911

Behandlas så att:	i ny räkning överföres	-26 911
-------------------	------------------------	---------

§ 8.3 Ansvarsfrihet för styrelseledamöter och verkställande direktören

Stämman beslutar att lämna ansvarsfrihet åt styrelseledamöter och verkställande direktören.

§ 9 Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisor och lekmannarevisor

Stämman beslutar att Herrljunga Kommuns reglemente för arvoden och ersättningar till förtroendevalda i bolag och stiftelse (bilaga 1 KF § 10/2015-02-17) gäller för arvoden. Yrkesrevisor enligt gällande taxa.

§ 10 Anmälan och fastställande av kommunfullmäktige vald styrelse

I enlighet med bolagsordningen har kommunfullmäktige i Herrljunga kommun valt (2015-05-12 KF § 79) samtliga styrelseledamöter samt styrelsens ordförande.

Av KF valda ledamöter:	Erik Alavik	Bo Fransson
	Ann-Marie Olsson	Nils-Åke Johansson
	Jörgen Holmberg	Johan Martinsson
	Claes Unosson	

Av KF vald ordförande:	Claes Unosson
------------------------	---------------

De lokala fackförbunden informerar att deras valda arbetstagarledamöter kvarstår, dvs:

Ledamöter:	Niklas Arvidsson	Linda Johansson
Suppleanter:	Tomas Bayard	Leif Fogel

§ 11 Anmälan och fastställande av val av revisor

Patrik Benjaminsson föreslår omval av PWC som revisionsbolag och Peter Sjöberg som huvudansvarig revisor. Stämman fastställer PWC som revisionsbolag och Peter Sjöberg som huvudansvarig revisor.

§ 12 Anmälan och fastställande av val av lekmannarevisor

Av KF valda (KF § 35/2015-03-10 samt KF § 100/2016-09-06):

Ordinarie:	Ann-Christine Snygg	Sture Johansson
Suppleant:	Roland Oscarsson	

§ 13 Annat ärende som ankommer på årsstämman enligt aktiebolagslagen eller bolagsordningen

Inget sådant ärende.

Giltig från
2018-03-21

Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
3 (3)

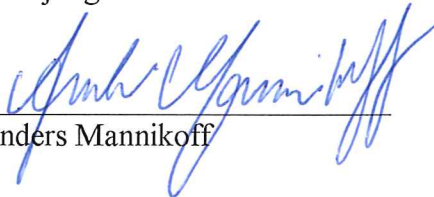
Dokument id
Protokoll fört vid årsstämma 2018-03-21

§ 14 Avslutning

Patrik Benjaminsson framför ett tack till styrelsen och alla övriga som arbetat åt bolaget för ett väl genomfört år.

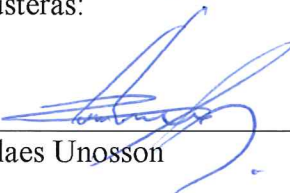
Ordföranden tackar för visat intresse och avslutar stämman.

Herrljunga som ovan

Anders Mannikoff

Justeras:

Claes Unosson

Patrik Benjaminsson

HERRLJUNGA KOMMUN

FULLMAKT
20180312

Fullmakt

Härmed intygas att Patrik Benjaminsson utsetts att företräda Nossan Förvaltningsaktiebolag vid ordinarie bolagsstämma i Herrljunga Vatten AB 2018-03-21. Beslutet fattades på styrelsesammanträde i Nossan Förvaltningsaktiebolag 2018-02-05.

Herrljunga 2018-03-12

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Linda Rudenwall'.

Linda Rudenwall
VD

8
PB
AM

Revisionsrapport

Granskning av årsredovisning 2017

Herrljunga kommun

*Inger Andersson
Certifierad kommunal
revisor*

Elinore Fahlgren

Mars 2018

pwc

Innehåll

1.	Sammanfattning	2
2.	Inledning	3
2.1.	Syfte och revisionsfrågor	3
2.2.	Revisionskriterier	4
3.	Granskningsresultat	5
3.1.	Förvaltningsberättelsen.....	5
3.1.1.	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	5
3.1.1.1.	Iakttagelser	5
3.1.2.	God ekonomisk hushållning	7
3.2.	Nämndernas redovisning av sitt uppdrag.....	9
3.2.1.	Iakttagelser	9
3.2.2.	Bedömning.....	9
3.3.	Rättvisande räkenskaper	9
3.3.1.	Iakttagelser	9
3.3.2.	Bedömning.....	11
4.	Revisionell bedömning.....	12

1. Sammanfattning

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens årsredovisning för 2017. Uppdraget är en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2017.

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?

Vi bedömer att årsredovisningen allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans och det finns inget underskott från tidigare år att återhämta. Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed. Utvärdering avseende den ekonomiska ställningen bör dock utvecklas.

- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Vi bedömer att årets resultat är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. De finansiella målen för 2017 är uppfyllda.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återsrapportering, att verksamhetens utfall är delvis förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten. De verksamhetsmässiga målen för 2017 uppges helt eller delvis uppfyllda till 76 %. Planerade åtgärder för att förbättra målnuppfyllelsen saknas.

Rent generellt saknar vi en samlad bedömning från Kommunstyrelsen sida huruvida Herrljunga kommun har en god ekonomisk hushållning eller ej.

- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande med undantag för redovisning av medel erhållna för flyktingverksamheten. Erhållna intäkter matchas mot faktiska kostnader för flyktingverksamheten gällande ensamkommande barn (EKB). Principen har tillämpats tidigare år för andra medel inom flyktingverksamheten innebärande att medlen balanseras över högst en femårsperiod. Avvikelsen redovisas öppet. I bokslut 2016 kvarstod 21,3 mnkr och under 2017 har netto 0,6 mnkr utnyttjas. Tillvägagångssättet strider mot god redovisningssed såsom uttolkat av Rådet för kommunal redovisning och ger ett resultatfel om drygt 20 mnkr, varför felet bedöms som väsentligt. Årsredovisningen ger inte en rättvisande bild över årets resultat och bör därför korrigeras före den fastställs av fullmäktige.

2. Inledning

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens årsredovisning för 2017. Uppdraget är en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2017.

I lag om kommunal redovisning regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är styrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

2.1. Syfte och revisionsfrågor

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9 a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inklusive. drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om. Granskning av resultatsammanställning för VA-verksamheten och renhållningsverksamheten omfattas inte av denna granskning.

Nämndernas rapportering till fullmäktige har granskats såsom den presenteras i årsredovisningen.

Granskningen har utförts enligt god revisionssed för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma. Vårt uppdrag omfattar inte en granskning och prövning om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Granskningen har introducerats genom kontakter och samplanering med kommunens/landstingets ekonomikontor. Granskningen har utförts enligt god revisionssed med utgångspunkt i SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting". Vägledningen baseras på ISA (International Standards on Auditing). Som framgår av vägledningen kan implementeringen ske successivt varför tillämpliga ISA helt eller delvis har följts beroende på om vägledningen har beaktas i årets revisionsplan. Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning, granskning av räkenskapsmaterial och i förekommande fall registeranalys.

Vår granskning och våra synpunkter baseras på det utkast till årsredovisning som presenterades 2018-02-27 samt 2018-03-08 och till viss del 2018-03-12. Kommunstyrelsen fastställer årsredovisningen 2018-03-19 och fullmäktige behandlar årsredovisningen 2018-04-10.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef och redovisningsansvarig.

2.2. *Revisionskriterier*

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen (KL)
- Lag om kommunal redovisning (KRL)
- Rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR)
- Fullmäktiges beslutade mål om god ekonomisk hushållning

3. Granskningsresultat

3.1. Förvaltningsberättelsen

I KRL kapitel 4 anges att förvaltningsberättelsen ska innehålla:

- En översikt över utvecklingen av kommunens verksamhet med mera § 1.
- Väsentliga personalförhållanden (bl a sjukfrånvaro) § 1a.
- Samlad redovisning av investeringsverksamheten (investeringsredovisning) § 2
- Förhållandet mellan utfallet och den fastställda budgeten för den löpande verksamheten (driftredovisning) § 3
- Årets resultat efter balanskravsjusteringar samt detta resultat med justering av förändring av resultatutjämningsreserven § 3a
- Hantering av balanskravet § 4
- Utvärdering av den ekonomiska ställningen § 5
- Andra förhållanden som är av betydelse för styrningen och uppföljningen av den kommunala verksamheten § 1 punkt 5
- Utvärdering av om målen för god ekonomisk hushållning har uppnåtts och följts § 5.

I KRL kapitel 8 anges att det ska vara en gemensam förvaltningsberättelse - även sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer ska ingå, det vill säga de kommunala bolagen.

I RKR 7.1 anges att förvaltningsberättelsen ska innehålla upplysningar om pensionsmedel och pensionsförpliktelser.

Nedan kommenteras några delar närmare.

3.1.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1.1. Iakttagelser

Översikt över utvecklingen av kommunens verksamhet

I förvaltningsberättelsen anges väsentliga händelser som inträffat under och delvis efter räkenskapsåret. I den finansiella analysen framgår kommunens ekonomi under den senaste femårsperioden.

Väsentliga personalförhållanden (bl a sjukfrånvaro)

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas – det vill säga frånvaron specificerad på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelad. Kommunen har som mål att sjukfrånvaron ska minska, vilket också varit fallet 2017 då sjukfrånvaron minskat från 6,4 till 6,1 %.

Förutom frånvaro lämnar den personalekonomiska redovisningen uppgift om möjliga pensioneringar inom 10 år samt olika personalkostnader etc. Personalpolitiska målen presenteras senare i den övergripande måluppfyllelsen.

Investeringsredovisning

Årets investeringar redovisas samlat i årsredovisningen. Förutom en sammanfattande nämndsredovisning, framgår för större projekt upplysningar om ursprunglig budget, ombudgetering, totalt anslag, bokslut och avvikelse 2017. För större projekt finns även uppgift om prognos för färdigställande såväl tids- som beloppsmässigt.

Av en investeringsbudget om totalt 88,4 mnkr har 46,5 mnkr använts, vilket ger en utnyttjandegrad om knappt 53 %. Rent beloppsmässigt är det dock betydande belopp. Investeringsbudgeten för 2018 uppgår till närmare 70 mnkr, exklusive eventuella ombudgeteringar från 2018. Inför 2017 ombudgeterades 32 mnkr.

Driftredovisning

Utfallet av kommunens driftverksamhet redovisas samlat i årsredovisningen. Av redovisningen framgår budget (inklusive ursprunglig budget samt ombudgetering), bokslut och avvikelse för 2017 samt bokslut för 2016. Driftredovisningen avslutas med att visa sambandet med resultaträkningen.

I bokslutet uppgår nämndernas budgetavvikelse till sammanlagt netto ett överskott om 6,4 mnkr, vilken är väl i samklang med delårsrapportens prognos om motsvarande belopp. Det är i princip endast Bygg- och Miljönämnden som visar avvikelse av betydelse gentemot prognos. Från ett förväntat underskott om 0,1 mnkr efter augusti månads redovisning har detta vänts till ett överskott om 0,9 mnkr i årsbokslutet. år. I direkt anslutning till driftredovisningen finns nu kommentarer och närmare finns i nämndsberättelserna.

Balanskravsresultat

Förvaltningsberättelsen innehåller en balanskravsutredning i enlighet med KRL. Balanskravet uppfylls för år 2017. Inga underskott från tidigare år finns att återställa. Avsättning till resultatutjämningsreserv har gjorts med 12 mnkr.

Utvärdering av ekonomisk ställning

I den ekonomiska analysen redovisas och kommenteras ekonomiska nyckeltal. Redovisning sker enligt den så kallade RK-modellen (Resultat-Kapacitet och Risk-Kontroll). Redovisning sker oftast i femårsperspektivet 2013 – 2017 och kommenteras även något framåt. Förvaltningsberättelsen innehåller inget specifikt avsnitt benämnt "Utvärdering av ekonomisk ställning" och det framgår inte hur Herrljunga står sig gentemot andra kommuner.

Gemensam förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen omfattar delvis en beskrivning av den samlade kommunala verksamhetens organisation och verksamhet i enlighet med RKR 8.2. Det finns vissa analyser av resultat och ställning för den samlade kommunala verksamheten, men avsnittet kan utvecklas för att fullt ut motsvara rekommendationens krav.

Andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten

I förvaltningsberättelsen redovisas Herrljunga kommun i ett Sjuhäradsperspektivet. För att utveckla redovisningen kan med fördel jämförelser ske med kommuner med likartad struktur.

Förvaltningsberättelsen innehåller även en miljöredovisning och en folkhälso-redovisning samt olika känslighetsanalyser.

Pensionsredovisning

I förvaltningsberättelsen lämnas upplysning om kommunens totala pensionsskuld. I den finansiella analysen, not till balansräkningen och i redovisningsprinciper återfinns övriga uppgifter som krävs enligt RKR 7.1.

3.1.1.2. Bedömning

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Vi ser dock att redovisningen avseende utvärdering av den ekonomiska ställningen bör förbättras för att mer svara mot lagstiftarens intentioner. Upplysningar som bör framgå är ekonomin under ett längre perspektiv. De kommunala bolagen bör ingå och likaså kan jämförelser med andra kommuner göras. Kopplingen bör göras tydligare till hur framtida utmaningar kommer att påverka kommunens ekonomi och prioriteringar inom olika områden.

3.1.2. God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige i Herrljunga kommun har i *Budget och Verksamhetsplan 2017-2019* antagit verksamhetsmål och finansiella mål för god ekonomisk hushållning samt för att nå visionen *Växtkraft 10 000*.

3.1.2.1. Iakttagelser

Finansiella mål

I årsredovisningen görs en avstämning av kommunens finansiella mål som fastställts av kommunfullmäktige i budget 2017:

Finansiella mål, fastställda av fullmäktige i budget 2017	Utfall	Måloppfyllelse, KS bedömning
Det årliga resultatet skall under en rullande treårsperiod uppgå till 2 % av kommunens intäkter, skatter och generella bidrag.	Skatteintäkter och generella bidrag uppgår till 525 mnkr. 2 % kräver ett resultat om närmare 10,5 mnkr. Resultatet uppgår till 23,6 mnkr.	Målet uppnås.
Investeringarna ska över en rullande femårsperiod finansieras med avskrivningsmedel samt årens resultat	Årets resultat uppgår till 23,6 mnkr och avskrivningar till 19 mnkr, vilket ger ett investeringsutrymme om 42,6 mnkr. Årets investeringsutfall uppgår till ett värde om 46,5 mnkr, vilket ger en	Målet uppnås i femårs-perspektiv.

självfinansieringsgrad om 91,6 % för det enskilda året 2017. För senaste femårsperioden är självfinansieringsgraden 105,5 %.

Soliditeten ska inte understiga 70 % I bokslutet uppgår soliditeten exklusive pensionsåtaganden intjänade före 1988 uppgår till 76,3 %. Målet uppnås.

Verksamhetsmål

Drivande för verksamhetsmålen är kommunens vision "Växtkraft 10 000" och därtill kopplade inriktningsmål. Den övergripande målsättningen är att Herrljunga kommun har 10 000 invånare år 2020.

Totalt finns sex inriktningsmål med prioriterade mål kopplade till sig varav ett är de finansiella målen kommenterade ovan. I tabellen nedan har vi kompletterat med vad som angavs som uppfyllt redan i delårsrapporten och inom parentes anges vad som prognostiserades i delårsrapporten för helår.

Verksamhetsmål, fastställt av fullmäktige i budget 2017	Antal prioriterade mål	Uppfyllelsegrad i delår	Måluppfyllelse, Kommunstyrelsens bedömning för 2017
Herrljunga kommun är en kommun där det är gott att leva!	8	3 helt 5 delvis	4 (4) helt 1 (4) delvis 3 (0) ej uppfyllt
Herrljunga kommun är en långsiktigt hållbar kommun!	8	4 helt 4 delvis	4 (6) helt 3 (2) delvis 1 (0) ej mätt
Herrljunga kommun har en tydlig och välkomnade VIKÄNSLA!	11	2 helt 7 delvis 2 ej mätta	2 (3) helt 8 (5) delvis 1 (1)ej uppfyllt 0 (2) ej mätta
Herrljunga kommun har ett dynamiskt och lokalt förankrat näringsliv!	9	4 helt 5 delvis	4 (5) helt 5 (4) delvis
Herrljunga kommun arbetar i enlighet med det av kommunfullmäktige fastställda personalpolitiska programmet	2	Uppges endast procenttal	1 (2) helt 1 (0) delvis

Som framgår ovan bedöms 15 – närmare 53 % - av 38 mål som helt uppnådda. 14 delvis uppnådda, det vill säga 39 %, fyra, 11 %, ej uppfylla och ett har inte mätts.

3.1.2.2. Bedömning

Vi bedömer att årets resultat är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. De finansiella målen för 2017 är uppfyllda. Noteras skall att självfinansieringsmålet uppnås i ett femårsperspektiv. Kommunen har fortsatt omfattande investeringsbehov framöver. Ska det finansiella målet uppnås även framöver ställs krav på att kommunen har ett resultat som matchar detta.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetens utfall är delvis förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten. De verksamhetsmässiga målen anges för 2017 som helt eller delvis uppnådda till 76 %. Vi saknar uppgift om vilka åtgärder som planeras att vidtas i syfte att förbättra måluppfyllelsegraden.

Rent generellt saknar vi en samlad bedömning från Kommunstyrelsen sida huruvida Herrljunga kommun har en god ekonomisk hushållning eller ej.

3.2. Nämndernas redovisning av sitt uppdrag

Av KL 3:15 framgår att nämnderna ska redovisa till fullmäktige hur de fullgjort sina uppdrag och fullmäktige beslutar om omfattningen av redovisningen och formerna för den.

3.2.1. Iakttagelser

I nämndsredovisningarna anges kortfattat nämndens ansvarsområde. Härfter följer ett avsnitt benämnt "Verksamhetsbeskrivning" och därefter "Ekonomi". Den sistnämnde delen består av en driftredovisning på enhetsnivå som visar budget, utfall och avvikelse 2017 och även utfall 2015 och 2016. Vidare kommenteras ekonomin. I de centrala direktiv vi fått del av efterfrågas en redovisning mer i linje med budgetdokumentet.

3.2.2. Bedömning

Vi uppfattar redovisningarna som informativa, men ser det som angeläget att nämndernas redovisning är mer i linje med budgeten, exempelvis då det gäller underrubriker för att underlätta läsandet. Volym- och nyckeltal saknas.

3.3. Rättvisande räkenskaper

3.3.1. Iakttagelser

Resultaträkning

Resultaträkningen är uppställd enligt KRL 5.1 och omfattar tillräckliga noter.

Resultaträkningen redovisar i allt väsentligt samtliga kommunens intäkter och kostnader för året samt hur det egna kapitalet har förändrats under räkenskapsåret. Jämförelse med föregående år lämnas för varje delpost.

Årets resultat är positivt och uppgår till 23,6 mnkr (18,8 mnkr). Resultatet medför därför en positiv avvikelse mot budget med 11 mnkr. Av lämnade resultatkommentarer redogörs för budgetavvikelserna:

- Nämnderna lämnar ett budgetöverskott med 6,4 mnkr.
- Skatteintäkter och generella statsbidrag överstiger budget med 4,8 mnkr.

Statsbidrag från Migrationsverket matchas mot faktiska kostnader för flyktingverksamheten gällande ensamkommande barn (EKB). Principen har tillämpats tidigare år för andra medel inom flyktingverksamheten innebärande att medlen balanseras över högst en femårsperiod. Se vidare nedan. Årets resultat påverkas netto med 0,6 mnkr. Avvikelsen mot god redovisningssed redovisas öppet.

Balansräkning

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter. Balansräkningen redovisar i allt väsentligt kommunens tillgångar, avsättningar och skulder per balansdagen. Balansposterna existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade samt har värderats enligt principerna i KRL.

Vid granskningen av balansräkningen har dock noterats att Herrljunga kommun avviker från god redovisningssed avseende redovisning av statsbidrag hänförliga till flyktingverksamheten. Erhållna intäkter matchas mot faktiska kostnader för flyktingverksamheten gällande ensamkommande barn (EKB). Principen har tillämpats tidigare år för andra medel inom flyktingverksamheten innebärande att medlen balanseras över högst en femårsperiod. Avvikelsen redovisas öppet. I bokslut 2016 kvarstod 21,3 mnkr och under 2017 har netto 0,6 mnkr utnyttjas. Tillvägagångssättet strider mot god redovisningssed såsom uttolkat av Rådet för kommunal redovisning och ger ett resultatfel om drygt 20 mnkr, varför felet bedöms som väsentligt. Årsredovisningen ger inte en rättvisande bild över årets resultat och bör därför korrigeras före den fastställs av fullmäktige.

Avvikelsen redovisas öppet.

Under året har en övergång gjorts till komponentavskrivning. En genomgång har även gjorts bakåt i tiden – 10 år avseende större objekt.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är från och med 2017 uppställd enligt direkt metod. Justering av uppgifterna för föregående år har justerats. Redovisning med direkt metod är i enlighet med gällande rekommendation. Noter avseende löpande verksamhet saknas och överensstämmelse med övriga delar av årsredovisningen framgår inte när det gäller denna del. För övriga delar framgår dock överensstämmelse med övriga delar.

Sammanställda räkenskaper

De sammanställda räkenskaperna är uppställda jämte kommunens räkenskaper och omfattar motsvarande noter. Uppställningen följer god redovisningssed. Vi har noterat smärre brister i kassaflödesanalysen.

Tilläggsupplysningar och redovisningsprinciper

Årsredovisningen kan förbättras när det gäller noter och tilläggsupplysningar avseende sammanställd redovisning (transaktioner mellan bolagen och gentemot kommunen).

Utöver felaktig redovisning av bidrag från Migrationsverket har även noterats redovisning av bidrag till statlig infrastruktur; redovisning av bidrag till cykelväg i Ölltorp inte sker på korrekt sätt (ej planenlig upplösning).

3.3.2. *Bedömning*

Vår samlade bedömning är att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande med undantag för redovisning av medel erhållna för flyktingverksamheten. Tillvägagångssättet strider mot god redovisningssed såsom uttolkat av Rådet för kommunal redovisning och ger ett resultatfel om drygt 20 mnkr, varför felet bedöms som väsentligt. Årsredovisningen ger inte en rättvisande bild över årets resultat och bör därför korrigeras före den fastställs av fullmäktige.

4. *Revisionell bedömning*

Vår samlade bedömning är att årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed.

Vi bedömer att

- årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans och det finns inga underskott från tidigare år att återhämta. Vi bedömer att förvaltningsberättelsen i huvudsak innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed. Utvärdering avseende den ekonomiska ställningen bör dock utvecklas för att mer svara mot lagstiftarens intentioner.
- årets resultat är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. Samtliga tre finansiella mål bedöms som uppfyllda.
- med ledning av vad som framgår i årsredovisningen har vi ingen avvikande uppfattning avseende uppfyllelsegraden för verksamhetsmålen.
- räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande med undantag för redovisning av medel erhållna för flyktingverksamheten. Erhållna intäkter matchas mot faktiska kostnader för flyktingverksamheten gällande ensamkommande barn (EKB). Principen har tillämpats tidigare år för andra medel inom flyktingverksamheten innebärande att medlen balanseras över högst en femårsperiod. Avvikelsen redovisas öppet. I bokslut 2016 kvarstod 21,3 mnkr och under 2017 har netto 0,6 mnkr utnyttjas. Tillvägagångssättet strider mot god redovisningssed såsom uttolkat av Rådet för kommunal redovisning och ger ett resultatfel om drygt 20 mnkr, varför felet bedöms som väsentligt. Årsredovisningen ger inte en rättvisande bild över årets resultat och bör därför korrigeras före den fastställs av fullmäktige.

2018-03-14

Fredrik Carlsson
Uppdragsledare

Inger Andersson
Projektledare

Revisionsrapport

Utvecklings- och förändrings- arbete inom socialnämndens ansvarsområde

Socialnämnden i Herrljunga

September – oktober 2017

Innehållsförteckning

Sammanfattning och revisionell bedömning	1
1. Bakgrund till granskningen	3
1.1 Uppdraget	3
1.2 Metod och avgränsning	3
2. Granskningsresultat	4
2.1. Chefers arbetssituation	4
2.2. Långsiktigt utvecklingsarbete - nämndens ansvar	5
2.2.1. Nämndens initiativ för långsiktig utveckling	5
2.2.2. Nämndens delaktighet i bostads- och verksamhetsplaneringen	6
2.2.3. Långsiktigt utvecklingsarbete inom personalområdet	7
2.3. Iakttagelser och bedömning	9
2.4. Internt strategiskt utvecklingsarbete inom förvaltningen	10
2.4.1. Pågående utvecklings- och förändringsarbete - förvaltningsledning	10
2.4.2. Utvecklings- och förändringsarbete inom enheterna	11
2.4.3. Arbetet med ständiga förbättringar inom verksamheterna	12
2.5. Iakttagelser och bedömning	13

Bilaga 1a)	Visuell bild över chefskontinuitet inom socialförvaltningen tiden januari 2015-oktober 2017
Bilaga 1b)	Antal medarbetare per enhetschefsområde inom Socialförvaltningen

Sammanfattning och revisionell bedömning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Herrljunga kommun har Norito AB genomfört en granskning av socialnämnden.

Syftet med granskningen har varit att besvara revisionsfrågan: *Har socialnämnden säkerställt att det finns resurser och rimliga förutsättningar för chefer och medarbetare i ledande ställning att bedriva ett långsiktigt, systematiskt fungerande utvecklings- och förändringsarbete?*

Med hänsyn till revisionsfrågan och de kontrollmål som angavs i revisorernas projektplan har granskningen inriktats dels mot sådan långsiktig planering där socialnämnden även är beroende av samverkan med kommunstyrelsen, dels mot förvaltningens och verksamhetens operativa utvecklingsarbete. Granskningen genomfördes under september – oktober 2017 genom ett 15-tal intervjuer och granskning av olika styr- och uppföljningsdokument samt socialnämndens och kommunstyrelsens protokoll.

Kontrollmål: *Vilka underlag finns för nämndens och kommunstyrelsens bedömning avseende behovet av utvecklingsinsatser? Vilka underlag finns för nämndens och kommunstyrelsens bedömning avseende resurser för utvecklings- och förändringsarbete?*

Utifrån de delar vi granskat konstateras att det i nuläget saknas aktuella underlag som visar nämndens och kommunstyrelsens bedömning avseende behovet av långsiktiga utvecklingsinsatser inom socialnämndens ansvarsområde och att varken nämnd eller styrelse bedömt resursbehovet för utvecklingsarbetet. De underlag som nämnden lämnat vidare till kommunstyrelsen har varit av traditionell karaktär, dvs treåriga budget- och verksamhetsplaner, ekonomiska uppföljningsrapporter och verksamhetsberättelser, där det framgår vilken verksamhet som kunnat bedrivas. Vi bedömer att det finns stora behov av att klara flera långsiktiga utvecklingsfrågor och rekommenderar att nämnden tillsammans med styrelsen identifierar viktiga utvecklingsområden samt startar en långsiktig planering.

Granskningen visar även att socialnämnden inte upprättat någon långsiktig plan eller gett förvaltningsledningen i uppdrag att ta fram underlag för att påvisa långsiktiga utvecklingsbehov. Det nämnden gjort är flera försök till att skapa ett brett politiskt deltagande för framtidsfrågor inom sitt ansvarsområde. Nämnden har inte fått något gehör för initiativen, varken hos kommunstyrelse eller kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen har hänvisat till att behov av lokaler hanteras i den tio-åriga Lokalresursplanen (den senaste från år 2013) och att övriga frågor ingår i socialnämndens ordinarie uppdrag. Inom kommunen finns ett ökat behov av bostäder och som en förberedelse i arbetet har Kommunstyrelsen bl.a. arbetat fram en ny Översiktsplan och antagit riktlinjer för Bostadsförsörjningen. Där framgår inget specifikt om behovet av bostäder för äldre eller för andra särskilda målgrupper. De bostäder som byggts de senaste åren eller planeras att byggas är tillgängliga/kommer att vara tillgängliga och åldersblandade. De kommer att ligga centralt med närhet till service och kommunikationer.

Ett visst långsiktigt utvecklingsarbete bedrivs med stöd från Personalavdelningen (PA). I kommunfullmäktiges personalpolitiska program framgår en övergripande vision att kommunen ska öka sin attraktionskraft som arbetsgivare. Kopplat till visionen hör två prioriterade mål, dels att sjukfrånvaron ska minska, dels att andelen heltidsanställda ska öka. För målet om sänkt sjukfrånvaro har PA sedan årsskiftet startat ett projekt med ett systematiskt arbete för att sänka sjukfrånvaron. Sjukfrånvaron är hög bland socialförvaltningens personal och två enheter från socialförvaltningen ingår i projektet. Något liknande systematiskt arbete, med stöd från PA, för att öka andelen heltider har inte startat. Det har ännu inte fattats något politiskt beslut om inriktningen och har inte genomförts någon kartläggning av behovet eller konsekvensanalys av effekterna (schematekniska och ekonomiska) beträffande fler heltider.

Kontrollmål: *Finns strategier och planer för det operativa utvecklingsarbetet? Hur följs strategier och resultat upp? Vilka åtgärder vidtas om önskade resultat uteblir?*

Efter genomförd granskning är vår bedömning att nämnden, förvaltningen och verksamheterna under de senaste åren haft sitt huvudsakliga fokus på att få struktur i den interna verksamhetsplaneringen, få ordning på interna stödprocesser och att få budget i balans. Genom de åtgärder som vidtagits ligger nu kostnaderna inom de olika verksamheterna strax under standardkostnaden i riket. Ledningen har även

arbetat för att ge cheferna en möjlig arbetssituation med ett rimligt antal medarbetare så att styrning och ledning underlättas. Vi bedömer att det mer långsiktiga utvecklingsarbetet inom förvaltningen, med uppföljningar och utvärderingar, har fått stå tillbaka.

Innevarande år har dock ett arbete med ett treårigt utvecklingsprojekt inletts av förvaltningsledningen. Utvecklingsprojektet har delats upp i fyra olika problemområden där två av områdena är "att behålla och rekrytera personal" samt "att utveckla kundbehovet". Några resultat från de planerade delområdena har ännu inte redovisats. Med stöd från kvalitetssamordnarna SAS¹ och MAS² bedrivs inom verksamheterna även ett kvalitetsarbete i enlighet med Socialstyrelsens föreskrift. Vår bedömning är att det saknas strategi och övergripande mål för arbetet med att säkra och utveckla kvaliteten i verksamheterna. Vi bedömer att långsiktigheten i kvalitetsarbetet kan utvecklas och att kvalitetsarbetet integreras som en naturlig del i det ordinarie arbetet.

Inom respektive enhet pågår ett internt utvecklings- och förbättringsarbete. Enheternas arbetsplaner, som är en del i nämndens/förvaltningens återkommande årliga verksamhetsplanering, utgör underlag för enhetens utvecklingsarbete. Verksamhetsplaneringen bedömer vi har utvecklats, innehållet i enheternas arbetsplaner är ändamålsenligt och där framgår även vilka utvecklingsbehov som finns inom respektive enhet. För respektive utvecklingsbehov finns även angivna aktiviteter. Inom verksamhetsområdet Vård och Omsorg (VO) följs utvecklingsarbetet upp regelbundet av verksamhetschef. Det utvecklingsarbete som inte hinns med att genomföras som planerat fortsätter året därpå.

På grund av den stora omsättningen bland chefer har socialnämnden beslutat att på olika sätt följa deras arbetssituation. Uppföljning har gjorts genom att regelbundet använda olika mätverktyg, genom chefsenkäter och genom sammanträffanden. Sedan hösten 2016 finns också PA:s återkommande utbildningsprogram, som nya chefer i kommunen kan delta i. Nämndens presidium och förvaltningschef bedömer nu chefsleden vara mer stabila än tidigare. Sjukfrånvaron är hög inom framför allt VO och de har en hög andel deltidstjänster. Inom socialförvaltningen har gjorts en jämförelse mellan kommuner beträffande bemanningen (både dag- och nattbemanning) inom äldreboenden. De har konstaterat att de har en förhållandevis låg bemanning, vilket förvaltningsledningen menar kan vara en av orsakerna till den höga sjukfrånvaron. Det har varit svårt att rekrytera omvårdnadspersonal, socialsekreterare och sjuksköterskor. Trots hjälp från förvaltningens Bemanningssenhet måste chefer använda mycket tid och energi till att bemanna tomma arbetspass samt för att rekrytera till vakanta tjänster.

Vårt svar på revisionsfrågan är, efter genomförd granskning och efter en samlad bedömning:

Under de senaste åren har nämnden på olika sätt arbetat för att skapa resurser och rimliga förutsättningar för att chefer och medarbetare ska kunna bedriva ett systematiskt utvecklingsarbete på operativ nivå. Både presidium och förvaltningsledning bedömer att det nu finns en stabilitet i chefsleden. Trots detta beskriver enhetscheferna att de fortfarande har en ansträngd arbetssituation, främst på grund av den tid och energi de behöver använda för att bemanna tomma arbetspass och rekrytera till vakanta tjänster. Det finns ingen plan för långsiktiga utvecklingsbehov inom nämndens ansvarsområde. Nämnden har gjort försök att skapa en bred politisk beredning för långsiktig planering, men har inte lyckats. Inom förvaltningsledningen har nyligen initierats ett utvecklingsprojekt med en plan för viktiga utvecklingsområden. Projektet är under uppstart och något resultat har ännu inte redovisats.

I nuläget och under rådande rekryteringssvårigheter, är vår revisionella bedömning, att nämnden inte självständigt kan säkerställa att det finns resurser och rimliga förutsättningar för chefer och medarbetare att bedriva ett långsiktigt, systematiskt och fungerande utvecklingsarbete. För att ytterligare kunna påverka chefernas arbetssituation på ett positivt sätt, bedömer vi nämnden vara beroende av ett kommungemensamt långsiktigt arbete. Vi ser ett stort behov av ett kommungemensamt arbete med långsiktig personalförsörjning. Ett sådant strategiskt arbete bedömer vi även skulle säkra verksamhetens kvalitet, utveckla kundbehovet samt bidra till att förbättra arbetssituationen för chefer.

¹ SAS = Socialt ansvarig socionom, med övergripande ansvar att brukarna får de insatser de beviljats och att insatserna är av god kvalitet.

² MAS = Medicinskt ansvarig sjuksköterska, som har ett övergripande ansvar för patientsäkerheten.

1. Bakgrund till granskningen

Socialnämnden i Herrljunga kommun har haft en betydande omsättning bland chefer i olika befattningar. Vid de intervjuer som genomförs i samband med att medarbetare lämnar sin tjänst har ett återkommande motiv varit att det inom socialnämndens ansvarsområde saknas resurser och förutsättningar att bedriva ett långsiktigt, systematiskt fungerande utvecklings- och förändringsarbete.

1.1 Uppdraget

Revisorerna har i sin riskbedömning funnit det angeläget att genomföra en granskning av socialnämndens arbete med utvecklings- och förändringsarbete.

Revisionsfråga: *Har socialnämnden säkerställt att det finns resurser och rimliga förutsättningar för chefer och medarbetare i ledande ställning att bedriva ett långsiktigt, systematiskt och fungerande utvecklings- och förändringsarbete?*

Kontrollmål/underliggande frågor:

- Vilka underlag finns för nämndens och kommunstyrelsens bedömning avseende behovet av utvecklingsinsatser?
- Vilka underlag finns för nämndens och kommunstyrelsens bedömning avseende resurser för utvecklings- och förändringsarbete?
- Finns strategier och planer för det operativa utvecklingsarbetet?
- Hur följs strategier och resultat upp?
- Vilka åtgärder vidtas om önskade resultat uteblir?

Revisionskriterier:

Socialtjänstlagen, kommunallagen, socialstyrelsens föreskrifter och rekommendationer samt lokala styrdokument.

1.2 Metod och avgränsning

Intervjuer har genomförts med: socialnämndens presidium, kommunstyrelsens ordförande, kommunchef, personalchef (servicenämnden), förvaltningschef inom socialförvaltningen, två f.d. verksamhetschefer, verksamhetschef för Socialt Stöd (var på väg att sluta) och verksamhetschef för Vård och Omsorg, Medicinsk ansvarig sjuksköterska (MAS), Socialt ansvarig samordnare (SAS), tre enhetschefer inom Vård och Omsorg, en enhetschef inom Socialt Stöd samt att samtal hållits med Stabschef.

De dokument vi tagit del av under granskningen är: Reglementen för kommunstyrelse och för socialnämnd, Kommunens årsredovisning 2016, Budget- och Verksamhetsplan 2017-2019, Policy för Verksamhets- och ekonomistyrningsprinciper, Socialnämndens budget 2017-2019, Verksamhetens övergripande budgetdokument 2017-2019, Verksamhetsberättelse 2016 och Delårsrapport 2017. Delar av Översiktsplanen, Riktlinjer för bostadsförsörjningen, Policy för Socialtjänstplanen, Socialnämndens Patientsäkerhetsberättelse 2016 och Kvalitetsberättelse 2016. Arbetsplaner från tre verksamhetschefer och fyra enhetschefer, uppföljningsdokument avseende enhetschefer arbetsplaner inom VO, dokumentet Sammanställning över verksamheternas behov för budgetperioden 2018, Investeringsbeskrivning utifrån investeringar beställda av socialnämnden inför budget 2018, Projektstatusrapport – Vision 2020, Övergripande Lokalresursplan 2013 antagen av kommunstyrelsen, Socialnämndens underlag till Lokalresursplan antagen av Socialnämnden 2015, Uppdragsbeskrivningar för chefer och för MAS respektive SAS, Rutin för Egenkontroll, Internkontrollplaner 2016-2017.

Dessutom har vi gått igenom socialnämndens samtliga protokoll från september 2015-oktober 2017 med fokus på behov av långsiktig verksamhetsutveckling och chefers arbetsmiljö samt kommunstyrelsens protokoll för motsvarande period med fokus på ärenden som initierats från socialnämnden.

Granskningen avgränsas till socialnämndens arbete med utvecklings- och förändringsarbete.

2. Granskningsresultat

Med hänsyn till revisionsfrågan har granskningen inriktats på:

- dels chefers arbetssituation,
- dels sådant långsiktigt, systematiskt utvecklings- och förändringsarbete som ska bedrivas inom en socialnämnds ansvarsområde.

2.1. *Chefers arbetssituation*

Vid intervjutillfällena i månadsskiftet september-oktober 2017 var två av tjänsterna som verksamhetschef vakanta, och den tredje verksamhetschefen hade endast arbetat tio månader. Det har därför inte funnits tillräckliga underlag för att bedöma verksamhetschefernas arbetssituation och vi har riktat in oss på enhetschefernas.

I Herrljunga har omsättningen av socialnämndens chefer på olika nivåer inom Vård och Omsorg (VO) varit betydande. Vid revisionens tidigare granskning av enhetschefernas arbetssituation (september-oktober 2015) bedömdes att enhetscheferna inom VO, efter omorganisationen 2012/13 och efter förstärkning med fler chefsområden, skulle få en arbetssituation som ansågs vara rimlig under "normala" förhållanden. Vid intervjuerna nu, två år senare, säger representanter för enhetschefer, förvaltningsledning och socialnämndens presidium, att chefsituationen har stabiliserats. Det finns i dagsläget enhetschefer för samtliga enheter. Tio av femton chefer har arbetat inom förvaltningen under mer än ett år. Chefskontinuiteten sedan år 2015 framgår på bilaga 1a). Där kan man även se att omfattningen på chefsbytena varierar mellan verksamhetsområden och enheter.

Socialnämnden och förvaltningsledningen har under åren använt sig av olika verktyg för att kunna bedöma enhetschefernas arbetssituation. Cheferna har varje månad fått sätta ett värde på sin upplevda arbetsbelastning och trivsel (Psykosociala Mätstickan). Från början var det chefer inom VO som använde Mätstickan, men numer ingår även enhetschefer inom Socialt Stöd (SS). Alla chefer som arbetat mer än en månad ingår i mätningen. Under åren har chefer bytts, organisationen har förändrats och även mätmetoden, vilket gör det svårt att dra några långtgående slutsatser utifrån det sammanställda resultatet på Mätstickan. Verktöget har ändå varit användbart eftersom respektive verksamhetschef har kunnat identifiera de chefer som upplevt sin situation vara svårhanterbar. När en chef har angett högt värde på sin arbetssituation, har ansvarig verksamhetschef haft ett enskilt samtal. Utöver Mätstickan för chefer så har förvaltningen genomfört en Hälsoenkät för samtliga medarbetare och chefer under år 2016. Vid jämförelse av enkätresultatet från år 2016 med resultatet från den kommunövergripande Medarbetarenkäten från år 2015, kan ses en positiv trend för chefernas nöjdhet avseende arbetssituation och meningsfullhet i arbetet. Resultat för den kommungemensamma enkäten från år 2017 kommer att redovisas i december.

Enhetscheferna inom VO har ny verksamhetschef sedan december 2016 och enhetschefer och personal inom SS befinner sig vid granskningstillfället under ett byte föranledd av en organisationsförändring. Det planeras att två nya verksamhetschefer (verksamhetsområde Myndighet och verksamhetsområde Socialt Stöd-verkställighet) kommer att tillträda i mitten av november.

Nämndens presidium och förvaltningschef bedömer chefsleden nu vara mer stabila och de enhetschefer som intervjuats anser att de får bra stöd av respektive verksamhetschef/f.d. verksamhetschef. Men trots den ökade stabiliteten så framgår det i både intervjuer och av dokument, att arbetssituationen i nuläget är ansträngd hos flertalet av enhetscheferna. Enhetschefernas arbetssituation påverkas f.n. i hög grad av den höga sjukfrånvaron inom verksamheten och i svårigheterna att rekrytera personal, som exempelvis omvårdnadspersonal, sjuksköterskor och handläggare inom socialtjänsten.

Enhetscheferna får lägga mycket tid till att bemanna tomma arbetspass och ibland vid långtidsrekrytering saknas sökande med relevant utbildning. Det finns en Bemanningsenhet med två administratörer som ansvarar för korttidsbemanning av omvårdnadspersonal samt rekrytering av timvikarier. Men även Bemanningsenheten har svårt att rekrytera omvårdnadspersonal, vilket gör att chefer ofta själva får ta hand om att bemanna arbetspass, då det ju är cheferna som har verksamhetsansvaret.

Utöver svårigheterna att korttids- och långtidsrekrytera och den extra tidsåtgång det medför, sägs vid intervjuerna att delar av de administrativa arbetsuppgifterna tar onödigt lång tid. Exempelvis tar arbetet med att registrera löner mer tid än nödvändigt eftersom underlagen ofta måste kompletteras. Extra tid går även åt för schemaläggning vid individuellt förlagd arbetstid (s.k. önskeschema). Inom hemtjänstområdena kommer de därför att återgå till fasta scheman senare i höst.

Flera chefer uppger att de inte hinner med att göra uppföljningar av verksamheten, riskbedömningar beträffande arbetsmiljön, att arbeta förebyggande, att arbeta professionellt med klagomåls- och synpunktshantering samt att göra personal delaktiga i pågående förändringsarbete. De chefer vi intervjuat önskar att mer tid fanns till arbetet med arbetsledning/handledning i arbetet runt brukaren. Men de framhåller att det är rekryterings- och bemanningsarbetet som tar mest tid och energi utifrån det faktum att verksamheterna måste bemannas så att brukare/klienter får stöd och omvårdnad.

Presidiet och förvaltningsledning har fört diskussioner med enhetschefgruppen inom VO vilken avlastning de skulle behöva ytterligare för att få en rimlig arbetssituation. Det som nu bestämts är att fortsätta minska chefsområdena, dels genom ytterligare en cheftjänst inom VO, dels genom administrativt stöd motsvarande 0,5 tjänst inom funktionshinderenheten samt att på försök inrätta en vikariepool med 5 personer. Vikariepoolen ska prövas under ett år och bedöms underlätta rekryteringsarbetet och avlasta både Bemanningenheten och enhetschefer. Efter tillsättandet av ytterligare en chef inom hemtjänsten kommer enhetscheferna i förvaltningen att ha mellan 14 - 35 medarbetare inom sin enhet, se bilaga 1 b). Bilagan visar även vilka chefsområden som fått annan avlastning i sin arbetssituation.

2.2. Långsiktigt utvecklingsarbete - nämndens ansvar

Enligt Socialtjänstlagens 5 kapitel § 5 och 6 ska socialnämnden verka för att äldre människor får möjlighet att leva och bo självständigt under trygga förhållanden och ha en aktiv och meningsfull tillvaro i gemenskap med andra. Nämnden ska verka för att äldre människor får goda bostäder och att de som behöver får stöd och hjälp i hemmet. Kommunen ska inrätta särskilda boendeformer för service och omvårdnad för de som behöver särskilt stöd. Socialnämnden ska göra sig väl förtrogen med levnadsförhållandena i kommunen för äldre människor samt i sin uppsökande verksamhet upplysa om socialtjänstens verksamhet på detta område. Kommunen ska planera sina insatser för äldre.

Det är alltså nämnden som har det lagstadgade ansvaret för övergripande planering av verksamheten. När det gäller vissa utvecklingsbehov är nämnden beroende av att även kommunstyrelsen medverkar i planeringen. För att vi i vår granskning ska kunna bedöma förekomsten av långsiktigt, systematiskt utvecklings- och förändringsarbete inom nämndens ansvarsområde, har vi inriktat oss på i huvudsak **två olika former** av förändrings- och utvecklingsarbete. Det är:

- **Långsiktigt strategiskt utvecklingsarbete** som spänner sig över längre tid än tre år, exempelvis arbete med bostadsförsörjning för en trygg och effektiv äldreomsorg samt personal- och kompetensinriktat arbete för att kunna rekrytera och behålla personal inom socialnämndens verksamheter samt det rehabiliteringsarbete som behövs för att öka frisknärvaron. För sådan planering är socialnämnden beroende av kommunstyrelsens medverkan.
- **Internt strategiskt utvecklingsarbete inom förvaltningen, d v s**
 - ✓ *Förändringsarbete inom förvaltningen och inom verksamheten/den egna enheten under en ett- treårscykel. Hur ser behoven ut, vad planeras och vad görs?*
 - ✓ *Arbetet med ständiga förbättringar, enligt Socialstyrelsens föreskrift SOSFS 2011:9; Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete, d v s att det ska upprättas ett ledningssystem genom vilka verksamheternas kvalitet/eller patientsäkerhet utvecklas och säkras.*

2.2.1. Nämndens initiativ för långsiktig utveckling

Framtidsfrågor och behov av långsiktig utveckling av äldreomsorgen och behov av verksamhetslokaler har lyfts av både socialnämndens ordförande enskilt och av nämnden gemensamt till kommunstyrelse och kommunfullmäktige. Behoven har framförts i form av en motion till fullmäktige (2015-10-23) och genom beslut i socialnämnden (2017-02-28 och 2017-10-03) med förslag om att tillsätta en fullmäktigeberedning för att ta fram en plan som tillgodoser förvaltningens lokalbehov från år 2018 och tio år

framåt. Syftet, enligt ordföranden, har varit att få en bred politisk beredning och förankring för några av socialnämndens behov och framtidsfrågor. Kommunstyrelsen har i båda fallen hänvisat till att frågor som avser socialnämndens behov av lokaler redan hanteras i Lokalresursplaneringsgruppen och att övriga frågor kring utveckling och behov ingår i socialnämndens ordinarie uppdrag.

Vid vår intervju med kommunstyrelseordförande och kommunchef sägs att utvecklingsbehov inom socialnämnden även kan tas upp vid de kvartalsvisa dialogmötena som hålls mellan kommunstyrelsens presidium och nämndernas presidier. Vid dialogmötena sker informationsutbyte, bl a om den fysiska, sociala, miljö- och hälsoinriktade samhällsplaneringen.

Efter socialnämndens försök att få till ett politiskt engagemang och beredning av långsiktiga utvecklingsbehov inom sitt ansvarsområde, så anser nämndens presidium att de inte får något gehör för diskussion eller beslut om utredning av framtidsfrågor/långsiktiga behov varken hos kommunstyrelse eller hos fullmäktige. Nämnden har inte upprättat någon egen plan för långsiktiga utvecklingsbehov och inte heller formulerat och fattat beslut om något sådant utredningsuppdrag för förvaltningsledningen. Det nämnden gjort är att i februari 2015 anta ett övergripande dokument som visar nämndens grundsyn och inriktningen på nämndens arbete, en Socialtjänstplan. Planen har fastställts av fullmäktige.

När vi frågat förvaltningsledningen om plan för verksamhetens framtida behov har vi fått tre dokument. Två av dokumenten ingår som underlag i budgetprocessen och har processats vid budgetdagarna under våren 2017. Det är dels äskande på 14,2 mnkr inför budget 2018 (daterat 2017-03-13), dels en Investeringsbeskrivning (Underlag till budget och verksamhetsplan 2018-2020, daterat 2017-02-10). Det tredje dokumentet är "Projektstatusrapport Vision 2020", en sammanställning över pågående projekt inom förvaltningen (daterat 2017-05-14). Mer om projektstatusrapporten kommer under rubriken 2.4.1. "Pågående utvecklingsarbete- och förändringsarbete – förvaltningsledning" (sidan 10).

Nämndens budgetäskande inför budget 2018 gällde medel för att höja bemanningen för nattpersonal på särskilda boenden, på korttidsboende och för nattpatrull samt för att höja grundbemanningen dagtid i särskilt boende. Äskandet innehöll även medel till drift av nybyggda Hagen 4 (ytterligare nio boendeplatser under våren -18), för genomförandet av organisationsförändring och till förstärkt stöd för Barn och Unga. Vid Kommunfullmäktiges beslut om kommunbidragsfördelning tilldelades socialnämnden drygt 203 mnkr, vilket är drygt 6 mnkr utöver 2017 års ram.

2.2.2. Nämndens delaktighet i bostads- och verksamhetsplaneringen

I det långsiktiga utvecklingsarbetet för äldrefrågor på det kommunala planet kan krävas ett gemensamt arbete mellan kommunstyrelsen och socialnämnden. Kommunstyrelsen ansvarar för den övergripande strategiska planeringen inklusive bostadsplanering medan socialnämnden innehar det övergripande verksamhetsansvaret för äldre. Grundstrukturen och tillgängligheten i det ordinarie bostadsbeståndet påverkar möjligheten för äldre att bo kvar i sitt eget hem/egen bostad. Grundstrukturen kan även påverka behovet av platser inom särskilda boenden för äldre samt ge socialnämnden förutsättningar att effektivisera omvårdnads- och serviceinsatser till äldre med hemtjänst.

I de statliga utredningarna Äldreboendedelegationens betänkande "Bo bra hela livet" SOU 2008:113, Bostäder att bo kvar i (SOU 2015:85) samt i Nationell Kvalitetsplan för vård och omsorg om äldre (SOU 2017:21) framförs behovet av att planera för aktiva äldre, att renodla former av boenden och att öka tillgängligheten i nuvarande bostadsbestånd. I den senaste statliga utredningen uppmärksammas behov och åtgärder som exempelvis: behov av bättre förebyggande insatser, behov av tryggad personalförsörjning, översyn av särskilda boendeformer och utveckling av välfärdsteknik.

Inom Herrljunga kommun råder bostadsbrist. Kommunen har en vision om ökat befolkningsantal vilket kräver ett ökat bostadsbyggande. En ny översiktsplan inklusive en fördjupad översiktsplan för tätorten har nyligen antagits av kommunfullmäktige (2017-09-15). Planen är en förutsättning för framtida fysisk planering av bostadsbyggande. Det finns ingen särskild planering för bostäder som är riktade till målgruppen äldre (t ex allmänt tillgängliga bostäder i vanliga hyreshus, speciella kategoriboenden som Se-

niorbostäder och Trygghetsboende eller för behovet av ytterligare vårdboenden), vilka samtliga bostadsformer påverkar socialnämndens ansvarsområde. Vid intervjuer med kommunstyrelsen framförs att de bostäder som byggts och som det planeras för i Herrljunga ligger inom tätorten och är/ska vara tillgängliga och inriktade mot åldersblandat boende.

Inom kommunen finns en 10-årig Lokalresursplan som underlag för planering av kommunens verksamhetslokaler. Lokalresursplanen ska innehålla underlag från förvaltningarna, med en nulägesanalys och en behovsbedömning framåt i tiden. Som komplement till skriftliga underlag hålls även fysiska möten mellan berörda förvaltningar. Arbetet samordnas av tekniska förvaltningen. I nuläget saknas en aktuell Lokalresursplan. Den senaste är från år 2013 (antagen i kommunstyrelsen 2013-10-14) och avser tiden 2013-2023. I 2013 års plan framgår att den årligen ska revideras och antas av kommunstyrelsen. Vid intervjuer med kommunstyrelsens ordförande och kommunchef sägs att revideringen skulle ha påbörjats under 2016/17. Det planeras nu att ny Lokalresursplan ska tas fram under 2018 för att därefter fastställas och utgöra underlag för årliga bedömningar av investeringar.

Enligt uppgift kan nämnden även påtala utvecklingsbehov i samband med presidiernas kvartalsvisa dialogmöten. Vi har tagit del av de minnesanteckningar som förts från mötena under år 2016 (fyra stycken) och 2017 (två stycken hitintills i oktober) och kan konstatera att det som noterats främst handlar om nulägesrapporter avseende ekonomi och verksamhet, d v s måluppfyllelse, ekonomisk redovisning, och uppdatering av väsentliga händelser. Vid ett tillfälle, april 2017, framfördes den problematiska boendsituationen för s.k. anvisade personer i kommunen. Under mötet diskuterades och planerades för ett sätt att hantera den akuta situationen och hur tekniska nämnden och HERBO skulle involveras. I anteckningarna finns inget ytterligare noterat om nämndens utvecklingsbehov.

När det gäller lokalbehovet så har socialnämnden påtalat behov av ytterligare vård- och demensplatser i vårdboendena samt att lokalerna för en del befintliga vårdplatser behöver ersättas eller göras mer ändamålsenliga. De har även påtalat behov av säkerhetsgodkända lokaler för SS samt ett ökat behov av kontorsrum. Senaste underlaget till socialnämndens lokalresursplan, antogs av socialnämnden 2015-02-03. Planen redovisade en sammanställning över socialnämndens ovan nämnda och bedömda lokalbehov tio år framåt i tiden. Hösten 2015 påbörjades ett arbete för att revidera socialnämndens underlag men underlaget antogs aldrig av nämnden och lämnades aldrig vidare till tekniska förvaltningen. Utöver 2015 års underlag beträffande lokalbehovet finns en framtagna demografisk sammanställning från år 2016, vilken visar beräknade insatsbehov till äldre > 65 år avseende tiden fram till år 2036.

2.2.3. Långsiktigt utvecklingsarbete inom personalområdet

Socialnämndens verksamheter är personalintensiva. Det gäller framför allt deras vårdboenden och hemtjänstområden, vilka är verksamheter som måste vara bemannad dygnet runt och året runt. Vid intervjuer och i en jämförelse som förvaltningsledningen gjort redovisas att det är en låg bemanning per brukare i genomsnitt på vårdboende (främst på natten men även dagtid). Det sägs också att det kan vara en av anledningarna till den höga sjukfrånvaron inom förvaltningen.

Fullmäktige har fastställt ett personalpolitiskt program med en Övergripande vision att: **”Herrljunga kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare som möter kommuninnevånare med engagemang och kompetens”**. Ett av kommunens övergripande mål är att arbetet i kommunen ska ske i enlighet med det fastställda personalpolitiska programmet.

Till det övergripande målet hör två prioriterade mål, dels att **sjukfrånvaron ska minska**, dels att **andelen heltidsanställda ska öka**. Servicenämnden, via personalavdelningen (PA), ska stötta facknämnderna i arbetet med att nå de prioriterade målen. PA:s huvudsakliga fokus under 2017-2019 är inriktade på dessa två prioriterade mål.

Projektet om **sänkt sjukfrånvaro** startade vid årsskiftet 2016/17 med deltagande enheter från Vårgrårda och två förskolenheter i Herrljunga. Sedan maj 2017 ingår två av socialförvaltningens chefsområden i projektet. För deltagande enheter inleds arbetet med en kartläggning av enhetens sjukfrånvaro. Kartläggningen kompletteras med intervjuer som genomförs av representant från PA och som därefter

dokumenterar situationen. Efter genomgång med ansvarig enhetschef och verksamhetschef och tillsammans med skyddsombud upprättas en handlingsplan för enheten. Extra stöd från PA i rehabiliteringsarbetet ges till deltagande enheter under två års tid.

Inom sjukfrånvaroprojektet har tydliga och enhetliga rutiner arbetats fram för hur sjukanmälan ska gå till. Vi har intervjuat en av de chefer vars enhet deltar i projektet och förstått att det förändrade arbets sättet lett till ett tydligare tillvägagångssätt i rehabiliteringsarbetet både för den sjukskrivne och för chef. Enhetschefen tycker att det är ett bra upplägg i projektet med tydliga rutiner vid sjukfrånvaro och att bl a hälsosamtal kan erbjudas vid återkommande sjukfrånvaro. De andra enhetscheferna vi träffat uppskattar också stödet från PA i rehabiliteringsarbetet och har tagit till sig av erfarenheterna från projektet.

Även om det gått mycket kort tid sedan sjukfrånvaroprojektet startade i Herrljunga och det är svårt att dra några slutsatser, kan vi se att sjukfrånvaron bland anställda inom kommunen totalt sett har minskat från 6,9 % (juni 2016) till 6,6 % motsvarande tid år 2017. Inom Socialförvaltningen var motsvarande uppgifter för sjukfrånvaron 8,7 % tiden jan-juni 2017, vilket var en ökning med 0,2 % jämfört med samma period föregående år. Det finns variationer i sjukfrånvaron, några enheter inom socialförvaltningen har ökat sjukfrånvaro, andra har minskat sin sjukfrånvaro.

Beträffande det prioriterade målet att **andelen heltidsanställda ska öka** har kommunerna Vår gård och Herrljunga kommit olika långt. I Herrljunga kommun har det ännu inte fattats några politiska beslut om omfattningen eller inriktningen på antalet heltider. Det har lett till att det ännu inte satts igång något stöttande arbete från PA:s sida. Andelen heltidsanställda totalt sett redovisades i kommunens Årsredovisning 2016 och låg då på 63 %. I kommunstyrelsens delårsrapport 2017-08-31 redovisades en ökning av andelen heltider motsvarande 0,3 procentenheter. Bland kvinnor hade andelen heltidsanställda minskat motsvarande 0,4 procentenheter. För socialförvaltningen, som har den största andelen deltidsanställda, låg andelen med heltidsanställning den sista november 2016³ på 47,1 %. I nämndens delårsrapport från 2017-08-31 redovisas andelen heltid vara 48,4 %, d v s en viss ökning.

För att komma igång i arbetet med det prioriterade målet om att öka andelen heltidsanställda, påbörjades ett kommunövergripande arbete tidigare i år bland kommunens högsta tjänstemän. Både förvaltningschef och verksamhetschef för VO var representerade i styrgruppen. I samband med byte av kommunchef upphörde gruppen med sitt arbete. Trots att fullmäktige inte fattat något beslut ännu om inriktningen avseende det prioriterade målet, försöker cheferna inom socialförvaltningen, när en möjlighet uppstår, att successivt utöka de anställdas tjänstgöringsgrader. Vi har även fått veta att verksamhetschef för VO håller förvaltningen uppdaterad genom kontakter med PA. De har även gjort gemensamma studiebesök i andra kommuner och fått användbar information.

Som tidigare angetts i rapporten framgår i det personalpolitiska programmet att kommunen ska **öka sin attraktionskraft som arbetsgivare**. Vi har noterat att det inte finns något övergripande eller prioriterat mål som gäller arbetet med att öka attraktionskraften. Det har inte heller gjorts något konkret för att kartlägga vad det är som kan göra kommunen attraktiv som arbetsgivare och attrahera fler sökande. Vid våra intervjuer betonas att det för närvarande framför allt handlar om att behålla kompetent personal.

Det som konkret har gjorts från kommunstyrelsens sida för att behålla kompetent personal är, dels att i lönerevision 2016 prioritera vissa svårrekryterade yrkeskategorier och chefer, dels att uppdraga till PA att erbjuda bra chefsintroduktion och återkommande chefsutbildning. Men för övrigt ges inga exempel på stöd från kommunstyrelsen, eller att något uppdrag getts om förstärkning/utveckling eller utredning.

PA startade under hösten 2016 ett utbildningsprogram för att utbilda och stärka chefer i Herrljunga kommun. Utbildningarna är välbesökta och uppskattade av cheferna och det finns nu ett rullande program med olika teman. Inom PA arbetas för ytterligare steg i chefsutbildningen. Efter årsskiftet startar första gruppen med ett internt utformat program inriktat på att utveckla det personliga ledarskapet. Ett ytterligare steg som planeras är att utforma ett program för egen intern chefsförsörjning i kommunen.

³ Redovisades i socialnämndens verksamhetsberättelse 2016-12-31

Planen är att börja med att ta fram ”ledarkriterier”, att använda ett mentorskapsprogram där seniora chefer fungerar som mentorer till nya och att lära sig om ledarskap genom kontakt med externa aktörer, t e x affärlivet.

När vi ställer frågor till kommunstyrelse, socialnämnd och PA angående behovet av en gemensam strategi för en långsiktig personalförsörjning/kompetensförsörjning för svårrekryterade yrken får vi lite olika svar. Enligt uppgift från PA ligger det i deras uppdrag att vara behjälplig i arbetet med långsiktig kompetensförsörjning, men att respektive nämnd/förvaltning måste stå för innehållet. Vid intervju med kommunchef och kommunstyrelsens ordförande konstateras att det är svårt att rekrytera personal även för andra kommuner. Vid intervjuer med förvaltningsledning och socialnämndens presidium påtalas att de efterfrågat stöd avseende kompetensförsörjning och planering både hos PA och kommunledning, men att de inte fått något gehör för begäran. Inom socialförvaltningen pågår nu ett internt arbete med planering för att skapa en rekryteringsplan, en av uppgifterna i förvaltningens ”Vision 2020”.

2.3. Iakttagelser och bedömning

- Vilka underlag finns för nämndens och kommunstyrelsens bedömning avseende behovet av utvecklingsinsatser?
- Vilka underlag finns för nämndens och kommunstyrelsens bedömning avseende resurser för utvecklings- och förändringsarbete?

I nuläget saknas aktuella underlag som visar nämndens och kommunstyrelsens bedömning avseende behovet av långsiktiga utvecklingsinsatser inom socialnämndens ansvarsområde. Vi har kunnat konstatera att nämnden på olika sätt försökt att få uppmärksamhet beträffande framtidsfrågor och framför allt behoven inom vård och omsorg. Det har skett genom att ställa en motion till fullmäktige och även genom att föreslå att tillsätta en fullmäktigeberedning för att ta fram en långsiktig plan. Tillvägagångssättet har inte lett till något mer resultat än att fullmäktige och kommunstyrelse informerats.

Socialnämnden har inte själva tagit fram eller gett förvaltningsledningen i uppdrag att ta fram underlag för behovet av långsiktiga utvecklingsinsatser. Kommunstyrelsen har inte gett något specifikt uppdrag för att påvisa nämndens långsiktiga verksamhetsbehov. Vid vår granskning har vi därför inte fått tillgång till eller tagit del av något underlag som beskriver socialnämndens långsiktiga utvecklingsbehov.

Vår bedömning är att kommunstyrelse och socialnämnd inte har någon tradition av att samverka i arbetet med långsiktig verksamhetsplanering. Den verksamhetsplanering som sker är genom den treårsplanering som tillämpas i kommunens rullande flerårsplanering där kommunfullmäktige årligen fastställer ekonomiska mål och verksamhetsmål för kommande treårsperiod. Det ska finnas en 10-årig Lokalresursplan, som ska identifiera lokalbehoven inom kommunen och utgöra underlag för långsiktiga investeringar. Men eftersom den inte har uppdaterats sedan 2013 bedömer vi att den inte kan utgöra ett fullgott underlag för att i nuläget prioritera vilka investeringar som behöver göras.

De underlag som nämnden lämnat vidare till kommunstyrelsen har varit av traditionell karaktär, d v s treårig Budget- och verksamhetsplan, regelbundna ekonomiska rapporter, delårsrapport och verksamhetsberättelse, där det framgår vilken verksamhet som kunnat bedrivas inom befintliga ekonomiska ramar. Kommunstyrelsen tar även del av uppföljningsdokument som Patientsäkerhetsberättelse och Kvalitetsberättelse. Gemensamt för underlagen som har lämnats till kommunstyrelsen är, att det inte framgår vilka resurser som kan behövas för långsiktigt utvecklings- och förändringsarbete.

Socialnämndens verksamheter är personalintensiva. Sjukfrånvaron inom förvaltningen är betydligt högre än i jämförelse med övriga förvaltningars i kommunen. Med stöd från PA pågår ett långsiktigt arbete med att sänka sjukfrånvaron. Trots den korta tid som åtgått har projektet visat positiva resultat. Socialförvaltningen har en hög andel deltidsanställda. Trots fullmäktiges prioriterade mål om att öka andelen heltidsanställda inom kommunen har inte något systematiskt arbete startat. Det har inte fattats något politiskt inriktningsbeslut om omfattningen. På operativ nivå har det inte gjorts någon konsekvensanalys avseende effekter (schematekniska eller ekonomiska) av ökad andel heltidsanställda.

Efter genomförd granskning bedömer vi det finns anledning att starta ett arbete för att klara flera långsiktiga utvecklingsfrågor. Socialnämnden har stora svårigheter att rekrytera omvårdnadspersonal, sjuksköterskor och socialsekreterare, vilket påverkar både verksamheten och chefers arbetssituation. Utifrån den situationen kan vi se att det finns stora behov av att arbeta mer aktivt med långsiktig personalförsörjning. Vi bedömer det vara angeläget att nämnden tillsammans med andra berörda nämnder och med stöd av kommunstyrelse och servicenämndens PA arbetar för att göra kommunen mer attraktiv som arbetsgivare och på sikt attrahera den personal som kan behövas i framtiden.

2.4. Internt strategiskt utvecklingsarbete inom förvaltningen

Behov av internt strategiskt utvecklingsarbete kan diskuteras vid presidiummöten. Vanligen förs dock sådana diskussioner inom förvaltningsledningen, d v s mellan förvaltningschef och verksamhetschefer samt inom förvaltningsledningsgruppen (FLG). Respektive chefsnivå har ett ansvar för att utföra utvecklingsarbete inom det egna ansvarsområdet.

2.4.1. Pågående utvecklings- och förändringsarbete - förvaltningsledning

Fram till år 2013 bestod socialförvaltningen av två förvaltningar. Efter sammanslagningen och efter att nuvarande socialchef kom i tjänst (april 2014) har fokus legat på att få ekonomi i balans. Arbete har också gjorts för att få struktur och ordning på den interna verksamhetsplaneringen och styrningen, att förtydliga de interna processerna samt att ge organisationens chefer en möjlig arbetssituation med förutsättning att styra och leda verksamheterna.

Inom förvaltningsledningen har det under det senaste året varit byten på samtliga tre verksamhetschefstjänster och det är endast ett fåtal ledande tjänstemän som arbetat längre tid inom den nya organisationen (se bilaga 1a). Det övergripande ansvaret för verksamhetsutveckling inom förvaltningen ligger hos förvaltningschef och verksamhetschefer med stöd av stabschef. Till stöd i arbetet finns även MAS och SAS som utöver sina respektive specialuppdrag (MAS avseende hälso- och sjukvårdsinsatser och SAS avseende socialtjänst- och LSS-insatser) även ansvarar för att samordna förvaltningens kvalitetsarbete. Sedan årsskiftet 2016/17 deltar SAS och MAS i förvaltningens ledningsgruppsmöten vid ett tillfälle per månad.

I samband med granskningen har vi fått en projektsammanställning som övergripande redovisar vilka projekt som pågår och planeras inom förvaltningen med bäring på Vision 2020.

Följande fyra delområden omnämns: a) *Att behålla & rekrytera personal*, b) *Att utveckla välfärdstjänster/E-hälsa & smarta IT-lösningar*, c) *Att utveckla styrning och ledning*, och d) *Att utveckla kundbehovet*.

Tidsperspektivet på genomförandet är 2017 – 2020/25. Till varje delområde finns beskrivet ett antal tidsatta uppgifter/aktiviteter, de flesta med slutdatum 2017-12-31. Det framgår vem som är ansvarig pådrivare för respektive uppgift. För flertalet aktiviteter är det förvaltningschef, respektive verksamhetschef, stabschef eller FLG som är ansvarig pådrivare.

Vid intervjuer efterlyser verksamhetschefer, enhetschefer, SAS och MAS större delaktighet i pågående och planerade utvecklingsarbeten. Vi har uppfattat att projektet med bäring på Vision 2020 inte har processats tillräckligt inom och mellan chefsleden och att det inte är så känt. Att projekten inte är kända kan ju även bero på att det varit kontinuitetsbrister på de ledande tjänsterna eller på att arbetet än så länge befinner sig på planeringsstadiet? Vi har förstått att dokumentet finns med på dagordningen varje FLG-möte och följs upp inom ledningen. Några resultat från de planerade delområdena har ännu inte redovisats.

Förvaltningens arbete med att styra den interna verksamhetsplaneringen har utvecklats sedan förra granskningen. Vårt intryck när vi tagit del av olika arbetsplaner, både från verksamhetschefer och enhetschefer, är att dessa fått ett mer väsentligt och ändamålsenligt innehåll. Varje verksamhetschef upprättar en övergripande verksamhetsplan/arbetsplan med nedbrutna prioriterade mål samt aktiviteter

som ska utföras. Utifrån verksamhetschefens arbetsplan ska enhetscheferna upprätta enhetens arbetsplan. I respektive chefs plan anges vilka förbättringsområden som enheten ska fokusera på under arbetsåret och på vilket sätt arbetet ska ske. Arbetsplanen ska följas upp tre gånger per år.

Det har även utförts utvecklingsarbete inom verksamheterna. Inom VO har exempelvis hemtjänstens analoga trygghetslarm bytts till digitala. Beslut har fattats om tillsynskamera som ska kunna ersätta tillsynsbesök, men har ännu inte tagits i bruk. För att underlätta hemtjänstens besök och minska antalet resor vid larm och tillsyn har beslut tagits om att upphandla nyckelfria lås. Inom Hagens äldreboende pågår en utbyggnad som kommer att ge fler boendeplatser och i Hemgårdens äldreboende har renoveringar och ombyggnationer utförts främst av arbetsmiljömässiga skäl. Inom SS har ett stort arbete påbörjats för att anpassa kapaciteten i förhållande till behovet av platser på HVB-hem⁴. De har även arbetat med att revidera Riktlinjer för handläggning inom olika specialområden.

Gemensamt inom förvaltningen är att de kommit igång med kompetensutveckling för ordinarie personal. Behovet av kompetensutveckling är stort och har varit eftersatt. Men i den rådande situationen med svårigheter att rekrytera vikarier, så har förvaltningen ibland haft svårt att genomföra de planerade utbildningstillfällena. Ska en ordinarie personal delta i utbildning behövs som regel en vikarie. På grund av rekryteringssvårigheterna händer det ibland vid vakanser att cheferna inom VO kan få in utbildad personal.

2.4.2. Utvecklings- och förändringsarbete inom enheterna

Förvaltningen använder sedan några år tillbaka ett "årshjul" som på ett schematiskt sätt visar vad varje enhetschef återkommande ska göra under arbetsåret. Årshjulet har utvecklats och även anpassats till kommunens övergripande årshjul. Inom flera enheter används den årligen upprättade arbetsplanen aktivt för enhetens interna utvecklingsarbete. På enhetens arbetsplatsträffar brukar ansvarig chef muntligt följa upp vad som gjorts. De intervjuade enhetscheferna berättar att de inte hunnit med de regelbundna uppföljningarna, som enligt planen ska göras tre gånger per år. Inom VO följs enheternas arbetsplaner upp vid enskilda månadsmöten som hålls mellan VO:s verksamhetschef och enhetschef. Då diskuteras även vad som gjorts respektive planeras för att nå nämndens mål samt enhetens egna utvecklingsmål.

Utöver det utvecklingsarbete som sker i enheterna så har ett lite mer omfattande utvecklings- och förändringsarbeten genomförts på Hemgården och inom Hemtjänsten. Dessa har även rapporterats i socialnämnden. På Hemgården var syftet i första hand att förbättra den psykiska och fysiska arbetsmiljön och få ned sjukfrånvaron. Men genom det systematiska utvecklingsarbetet så har de även fått igång sociala aktiviteter för de boende på enheten och även börjat informera boende och anhöriga genom månadsbrev. Inom Hemtjänsten startades ett förändrings- och utvecklingsarbete redan hösten 2015 och intensifierades våren 2016. Utvecklingsarbetet har fokuserat på arbetsmiljö, att utveckla planeringen av dagliga hemtjänstinsatser och att tydliggöra olika ansvarsområden. Målet med utvecklingsarbetet har utöver att minska kostnaderna även varit att skapa en struktur med bättre ordning och reda genom tydligare styrning och ledning. För att öka kontinuiteten för brukaren har cheferna på senare tid förändrat enhetens egen organisation och minskat antalet personal per arbetsgrupp.

De enhetschefer vi intervjuat ser utvecklingsframsteg inom sina enheter, bl a att personalen dokumenterar utförda insatser och händelser i mycket högre grad nu än tidigare samt att personal även använder brukarens/klientens genomförandeplan på ett mer aktivt sätt. Samtliga chefer vi intervjuat önskar att de kunde lägga mer tid på att utveckla arbetet runt brukaren/klienten exempelvis genom metodhandledning/arbetsledning till personal samt att arbeta mer systematiskt med kvalitetsarbetet, d v s att säkra arbetet runt brukare/klient.

Flera av cheferna vi intervjuat efterlyser mer av långsiktiga mål och visioner för verksamhetsutvecklingen. De önskar en långsiktighet i planeringen som visar vart man vill nå, s.k. Strävansmål⁵, för verksamheten och ett större fokus på arbetet runt brukaren/klienten. Några efterfrågar en långsiktig planering av personalens kompetensutveckling som underlag för målmedveten utveckling med riktning mot

⁴ HVB= Hem för vård eller boende; en verksamhet som bedriver behandling eller är inriktad på omvårdnad, stöd eller fostran.

”Strävansmålet”. De enhetschefer vi intervjuat uppskattar stödet från sin verksamhetschef/f.d. verksamhetschef och även från MAS och SAS som i flera fall har fungerat som bollplank i arbetet med brukaren.

2.4.3. Arbetet med ständiga förbättringar inom verksamheterna

Enligt Socialstyrelsens föreskrift SOSFS 2011:9 ska verksamheten identifiera, beskriva och fastställa de processer som behövs för att säkra verksamhetens kvalitet. Detta i sin tur ska ligga till grund för förbättringar av ledningssystemets processer och rutiner. Föreskriften beskriver vilka delar som bör ingå i ett ledningssystem och ger exempel på vad som behöver tydliggöras.

Förenklat beskrivet kan man säga att det i verksamheten finns huvudprocesser (kärnprocesser/verksamhetens huvuduppdrag) som ska utföras och till stöd för detta finns stödprocesser (t ex Riktlinjer och rutiner för utförandet exempelvis för genomförandeplan, dokumentation osv) och administrativa processer (t ex ekonomi- och personaladministration). En viktig del i arbetet med att identifiera förbättringsområden är att systematiskt samla in och analysera olika avvikelser⁵ som kan förekomma i verksamheten. Ett annat är att sammanställa brukarundersökningar och jämföra resultat mellan åren. Ytterligare ett sätt är att hantera klagomål- och synpunkter som kommer in, att sammanställa, analysera samt åtgärda. Alla delar i att identifiera förbättringsområden hålls samman i ett s.k. ledningssystem där även ansvaret för de olika delarna ska framgå.

Det är nämnden som är ytterst ansvarig för kvalitetsarbetet. Inom socialförvaltningen finns en Handbok med rutiner för kvalitetsarbetet, rutinerna är inlagda digitalt i intranätet. Den organisatoriska ansvarsfördelningen, som visar roller i kvalitetsarbetet för olika funktioner, chefsnivåer och personal, finns nedtecknad. Inom socialförvaltningen är det MAS och SAS som har det övergripande ansvaret för att samordna förvaltningens kvalitetsarbete. De samarbetar, men utifrån respektive professions ansvarsområde. SAS är även tillsynsansvarig tjänsteman över socialtjänsten/vård och omsorg/funktionshinderområdet. MAS har ett övergripande ansvar att bevaka patientsäkerheten. I den tidigare nämnda projektsammanställningen (Vision 2020) finns delområdet ”Kundbehov”. Varken SAS och MAS finns representerade i arbetet med Kundbehov.

Inom förvaltningen finns en struktur för träffar avseende kvalitetsarbetet. MAS träffar samtliga sjuksköterskor respektive Rehabiliteringspersonal (fysioterapeut och arbetsterapeut) minst tre gånger/termin. SAS och MAS har gemensamma s.k. Kvalitetsmöten med respektive enhetschef varje kvartal då de pratar om och går igenom enhetens s.k. avvikelser. Vid behov och på begäran från enhetschef kan SAS och MAS även delta på enhetens arbetsplatsträffar. Hur kvalitets- respektive patientsäkerhetsarbetet fungerat under året kan utläsas i den årliga Kvalitets- respektive Patientsäkerhetsberättelsen. Respektive berättelse summerar vilka förbättringsområden som identifierats under året och ger även förslag på åtgärder. Några av de identifierade förbättringsområdena följs även upp genom nämndens internkontroll.

Vid intervjuerna säger MAS och SAS själva, att det finns stora behov av att utveckla kvalitetsarbetet och inlemma det som en naturlig del i det ordinarie arbetet i verksamheterna. Behov finns att utveckla medarbetares delaktighet både i planering och genomförande, att riskanalyser görs vid behov och att analysarbetet fördjupas när avvikelser samt händelser uppstår. Överhuvudtaget menar MAS och SAS att arbetet behöver inriktas mot att bli mer strategiskt, långsiktigt och förebyggande. För närvarande är deras uppfattning att det saknas en strategi med övergripande mål för kvalitetsarbetet. De menar att de har rutiner som stödjer processerna, men att man inom förvaltningen inte identifierat och dokumenterat Huvudprocesserna. De ger även en del konkreta exempel på fel som uppstått bl a på korttids och i samband med utskrivning från sjukhus på grund av att det varit ottydligt med ansvarsfördelning om *vem som ska göra vad och när*. I samband med faktakontroll av revisionsrapporten meddelas att de planerar inom kort starta ett arbete med att kartlägga väsentliga processer.

Flera av dem vi intervjuat anser att verksamhetsutvecklingsarbetet och kvalitetsarbetet saknar långsiktighet och att många lösningar haft karaktären av ”här och nu”, dvs tillfälliga. Samarbetet mellan kvalitetssamordnarna och chefer samt personal i verksamheterna behöver utvecklas och komma ett steg

⁵ En avvikelse är en icke förväntad händelse som medfört eller skulle ha kunnat medföra fysisk eller psykisk skada hos brukaren.

vidare, så att förbättringsarbetet blir en naturlig del i arbetet. Flera av de intervjuade beskriver att känslan f.n. är att många arbetar var för sig och inte mot gemensamt mål för brukaren/klienten. Någon säger att MAS och SAS "arbetar på" med sina kontroller, men att arbetet inte tas till vara så de kan undvika att liknande problem uppstår igen, d v s det saknas f.n. ett lärande i organisationen.

Trots de utvecklingsbehov som uppmärksammas i kvalitetsarbetet, så kan vi se i Patientsäkerhetsberättelse och i Kvalitetsberättelse från år 2016, att det gjorts en hel del förbättringar i arbetet runt brukare/klienter/patienter. Kvalitetsberättelsen redovisar att det i äldreomsorgens nationella brukarenkäter går att se att resultaten förbättrats i Herrljunga. Mellan åren 2015 och 2016 har fler brukare angett att de nu sammantaget är mer nöjda med helheten både inom hemtjänst och inom särskilt boende. För Individ- och familjeomsorgen kan ses att väntetiden för första kontakt minskat, liksom tiden för handläggare att genomföra utredningar.

När SAS kontrollerat dokumentationen i verksamheterna konstateras också en förbättring, vilket sannolikt är resultatet av att det hållits flera utbildningstillfällen samt att chefer påmint om att dokumentation ingår i omvårdnadsarbetet. Patientsäkerhetsberättelsen redovisar att det gjorts fler registreringar i olika nationella kvalitetsregister, exempelvis i Senior Alert⁶ där fler riskbedömningar gjorts samt fler BPSD⁷-registreringar med förslag på åtgärder. Samtliga åtgärder är en del i kvalitetssäkringen av arbetet runt brukare/patient.

2.5. Iakttagelser och bedömning

- Finns strategier och planer för det operativa utvecklingsarbetet?
- Hur följs strategier och resultat upp?
- Vilka åtgärder vidtas om önskade resultat uteblir?

På förvaltningsledningsnivå har initiativ tagits till en treårig utvecklingsplan (Vision 2020) med inriktning mot fyra strategiskt viktiga delområden. Trots många planerade aktiviteter och uppgifter bedömer vi att arbetet med utvecklingsplanen än så länge är i inledningsfasen. Den har inte antagits av nämnden, gjorts känd eller förankrats inom förvaltningen. Det planerade utvecklingsarbetet har sannolikt påverkats och fördröjts av organisationsförändringar och av byten på tjänsterna som verksamhetschef. Den treåriga utvecklingsplanen följs upp regelbundet på förvaltningsledningens träffar. Vid granskningstillfället hade det ännu inte redovisats något resultat från den treåriga utvecklingsplanen.

Den återkommande verksamhetsplanering som finns för det operativa utvecklingsarbetet är den ettåriga verksamhets-/arbetsplanen för respektive verksamhetsområde och enhet. Vi bedömer att dessa planer har en bra struktur för innehållet och att innehållet är ändamålsenligt. Respektive plan innehåller även identifierade utvecklingsområden för respektive verksamhet/enhet. Skriftlig uppföljning av enheternas planer har inte gjorts enligt mallen, vid tre tillfällen per år. Det har dock gjorts en uppföljning både muntligt och skriftligt beträffande utförda aktiviteter vid VO:s månatliga träffar mellan verksamhetschef och enhetschef. Vid uteblivet resultat för planerat utvecklingsarbete så fortsätter det året därpå.

Strategi och övergripande mål för arbetet med att säkra kvaliteten i verksamheten (enligt SOSFS) saknas. Nämnden som är ansvarig för kvalitetsarbetet har inte antagit några övergripande mål kopplat till patientsäkerhets- eller kvalitetsarbetet. Inom förvaltningen pågår ett arbete där delar i ett ledningssystem tillämpas. De förbättringsområden som kommer fram redovisas i de årliga uppföljningarna, Patientsäkerhetsberättelse och Kvalitetsberättelse. Nämnden antar respektive berättelse och några av de identifierade förbättringsområdena tas även upp för uppföljning i nämndens internkontrollplan. Vår bedömning är att förbättringsområdena från Patientsäkerhetsberättelse och Kvalitetsberättelse borde

⁶ Ett riksomfattande register för förebyggande vård och omsorg, där viktiga områden som risk för undernäring, fall och trycksår registreras och följs upp.

⁷ BPSD = ett register för beteendemässiga och psykiska symptom vid demens som syftar till att kvalitetssäkra omvårdnaden av personer med demenssjukdom och att uppnå ett likvärdigt omhändertagande.

kunna integreras på ett bättre sätt i det gemensamma utvecklingsarbetet och även integreras som ett av förbättringsunderlagen i enheternas planering.

Granskningen visar att nämnden och förvaltningsledningen, under åren från starten av den nya organisationen med en förvaltning, har haft fokus på att få ekonomi i balans och att få till en struktur för ledning och styrning. Äldreomsorgens och individ- och familjeomsorgens nettokostnader ligger nu strax under de genomsnittliga i riket.

I en utredning som gjordes år 2012, inför sammanslagningen av de två förvaltningarna till en socialförvaltning, beskrevs att verksamhet och ledning i huvudsak arbetat med kort framförhållning och att en långsiktighet i arbetet saknades. Vår bedömning är att styrningen av det övergripande och långsiktiga utvecklingsarbetet för förvaltningens verksamheter fortfarande behöver utvecklas. Flera chefer och funktioner har i samband med intervjuerna efterlyst mer av långsiktiga mål och visioner för verksamhetsutvecklingen, och efterlyst en långsiktighet i planeringen som visar "vart man vill nå".

Vi bedömer att situationen med bristande kontinuitet bland chefer på olika nivåer har varit ansträngd och sannolikt har påverkat långsiktigheten i utvecklingsarbetet. Vår slutliga bedömning är att nu när ekonomin är i balans och det bedöms vara en stabilitet i organisationen, borde förutsättningarna vara goda för att även komma igång med strategiskt och långsiktigt utvecklingsarbete.

Bilaga 1a)

Visuell bild över chefskontinuitet inom socialförvaltningen januari 2015 t o m september 2017

(upprättat efter uppgifter som inhämtats från stabschef i september 2017)

	2015				2016				2017			Antal chefer
	Jan-Mars	April-Juni	Juli-Sept	Okt-Dec	Jan-Mars	April-Juni	Juli-Sept	Okt-Dec	Jan-Mars	April-Juni	Juli-Sept	
Förv.chef												1
VÅRD & OMSORG Verksamhetschef	→						*)					4
EC, HAGEN												1
EC, HEMGÅRDEN												4
EC, HEMGÅRDEN									**)	***)		3
EC, HEMTJÄNST 1												2
EC, HEMTJÄNST 2												4
EC, KORTTID MM							****)					5
HSL-verksamhet											****)	2
SOCIALT STÖD Verksamhetschef											****)	3
EC, BARN o FAM												2
EC, VUXNA												1
EC, ARBETS- MARKN					*****)							3
EC, LSS												2
EC, ENSAMKOM.												2
BISTÅND Verksamhetschef									****)		****)	3

*) Konsult, **) Intern EC-lösning samt Konsult, ***) Intern rekrytering av EC, ****) Intern lösning, *****) Deltidssjukskrivning

Bilaga 1b) Antal medarbetare per enhetschefsområde

(hämtat från Förvaltningens dokument Verksamhetsförändringar för budgetperioden 2018)

Enhet	Medarbetare	Stöd
Hemgården demens	24	-
Hemgården omvårdnad	18	-
Hemtjänsten Herrljunga	41 – ska minska mest	2 planerare av HT-insatser
Hemtjänsten Ljung	32- ska minska något	1 planerare
Hemtjänstområde 3 - nyinrättad	Kommer att ta över från övriga HT	
Hälso- och Sjukvård, inkl. hemsjukvård	39	-
Hagen	32	-
Korttid mm, Stöd i ordinärt boende	20	-
Funktionshinder - LSS	35	0,5 tjänst administrativt stöd
HVB Ensamkommande	30	3 samordnare
IFO Barn och Familj	14	En 1:e soc.sekr 0,75 tjänst
IFO Vuxen	18	En 1:e soc.sekr. 0,25 tjänst
Arbetsmarknadsenhet - Sysselsättning	32	3 arbetsledare

Granskning av system och rutiner avseende riktade statsbidrag

Granskningsrapport
Herrljunga kommun

KPMG AB

2018-03-01

Antal sidor 9

Herrljunga kommun

Granskning av system och rutiner avseende riktade statsbidrag

2018-03-01

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Bakgrund	3
2.1	Syfte och revisionsfråga	3
2.2	Avgränsningar	3
2.3	Revisionskriterier	4
2.4	Ansvarig nämnd	4
2.5	Metod	4
3	Resultat av granskningen	5
3.1	Socialnämnden	5
3.2	Bildningsnämnden	6
4	Slutsats och identifierade förbättringsområden	8
4.1	Svar på revisionsfrågor	8
4.2	Identifierade förbättringsåtgärder	9

Herrljunga kommun

Granskning av system och rutiner avseende riktade statsbidrag

2018-03-01

1 Sammanfattning

Vi har av de förtroendevalda revisorerna i Herrljunga kommun fått i uppdrag att granska system och rutinerna avseende riktade statsbidrag. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2017.

De riktade statsbidragen är ett av många sätt för staten att styra de kommunala verksamheterna i önskad riktning och används för att påverka huvudmännens prioriteringar. Genom förstärkta ekonomiska resurser kan bidragen hjälpa till att skapa bättre förutsättningar för utveckling, lärande och goda resultat. Den stora omfattningen av statsbidrag för olika verksamheter ställer höga krav på att verksamheterna har tillförlitliga rutiner och kompetens för att bland annat identifiera vilka statsbidrag som är möjliga att söka, hur de ska redovisas samt att uppföljning sker i enlighet med de krav som ställs.

Med anledning av ovanstående har kommunens revisorer bedömt att det kan finnas *risk* för brister i den interna kontrollen kring riktade statsbidrag och därmed sett det som *väsentligt* att granska kommunens system och rutiner avseende riktade statsbidrag.

Vår sammantagna bedömning är att socialnämnden och bildningsnämnden inom Herrljunga kommun har tillräckliga system och rutiner för att bevaka, söka och följa upp riktade statsbidrag men att det finns ett par förbättringsområden.

Vid granskningen har vi identifierat nedanstående förbättringsåtgärder varför vi rekommenderar socialnämnden och bildningsnämnden att:

- Säkerställa väsentliga ansvarsfrågor avseende riktade statsbidrag, såsom till exempel när nämnden ska involveras och vem som kan fatta beslut när ansökan om bidrag inte lämnas in.

Vidare rekommenderar vi socialnämnden att:

- Säkerställa att erforderliga rutiner och anvisningar för att bevaka, söka och redovisa riktade statsbidrag upprättas.

Herrljunga kommun

Granskning av system och rutiner avseende riktade statsbidrag

2018-03-01

2 Bakgrund

Vi har av de förtroendevalda revisorerna i Herrljunga kommun fått i uppdrag att granska system och rutinerna avseende riktade statsbidrag. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2017.

De riktade statsbidragen har ökat i antal och i ekonomisk omfattning under 2000-talet. Enligt en kartläggning som SKL genomfört uppgick antalet bidrag till mer än 120 under 2017.

De riktade statsbidragen är ett av många sätt för staten att styra de kommunala verksamheterna i önskad riktning och används för att påverka huvudmännens prioriteringar. Genom förstärkta ekonomiska resurser kan bidragen hjälpa till att skapa bättre förutsättningar för utveckling, lärande och goda resultat. Den stora omfattningen av statsbidrag för olika verksamheter ställer höga krav på att verksamheterna har tillförlitliga rutiner och kompetens för att bland annat identifiera vilka statsbidrag som är möjliga att söka, hur de ska redovisas samt att uppföljning sker i enlighet med de krav som ställs.

Med anledning av ovanstående har kommunens revisorer bedömt att det kan finnas *risk* för brister i den interna kontrollen kring riktade statsbidrag och därmed sett det som *väsentligt* att granska kommunens system och rutiner avseende riktade statsbidrag.

2.1 Syfte och revisionsfråga

Det övergripande syftet med granskningen var att bedöma om socialnämnden och bildningsnämnden har tillräckliga system och rutiner för att bevaka, söka och följa upp riktade statsbidrag.

Granskningen avsåg att besvara följande revisionsfrågor:

- Finns det rutiner och anvisningar för att informera kommunstyrelsen samt berörda nämnder om vilka riktade statsbidrag som kan sökas samt vilka riktade statsbidrag man valt att söka?
- Finns rutiner och anvisningar som reglerar vem/vilka som har ansvar för att bevaka och bedöma möjligheter att söka riktade statsbidrag samt vem som har ansvar för att fatta erforderliga beslut?
- Finns det rutiner och anvisningar för att bevaka, ansöka och redovisa riktade statsbidrag samt för att riktade statsbidrag hanteras enligt gällande regelverk?
- Finns det rutiner och anvisningar som säkerställer att erhållna statsbidrag används till avsedda ändamål?

2.2 Avgränsningar

Granskningen har omfattat system och rutiner avseende statsbidrag under 2017 inom socialnämnden och bildningsnämnden.

Herrljunga kommun

Granskning av system och rutiner avseende riktade statsbidrag

2018-03-01

2.3 Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar. Revisionskriterier hämtas från lagar, förarbeten, interna regelverk och riktlinjer men kan också ha sin grund i vedertagen praxis.

I denna granskning har de huvudsakliga revisionskriterierna utgjorts av

- Kommunallagen 6 kap 6 §
- Kommunal redovisningslag
- Förordningar avseende gällande statsbidrag
- Tillämpbara interna beslut, styrdokument och rutiner

2.4 Ansvarig nämnd

Granskningen avser socialnämnden och bildningsnämnden.

2.5 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudier
- Intervjuer med berörda tjänstemän och politiker. Det har omfattat handläggare av statsbidrag, förvaltningschefer, redovisningsansvarig samt politiker i nämndernas presidier.

Herrljunga kommun

Granskning av system och rutiner avseende riktade statsbidrag

2018-03-01

3 Resultat av granskningen

I detta avsnitt presenteras resultat av vår granskning per nämnd. Kommentarer och bedömningar återges i slutet av varje avsnitt.

3.1 Socialnämnden

3.1.1 Omfattning och organisation

Riktade statsbidrag inom socialnämnden omfattar i de allra flesta fall bidrag för ökad bemanningen. Riktade statsbidrag inom socialnämnden i Herrljunga kommun, exklusive bidrag från Migrationsverket, uppgick till cirka 3 mnkr under 2017.

Information om vilka statsbidrag som kan sökas fås i huvudsak via SKL:s cirkulär och meddelanden från socialstyrelsen. I cirkulären från SKL redovisas vilka statsbidrag som kan förväntas, till exempel i samband med att budgetpropositionen lämnas.

Ansvaret för att bevaka och ansöka om riktade statsbidrag ligger på förvaltningschef och kvalitetssamordnare. Om ett riktat statsbidrag ska sökas eller inte sökas diskuteras och beslutas i ledningsgruppen. Nämnden är inte involverad i frågan om ett riktat statsbidrag ska sökas men informeras senare om vilka bidrag som sökts. Likaså informeras kommunstyrelsens presidium vid löpande månadsdialoger med förvaltningschefen.

Rutiner för ansökan om riktade statsbidrag har inte dokumenterats inom förvaltningen.

3.1.2 Rutiner vid ansökan och uppföljning

Förvaltningschefen, kvalitetssamordnaren och ledningsgruppen diskuterar och avgör om ett riktat statsbidrag ska sökas. Diskussionen berör bland annat om verksamheten kan klara de krav som bidraget innebär men också, i de fall medfinansiering från kommunen krävs, om bidraget kan rymmas inom de ekonomiska ramar som verksamheten har att förhålla sig till. I en del fall anser verksamheten att ansökan om bidrag inte ska göras. Förutom krav på medfinansiering kan det bero på att verksamheten inte kan avsätta den tid som krävs för att upprätta en ansökan eller att det till exempel för bidrag till en utbildningsinsats inte går att få tag på vikarier.

Nämndens beredning har informerats om när bidrag inte sökts. I övrigt är inte nämnden aktiv vad gäller beslut och ansökningar om riktade statsbidrag.

I en del ansökningar ingår att upprätta en handlingsplan för hur bidraget ska användas medan det i andra fall beviljas medel som senare utbetalas mot en faktura från verksamheten.

I de flesta fall ska en återredovisning ske till den myndighet som lämnat bidrag, oftast socialstyrelsen. I återredovisningen ska information lämnas om hur verksamheten använt bidraget och kostnaderna ska specificeras och verifieras.

De flesta riktade statsbidragen har också en återbetalningsskyldighet, dvs. om bidraget inte använts på rätt sätt eller inte använts fullt ut ska återbetalning till myndigheten ske. Socialnämnden har inte krävts på återbetalning av några riktade statsbidrag under 2017.

Herrljunga kommun

Granskning av system och rutiner avseende riktade statsbidrag

2018-03-01

I förvaltningschefernas löpande information till nämnden och i de ekonomiska uppföljningsrapporterna ingår information om riktade statsbidrag.

Nämnden efterfrågar inte någon specifik information om riktade statsbidrag och har inte i övrigt lämnat några direktiv i frågan till förvaltningarna.

3.1.3 Redovisning i ekonomisystemet

I ekonomisystemet projektredovisas de riktade statsbidragen. Där är det viktigt att kostnaderna kodas korrekt i verksamheten vilket ibland kan vara svårt. Vid tertial- och årsbokslut redovisas vilka statsbidrag som erhållits och ekonomiskt resultat för respektive bidrag.

Vid boksluten periodiseras statsbidragen baserat på de förutsättningar som gäller. Det finns inga speciella riktlinjer som avser periodisering av riktade statsbidrag men av besluten för respektive statsbidrag framgår oftast vilken period bidraget avser samt om återbetalningsskyldighet föreligger.

3.2 Bildningsnämnden

3.2.1 Omfattning och organisation

Riktade statsbidrag inom bildningsnämnden omfattar diverse aktiviteter och söks i huvudsak från skolverket. Vilka bidrag som finns och när de ska sökas framgår av skolverkets statsbidragsskalender¹. Kalendern omfattar också bidrag som kan sökas från andra myndigheter. Riktade statsbidrag inom bildningsnämnden, exklusive bidrag från Migrationsverket, uppgick i Herrljunga kommun till cirka 10 mnkr under 2017.

Inom förvaltningen är det en administratör som har i uppgift att bevaka och ansöka om de riktade statsbidragen. Administratören bevakar regelbundet skolverkets hemsida och har upprättat ett eget årshjul för att ha kontroll på vilka riktade statsbidrag som finns och när de ska sökas. Framförhållningen från Skolverket har ibland varit kort, antingen på så sätt att ansökningstiden varit kort eller att själva bidraget avsett en kortare period där kommunen därefter förväntas finansiera den utökade verksamheten.

Förvaltningen har dokumenterat ansvarsfördelningen för de riktade statsbidragen. Av dokumentet framgår vem som har ansvar för att ansökan upprättas och skickas in samt vem som ansvarar för kontroll och redovisning av respektive statsbidrag.

Beslut om att söka riktade statsbidrag tas i huvudsak av förvaltningschefen. Kostnadsneutrala bidrag, dvs. bidrag som motsvarar den ökade kostnaden, är inte uppe i bildningsnämnden för beslut. Det har dock hänt att nämnden fått ställa sig bakom beslut om motprestation innan verksamheten har ansökt om ett riktat statsbidrag.

¹ www.skolverket.se

Herrljunga kommun

Granskning av system och rutiner avseende riktade statsbidrag

2018-03-01

Rutiner för ansökan om riktade statsbidrag har inte i övrigt dokumenterats inom förvaltningen.

3.2.2 Rutiner vid ansökan och uppföljning

Ansökningar lämnas in elektroniskt på skolverkets hemsida. Inom förvaltningen finns två personer med behörighet att lämna in ansökan, förvaltningschefen och förvaltningens administratör.

Att ansöka om nya riktade statsbidrag är mer krävande än att ansöka om återkommande bidrag. Förvaltningen diskuterar förutsättningar och krav för nya bidrag och tar ställning till om förutsättningar finns och kraven kan tillgodoses så att kommunen kan utnyttja ett nytt bidrag på ett lämpligt sätt. Kortsiktigheten i bidragen är ett problem. Förvaltningens intention är att vid satsningar i verksamheten ska den ske över en längre period och de flesta riktade statsbidragen avser maximalt ett läsår.

Skolverket beslutar normalt om en bidragsram för kommunen och bidraget rekvireras ibland i förskott men oftast när kostnader har uppstått. När bidraget betalas ut sker det ibland centralt till förvaltningen och ibland direkt till den enhet som berörs. Rekvisitionen är omfattande och ligger sedan som grund för beslut om återbetalning ska ske eller inte. För de allra flesta bidrag krävs någon form av återrapportering där det framgår hur bidraget utnyttjats och vilka kostnader som ingått. Det kan förekomma oklarheter kring vilka kostnader som får ingå i redovisningen, vilket gör att det ibland kan uppkomma problem att rekvirera ersättning för nedlagda kostnader.

Skolverket kräver vanligtvis återbetalning av riktade statsbidrag som inte utnyttjats eller använts för annat ändamål än det som avsetts. Det har förekommit att verksamheten har fått återbeta riktade statsbidrag, oftast beroende på att verksamheten inte hunnit med att utnyttja bidraget, men det är inte vanligt förekommande.

Vilka bidrag som sökts rapporteras till nämnden i samband med årsbokslutet. Det förekommer också rapportering om riktade statsbidrag i förvaltningschefens löpande information till nämnden.

Nämnden efterfrågar inte någon specifik information kring riktade statsbidrag och har i övrigt inte lämnat några direktiv i frågan till förvaltningen.

3.2.3 Redovisning i ekonomisystemet

I ekonomisystemet redovisas större statsbidrag med en aktivitetskod som också framgår av dokumentet avseende ansvarsfördelningen. Skolverket sätter ramarna för vilka kostnader som får ingå och i samband med årsbokslutet redovisas vilka statsbidrag som erhållits och ekonomiskt resultat för respektive bidrag.

Vid boksluten periodiseras statsbidragen baserat på de förutsättningar som gäller. Det finns inga speciella riktlinjer som avser periodisering av statsbidrag men av besluten för respektive statsbidrag framgår oftast vilken period bidraget avser samt om återbetalningsskyldighet föreligger.

Herrljunga kommun

Granskning av system och rutiner avseende riktade statsbidrag

2018-03-01

4 Slutsats och identifierade förbättringsområden

Vår sammantagna bedömning är att socialnämnden samt bildningsnämnden inom Herrljunga kommun har tillräckliga system och rutiner avseende riktade statsbidrag men att ett par förbättringsområden finns.

4.1 Svar på revisionsfrågor

Vår sammanfattande bedömning för respektive revisionsfråga redovisas nedan.

- Finns det rutiner och anvisningar för att informera kommunstyrelsen samt berörda nämnder om vilka riktade statsbidrag som kan sökas samt vilka riktade statsbidrag man valt att söka?

Vår bedömning är att det genom förvaltningschefernas information till nämnderna finns rutiner för att informera om vilka riktade statsbidrag som kan sökas och vilka bidrag man valt att söka men att denna rutin inte är formaliserad i en anvisning. Vidare informeras kommunstyrelsens presidium om verksamheten vid regelbundna dialogmöten med nämndernas presidier varför vi bedömer att kommunstyrelsen på det sättet kan få del av väsentlig information avseende riktade statsbidrag.

- Finns rutiner och anvisningar som reglerar vem/vilka som har ansvar för att bevaka och bedöma möjligheter att söka riktade statsbidrag samt vem som har ansvar för att fatta erforderliga beslut?

Vår bedömning är att det finns rutiner som reglerar vem/vilka som ansvarar för att bevaka och bedöma möjligheter att söka riktade statsbidrag samt vem som ansvarar för att fatta erforderliga beslut och ansvarsfrågan är dokumenterad inom bildningsnämnden men inte på motsvarande sätt inom socialnämnden. Det saknas dock struktur för när nämnderna ska involveras samt vem/vilka som ska ta beslut om att inte söka riktade statsbidrag.

- Finns det rutiner och anvisningar för att bevaka, ansöka och redovisa riktade statsbidrag samt för att riktade statsbidrag hanteras enligt gällande regelverk?

Vår bedömning är att det finns rutiner för att bevaka, ansöka och redovisa samt enligt gällande regelverk hantera riktade statsbidrag och rutinerna är dokumenterade inom bildningsnämnden men inte på motsvarande sätt inom socialnämnden.

- Finns det rutiner och anvisningar som säkerställer att erhållna statsbidrag används till avsedda ändamål?

Vår bedömning är att myndigheternas krav på rekvisition och återrapportering av de riktade statsbidragen borgar för att erhållna statsbidrag används till avsedda ändamål.

Herrljunga kommun

Granskning av system och rutiner avseende riktade statsbidrag

2018-03-01

4.2 Identifierade förbättringsåtgärder

Vid granskningen har vi identifierat nedanstående förbättringsåtgärder varför vi rekommenderar socialnämnden samt bildningsnämnden att:

- Säkerställa väsentliga ansvarsfrågor avseende riktade statsbidrag, såsom till exempel när nämnden ska involveras och vem som kan fatta beslut när ansökan om bidrag inte lämnas in.

Vidare rekommenderar vi socialnämnden att:

- Säkerställa att erforderliga rutiner och anvisningar för att bevaka, söka och redovisa riktade statsbidrag upprättas.

Dag som ovan

KPMG AB

Eva From

Auktoriserad revisor

Certifierad kommunal revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument.

Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Rättsenheten

HERRLJUNGA KOMMUN Kommunstyrelsen	
2018-04-03	
Dnr: V/2018	Översiktning: 111

BESLUT
2018-03-29

Diarienummer
214-7478-2018

Sida
1(2)

Birgitta Saunders
Stora Skolgatan 34
524 31 Herrljunga

Förordnande som borgerlig vigselförrättare

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen förordnar dig Birgitta Saunders, [REDACTED] att vara vigselförrättare till och med den 31 december 2022 inom Herrljunga kommun. Förordnandet medger även rätt att förrätta borgerlig vigsel utanför kommunen men inom Sveriges gränser.

Redogörelse för ärendet

Herrljunga kommun har föreslagit att du ska förordnas som vigselförrättare inom kommunen.

Du har ansökt om att bli förordnad som vigselförrättare. Herrljunga kommun har tillstyrkt din ansökan.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Gällande bestämmelser

Av 4 kap. 3 § 2 äktenskapsbalken (1987:230) framgår att länsstyrelsen kan förordna vigselförrättare.

Enligt 4 kap. 4 § äktenskapsbalken ska länsstyrelsen innan någon förordnas till vigselförrättare pröva att han eller hon har de kunskaper och kvalifikationer i övrigt som behövs för uppdraget. Förordnandet ska gälla för en viss period, om det inte har begränsats att gälla till en angiven dag.

Länsstyrelsens bedömning

Du har genomfört Länsstyrelsens kunskapskontroll och bedöms lämplig för uppdraget.

Anna Blomberg

Fanny Axellie

Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Bilaga

Information till borgerliga vigselförrättare i Västra Götalands län

Kopia till:

Herrljunga kommun, Box 201, 524 23 Herrljunga (bilaga utesluten)

SN § 56

Inför budget 2019 (information)

Sammanfattning

Magnus Stenmark, socialchef, informerar om socialnämndens aktuella ekonomiska situation och om prioriterade verksamhetsförändringar inför 2019.

Förslag till beslut

Ordförande föreslår att underlaget i § 56 går som meddelande till kommunfullmäktige.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut antas och finner att så sker.

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden beslutar att underlaget i § 56 går som meddelande till kommunfullmäktige.

För kännedom
till:

Kommunfullmäktige

KS

ma

Verksamhetsförändringar för budgetperioden 2019

Förvaltning: Socialförvaltningen

Socialförvaltningen	Tkr
Finansieras genom kommunbidrag	
Ökad bemanning äldreomsorg dagtid	800-4 350
Ökad bemanning äldreomsorg nattid	1 200- 5 900
Utökning socialsekreterare BoF pga ökad ärendemängd	600-1 200
Utökade administrativa lokaler	500
Ökade kostnader placeringar BoF	2 000
Ökade kostnader våld i nära relationer, vuxna	1 000
Demenssjuusköterska	600
Anhörigstöd	150
Viva app	250
Digitalisering	500
	7 600-16 450

K.S. [signature]

Ökad bemanning särskilt boende

Sammanfattning

Socialförvaltningen önskar få utökat kommunbidrag till 2019 om 4 350 tkr för att öka bemanningen på särskilda boendena och korttiden. Genom att öka bemanningen på boendena avskaffas ensamarbete och den enskilde kan i större utsträckning tillförsäkras en god och säker omvårdnad.

Idag är bemanningen på omvårdnadsenheterna 0,53 årsarbetare per omsorgsplat och 0,64 på demensenheterna och korttiden. Konsekvenserna av denna bemanning är att medarbetare på omsorgsenheterna arbetar ensamma under ett antal timmar per dag och den enskilde kan därför inte tillförsäkras en god och säker omvårdnad. Den låga bemanningen innebär också att bland annat sociala aktiviteter för de boende är begränsade.

Förvaltningen har tagit fram tre olika alternativ utifrån nuläget.

Alternativ	Konsekvenser	Kostnad
Ingen förändring	- Sämre kvalitet för den boende samt större risk för bl.a. fall - Sämre arbetsmiljö för medarbetarna - Begränsade aktiviteter för de boende	0 tkr
Från 0,53 till 0,59 på omvårdnadsenheterna	- Förbättrad kvalitet för den boende - Förbättrad arbetsmiljö för den enskilde då det inte är något ensamarbete - Begränsade aktiviteter för de boende	800 tkr
Från 0,53 till 0,64 på omvårdnadsenheterna och från 0,64 till 0,74 på demens- och korttidsenheten	- Förbättrad kvalitet för den boende - Förbättrad arbetsmiljö för den enskilde då det inte är något ensamarbete - Förbättrade aktiviteter för den boende	4 350 tkr

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige utökar kommunbidraget till socialnämnden om 4 350 tkr att användas till ökad bemanning på särskilda boendena för äldre och korttiden.

K.S. ma

Undersökning

Nuläge

Beläggningen per omsorgsplats på våra särskilda boenden är 0,53 och per demensplats och på korttiden är det 0,64.

På omvårdnadsenheterna på Hemgården: A1, A2 och C2 så är medarbetare själv delar av dagarna. På såväl A1 och C2 (innan ombyggnationen av A1 är färdig och det finns en 10e lägenhet) är man själv mellan 1,5-2 timmar på vardagar och mellan 2-3 timmar på helger. På A2 är man själv 3,5 timmar på helgerna och ibland på vardagar.

Den bemanningen som socialnämnden har på sina boenden innebär att det idag inte bedrivs en god och säker omvårdnad av våra boenden på alla våra enheter då medarbetare är själva vissa timmar av dagen och därigenom inte har möjlighet att hjälpa mer än max en åt gången om ens det, i de fall där det krävs en dubbelbemanning. Det är även en osäker arbetsmiljö för den enskilde arbetstagaren då det är ensamarbete.

Bemanningskvoten innebär även att de sociala bitarna på våra boenden, såväl demens som omvårdnad, blir eftersatta då medarbetarna inte hinner med dessa insatser. Även andra insatser kan bli eftersatta en dag då det händer mycket, såsom städ och dusch.

Jämförelse med andra kommuner

I tabellen nedan görs en jämförelse med kommuner som enligt Kolada är liknande kommuner äldreomsorg samt Vårgårda kommun. Genomsnittet på demensenheter är 0,7 och på omvårdnad 0,59.

Kommun	Demensplats	Omsorgsplats
Herrljunga	0,64	0,53
Perstorp	0,64	0,64
Boxholm	0,64	0,56
Östra Göinge	0,67	0,55
Säter	0,72	0,72
Hylte	Inget angivet	Inget angivet
Lessebo	0,77	Inga rena omvårdnadsboenden
Hörby	0,64	0,53
Mörbylånga	0,8	0,6
Vårgårda	0,78	0,58

Ekonomi

Årskostnaden för en undersköterska på särskilt boende i Herrljunga beräknas till 467 tkr tkr/anställd och årsarbetstid är 1920 timmar per år (37 timmars vecka). Totala personalkostnaden för kommunens 54 demensplatser är 15 910 tkr, för 28 omvårdnadsplatser 6 864 tkr och för 8 korttidsplatser är det 2 577 tkr.

KS RA

Juridik

Sveriges kommuner och landsting har tagit fram rekommendationer för Sveriges kommuner avseende "Kvalitet i särskilt boende". Grunden till framtagandet är förändringen i socialtjänstförordningen där det står att den enskildes behov ska vara styrande. I rekommendationen går följande att läsa under bemanning:

Socialtjänstförordningen anger att personal utan dröjsmål ska uppmärksamma behov av hjälp och ge hjälp till äldre på särskilt boende. Att uppmärksamma behov utan dröjsmål kan, som framgår i socialtjänstförordningen, göras med såväl teknik som utökad bemanning. När behov av stöd och hjälp har uppmärksamats ska det tillgodoses. Hur och hur snabbt detta ska ske måste utgå från den enskildes behov av stöd och hjälp.

(SKL, 2016, *Kvalitet i särskilt boende*, sid 7)

Detta innebär att kommunen ska ha en bemanning som är anpassat till de enskildas behov. Utifrån de boendes, på våra omvårdnadsplatser, behov så uppfyller kommunen idag inte dessa riktlinjer. Att en medarbetare är ensam på en enhet med 9-10 boende under ett antal timmar per dag innebär att vissa boendes behov av stöd och hjälp inte kan tillgodoses då det krävs två personer för att kunna tillgodose behoven. Kommunen erbjuder därigenom inte en god och säker omvårdnad.

Arbetsmiljölagen säger att arbetsgivaren ska beakta den särskilda risk för ohälsa och olycksfall som kan följa av att arbetstagare utför arbete ensam (3 kap 2§ andra stycket). Vid ensamarbete som innebär psykiskt påfrestande arbete ska den enskilde medarbetaren få särskilt stöd och handledning för att ha utbildning om hur de ska hantera ex. hotfyllda situationer.

Alternativ

Alternativ 1 – Ingen förändring

Bemanningen förändras inte utan bibehålls som den är idag.

Konsekvenser

Genom att behålla dagens bemanning på våra enheter så behålls den sämre kvalitén för den enskilde på såväl omsorg- som demensenhet samt den sämre arbetsmiljön för den enskilde medarbetaren som får utföra ensamarbete under mellan 1,5 timme och 3,5 timmar per dag på omvårdnadsenheterna.

- Ett antal av de som bor på våra boenden är i behov av sådan omsorg att en enskild medarbetare inte kan erbjuda denna själv utan man behöver vara två. Är en medarbetare själv under ett antal timmar kan denne komma att tvingas, utifrån den enskildes behov, att utföra insatsen ensam. Detta kan vara skadligt för den enskilde boende men även för medarbetaren då det kan vara tungt fysiskt.
- Att arbeta ensam under ett antal timmar kan för den enskilde medarbetaren innebära hög psykisk arbetsbelastning och stress då en enskild person inte kan tillgodose alla boendens behov ensam samt att det på vissa enheter kan finnas risk för hot och våld

KS ma

- Skulle något inträffa såsom en olycka så blir medarbetaren som är på plats upplåst till den enskilde boende. Skulle då fler boenden behöva hjälp finns det ingen som kan hjälpa denne om medarbetaren arbetar ensam.
- Skulle Inspektionen för vård och omsorg göra en tillsyn på enheterna finns det en risk för att kommunen föreläggs med vite då kommunen, utifrån dagens behov på enheterna, inte kan tillgodose en säker och god omvårdnad under de timmar då personalen är ensamma. Även arbetsmiljöverket skulle kunna förelägga om vite om de anser att arbetsmiljön inte är tillräcklig.
- De sociala aktiviteterna på boendena fortsätter att vara begränsade.

Ekonomi

Genom att inte göra någon förändring i bemanningen så finns det inget behov av ökade budgetmedel till socialnämnden.

Alternativ 2 – Höja bemanningen på omvårdnad till 0,59

Bemanningen på omvårdnadsenheterna höjs från 0,53 till 0,59.

Konsekvenser

Skulle bemanningen på omvårdnadsenheterna ökas till 0,59 skulle det innebära att ensamarbetet på dagtid försvinner.

- En säkrare omsorg för den enskilde brukaren då bemanningen är minst två hela dagen.
- En bättre arbetsmiljö för medarbetarna då de inte längre behöver utföra ensamarbete.
- Fortsatt begränsat med meningsfulla sociala aktiviteter för den boende

Ekonomi

Skulle bemanningen på omvårdnadsenheterna ökas till 0,59 så är det en ökning med 0,06 per plats. Det innebär att omvårdnadsplatserna skulle öka med 1,68 årsarbetare per år. Detta motsvarar en kostnadsökning på **800 tkr**. Finansiering sker genom utökade kommunbidrag.

Alternativ 3 – Höja bemanningen på omvårdnad till 0,64 och på demens till 0,74

Bemanningen på omvårdnadsenheterna höjs från 0,53 till 0,64 och på demensenheterna och korttiden höjs den från 0,64 till 0,74.

Konsekvenser

Genom att höja bemanningen på såväl omvårdnad som demens med 0,11 respektive 0,1 så avskaffas ensamarbetet på dagtid och kvaliteten för den enskilde höjs då nämnden kan erbjuda en bättre omvårdnad och fler sociala aktiviteter genom t.ex. anställa en aktivitetsledare.

Ekonomi

Höjningen av bemanningen skulle innebära ökade kostnader på omvårdnadsenheter med ca 1 450 tkr och på demensenheterna med 2 900 tkr. Totala kostnaden är **4 350 tkr**. Finansiering sker genom utökade kommunbidrag.

Förvaltningens förslag

Utifrån lagstiftning och den boendes säkerhet och kvaliteten på de insatser förvaltningen utför måste bemanningen på omvårdnad ökas med minst 0,06 årsarbetare per plats. För att erbjuda den enskilde en god kvalitet när de bor på ett av socialnämndens boende behöver bemanningen höjas till 0,64 på omsorgsenheterna och till 0,74 på korttiden och demensenheterna.

A.S. R.G.

Meddelande 14

Bilaga 1, SN § 56/2018-05-02

HERRLJUNGA KOMMUN

SOCIALFÖRVALTNINGEN

Utredningsrapport

2018-02-09

Sid 5 av 5

Förvaltningen förespråkar alternativ 3 och anser att alternativ 2 är den minsta höjning som måste göras.

K.S. RA

Ökad nattbemanning inom Vård och omsorg

Sammanfattning

Socialförvaltningen önskar få utökat kommunbidrag till 2019 om 1200 – 7 500 tkr för att öka nattbemanningen på särskilda boendena. Genom att öka nattbemanningen på boendena avskaffas obemannade enheter och den enskilde kan i större utsträckning tillförsäkras en god och säker omvårdnad.

Socialstyrelsen föreskriver att den äldre ska nattetid ”utan dröjsmål” få ”det stöd och den hjälp som är till skydd för liv, personlig säkerhet och hälsa” (SOF 2012: 12). Idag motsvarar kommunen inte dessa krav. För att de ska efterlevas krävs en personalförstärkning på kommunens särskilda boenden.

Förvaltningen har tagit fram tre olika alternativ och ett tillägg som bör appliceras oavsett vilket förslag som antas.

Alternativ	Konsekvenser	Kostnad
Ingen förändring	- Sämre kvalitet för den boende samt större risk för bl.a. fall - Sämre arbetsmiljö för medarbetarna - Vite kan utdelas vid besök/kontroll av IVO	0 tkr
Hemgården: från 3 till 4 personer	- Förbättrad kvalitet för den boende med möjlighet till att snabbare få hjälp - förbättrad arbetsmiljö för medarbetarna - fortfarande förekommer enheter som är utan bemanning och saknas tillsyn till boendena vite kan utdelas vid tillsyn av IVO	1 200 tkr
Hemgården: från 3 till 6 personer	- Förbättrad kvalitet för den boende då alla enheter är bemannade av personal på natten - Förbättrad arbetsmiljö för den enskilde - verksamheterna uppfyller kraven utifrån socialstyrelsen rekommendation gällande nattbemanning	3 650 tkr
Införa trygghetskamera på boendena och i hemtjänsten	- En ostörd tillsyn både natt och dag för den enskilde. - Förbättrad kvalitet för den enskilde - Förbättrad arbetsmiljö för medarbetare. - Minskad trafik och miljöbelastning	2 250 tkr (vid 150 kameror)

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige utökar kommunbidraget till socialnämnden om 1 200-5 900 tkr att användas till ökad nattbemanning på särskilda boendena och nattpatrullen för äldre.

KS ma

Undersökning

Nuläge

Bemanningen under natten är följande:

Hemgården: 3 medarbetare på 50 boende, uppdelade på 6 enheter på två våningar.

Den bemanningen som socialnämnden har på sina boenden innebär att det idag inte bedrivs en god och säker omvårdnad av våra boenden på alla våra enheter då en del av enheter lämnas utan bemanning och tillsyn under nattetid. Det är även en osäker och utsatt arbetsmiljö för den enskilde arbetstagaren då det är ensamarbete med för stort antal brukare där hot och våld kan förekomma dagligen.

Det är svårt att utifrån nyckeltal såsom antal platser bedöma behovet av bemanning på natten. Lagstiftningen samt vägledning från socialstyrelsen ställer dock krav på god kvalitet, värdigt bemötande samt trygg och säker vård. På de boenden där en personal måste arbeta på flera enheter, vilka ligger på olika våningsplan, är det tveksamt om bemanningen på boendena kan anses uppfylla dessa krav. Det finns redan en del tekniska lösningar för att få reda på om de dementa och somatiska brukarna är uppe ur sängen, till exempel dörrlarm och golvlarm. Dock kan personer med demenssjukdom inte alltid uppfatta situation och tid vilket kan medföra oro och otrygghet. Att vänta på personal som hjälper en annan boende kan därför få stora konsekvenser. De kan heller inte förväntas larma om de vaknar och har ångest. Personalen behöver därför finnas i närheten för att hantera brukare som ropar på hjälp. I dagsläget förekommer situationer då enheter är tomma i varierande utsträckning. Det medför att kvalitén och tryggheten inte går att säkra. Personalen kan dessutom bli utsatt för utåtagerande beteende eller olycksfall då det inte finns en kollega att tillgå.

Ekonomi

Årskostnaden för en undersköterska som arbetar natt i Herrljunga beräknas till 640 tkr/anställd.

Budgeterad kostnad för nattbemanningen på Hemgården 3 680 tkr.

K.S. mh

Juridik

Socialstyrelsen har beslutat om nya föreskrifter och allmänna råd om ansvaret för personer med demenssjukdom och bemanning i särskilda boenden. Dessa trädde i kraft den 31 mars 2015 (SOSFS 2012:12)

2 § Varje särskilt boende där en person med demenssjukdom bor ska vara bemannat dygnet runt. Bemanningen ska säkerställa att personal snabbt kan uppmärksamma om en person med demenssjukdom är i behov av hjälp och utan dröjsmål kan ge honom eller henne sådant stöd och sådan hjälp som är till skydd för liv, personlig säkerhet och hälsa.

Allmänna råd

Vid den bedömning som ska göras av hur ett särskilt boende ska vara bemannat bör bl.a. beaktas

- hur lokalerna är utformade,*
- vilken kompetens personalen har och*
- vilka möjligheter omsorgspersonalen har att se och höra att en person med demenssjukdom behöver stöd och hjälp. Behov av stöd och hjälp till skydd för liv, personlig säkerhet och hälsa kan föranledas av att en person med demenssjukdom riskerar att*
- lida fysisk eller psykisk skada eller*
- orsaka fysisk eller psykisk skada hos andra.*

Sveriges kommuner och landsting (SKL) har tagit fram flera rekommendationer som gäller inom äldreomsorgen. Dessa ska beaktas och följas av kommunerna i stor utsträckning. Nedan lyfts två av de rekommendationer som socialnämnden anser ska eftersträvas i arbetet då de är viktiga.

Den ena rekommendationen är "Kvalitetsarbete i särskilt boende äldre nattetid"
Rekommendationens fyra hörnstenar är:

- 1. Koll på läget: Ledningen behöver i större utsträckning ta reda på hur arbetet bedrivs nattetid.*
- 2. Individens behov: En planering behöver genomföras med den äldre och den äldres anhöriga vad gäller omsorgsinsatser och tillsyn även nattetid.*
- 3. Strategi för ny teknik: Kommunen bör ta fram en teknikstrategi som omfattar såväl infrastruktur, informationssäkerhet, tillämpning av lagstiftning.*
- 4. Ledarskap: Ledarskapet inom särskilt boende för äldre behöver stärkas för att förändringsarbetet med att identifiera och införa nya arbetssätt*

Den andra rekommendationen är "Kvalitet i särskilt boende". Grunden till att SKL tog fram rekommendationen är revideringen av socialtjänstförordningen där det står att den enskildes behov ska vara styrande. I rekommendationen går följande att läsa under bemanning:

Socialtjänstförordningen anger att personal utan dröjsmål ska uppmärksamma behov av hjälp och ge hjälp till äldre på särskilt boende. Att

KS ma

uppmärksamma behov utan dröjsmål kan, som framgår i socialtjänstförordningen, göras med såväl teknik som utökad bemanning. När behov av stöd och hjälp har uppmärksammats ska det tillgodoses. Hur och hur snabbt detta ska ske måste utgå från den enskildes behov av stöd och hjälp.

(SKL, 2016, Kvalitet i särskilt boende, sid 7)

Detta innebär att kommunen ska ha en bemanning som är anpassad till de enskildes behov. Utifrån de boendes behov så uppfyller kommunen idag inte dessa riktlinjer. Att en medarbetare har ensamt ansvar för flera enheter under nattens timmar innebär att de boendes behov av stöd, hjälp och trygghet inte alltid kan tillgodoses. Kommunen erbjuder därigenom inte en god och säker omvårdnad.

Arbetsmiljölagen säger att arbetsgivaren ska beakta den särskilda risk för ohälsa och olycksfall som kan följa av att arbetstagare utför arbete ensam (3 kap 2§ andra stycket). Vid ensamarbete som innebär psykiskt påfrestande arbete ska den enskilde medarbetaren få särskilt stöd och handledning för att ha utbildning om hur de ska hantera ex. hotfyllda situationer.

Alternativ

Alternativ 1 – Ingen förändring

Bemanningen förändras inte utan bibehålls som den är idag.

Konsekvenser

- Herrljunga kommun bryter mot de krav som ställs från Socialstyrelsen gällande nattbemanning samt uppfyller inte socialnämndens målbete gällande att skapa en välmående verksamhet
- Skulle Inspektionen för vård och omsorg göra en tillsyn på enheterna finns det en risk för att kommunen föreläggs med vite då kommunen, utifrån dagens krav på bemanning nattetid på enheterna, inte uppfyller eller tillgodoser en säker och god omvårdnad under nattens timmar då personalen är ensamma och ansvarar för flera enheter. Även arbetsmiljöverket skulle kunna förelägga om vite om de anser att arbetsmiljön inte är tillräcklig

Ekonomi

Genom att inte göra någon förändring i bemanningen så finns det inget behov av ökade budgetmedel till socialnämnden. Däremot finns det risk att socialnämnden kan få betala vite vid eventuell tillsyn.

Alternativ 2 – Höja nattbemanningen med en medarbetare per natt

Bemanningen på Hemgården höjs med en medarbetare per natt (dvs från tre till fyra medarbetare).

Konsekvenser

- En säkrare och tryggare omsorg för den enskilde brukaren då det är fler medarbetare per natt. Ett färre antal enheter är utan bemanning på natten jämförelse med idag.
- Herrljunga kommun bryter fortfarande mot de krav som ställs från Socialstyrelsens sida gällande nattbemanning samt uppfyller inte socialnämndens målbete gällande att skapa en välmående verksamhet på Hemgården

KS RA

HERRLJUNGA KOMMUN

SOCIALFÖRVALTNINGEN

Bilaga 1, SN § 56/2018-05-02

Utredningsrapport

2018-02-09

Sid 5 av 6

- Skulle Inspektionen för vård och omsorg göra en tillsyn på Hemgården finns det en risk för att kommunen föreläggs med vite då kommunen, utifrån dagens krav på bemanning nattetid på enheterna, inte uppfyller eller tillgodoser en säker och god omvårdnad under nattens timmar då personalen är ensamma och ansvarar för flera enheter. Även arbetsmiljöverket skulle kunna förelägga om vite om de anser att arbetsmiljön inte är tillräcklig.

Ekonomi

Om bemanningen skulle utökas med en medarbetare per natt, skulle det innebära en ökning med ca 1,9 årsarbetare per natt. Kostnadsökningen skulle bli 1 200 tkr. Finansiering sker genom utökade kommunbidrag.

Alternativ 3 – Utöka nattbemanningen på Hemgårdens alla enheter

Utöka bemanningen på nattetid så det finns en personal per enhet, dvs. 6 nattpersonal på Hemgården.

Konsekvenser

- Genom att utöka nattbemanningen på till att alla 6 enheter har en nattpersonal så uppfyller socialnämnden bättre de krav från socialstyrelsen gällande nattbemanning på särskilda boende och demensboende.
- Arbetsmiljön för den enskilde medarbetaren förbättras då det blir mindre ensamarbete.

Ekonomi

Höjningen av bemanningen skulle innebära att Hemgårdens bemanning utökas med 5,8 årsarbetare. Ökade totalkostnader blir 3 650 tkr. Finansiering sker genom utökade kommunbidrag.

Tilläggsförslag – Införa trygghetskamera på särskilt boende och i nattpatrullen

Införa trygghetskamera på boendena; i korridoren samt hos brukarna i hemmet som har tillsyn beviljad.

Konsekvenser

- För omsorgstagaren: Möjlighet och valfrihet att välja den tillsyn som passar var och en bäst – för en ostörd tillsyn både natt och dag. Detta stärker den enskildes välbefinnande och ökar självständigheten.
- För verksamheten: Frigör resurser som kan återinvesteras i verksamheten. Förbättrad arbetsmiljö för medarbetare. Personalen får kontroll och snabb uppfattning om läget vid larm
- För samhället: Minskad trafik och miljöbelastning

Ekonomi

Kostnaden per kamera är ca 1500 kr per månad. Skulle det införas på boendena och i nattpatrullen så skulle ca 150 kameror behövas. Kostnaden för detta är ca 2 250 tkr.

K.S. ma

Förvaltningens förslag

Utifrån lagstiftning och socialstyrelsen rekommendationer på nattbemanning:

Förvaltningen förespråkar alternativ 3 inkl. tilläggsvalet med trygghetskameran. Ett sämre alternativt kan vara alternativ tre utan utökad nattbemanning för nattpatrullen dock fortfarande med tilläggsvalet, dvs trygghetskameran.

A.S. ma

Utökning socialsekreterare

Sammanfattning

Socialförvaltningen önskar få utökat kommunbidrag till 2019 om 1 200 tkr för ökat behov av socialsekreterartjänst. Antal ärenden inom Barn och familj ökar och därmed behov av utredning och uppföljning.

Förvaltningen har tagit fram olika alternativ utifrån nuläget.

Alternativ	Konsekvenser	Kostnad
Ingen förändring	-Budgetunderskott -Neddragningar inom annan verksamhet	0 kr
Tillskott med 600 tkr	-Täcker inte hela behovet men ger större förutsättningar att hålla sin budgetram och följa gällande lagstiftning beträffande t ex utredningstider och förebyggande arbete enl 5 kap 1§ SoL	600 tkr
Tillskott med 1 200 tkr till budget	-Nämnden kan troligen hålla sin budgetram och följa gällande lagstiftning beträffande t ex utredningstider och förebyggande arbete enl 5 kap 1§ SoL	1 200 tkr

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige utökar kommunbidraget till socialnämnden om 1 200 tkr för ökat behov av socialsekreterartjänst.

Undersökning

Nuläge

Mängden ärenden ökar samtidigt som komplexiteten och tyngden i ärendena ökar. Ärenden där det förekommer våld, missbruk, hedersförtryck och annan allvarlig föräldrasvikt ökar. Ärenden där domstol beslutat om vård enligt LVU ökar, vilka är tidskrävande då arbetet som föregår en ansökan om vård enligt LVU är omfattande och rättsprocessen kan bli utdragen. Ärenden där barnet, under 18 år, och den unge, under 21 år, placeras av hedersrelaterade skäl och/eller utsatts för våld ökar. Placering sker i dessa ärenden på orter med längre avstånd från Herrljunga av risk- och säkerhetsskäl, vilken är tidskrävande för socialsekreterarna då barnets vård ska följas noggrant oavsett avstånd. Antalet ärende där behov av beslut om skyddande av placeringsadress och umgängesbegränsning gentemot vårdnadshavare ökar.

Antalet anmälningar ökade från år 2016 till 2017 med 41,3 %, från 342 till 483 st, och ansökningar med 30 %, från 139 till 180 st, vilka medfört ökad och hög arbetsbelastning för personalen. Flera ärenden är av sådan komplexitet att ärendet kräver att det handläggs av två socialsekreterare. Personalen är pressad av den ökade belastningen och flera socialsekreterare uttrycker att de är påverkade av stress. Sedan slutet av år 2016 anlitas konsulter från bemanningsföretag, till en stor kostnad för förvaltningen, för att lagstadgade tider ska kunna hållas såsom tid för skydd- och förhandsbedömning vid inkommen anmälan samt utredningstid. Att anlita konsulter är en åtgärd i den akuta situationen när

K.S. M.G.

personalbemanningen inte räcker till men är inte en bra lösning i längden, då en konsult förvaltar och arbetar med det som ligger för handen. För att verksamheten ska utvecklas och förbättras krävs personal, som är engagerad och som vill utveckla enhetens arbete och samverkan med andra verksamheter, och till det krävs anställd personal.

Det förebyggande arbetet, arbetet med att informera om Socialtjänsten i kommunen samt socialnämndens särskilda ansvar för att samverkan kommer till stånd med andra myndigheter, är exempel på uppgifter som får stå tillbaka, då ärenden där misstanke finns om barn som far illa måste prioriteras före allt annat. Socialnämndens ansvar enligt 5kap 1 § socialtjänstlagen, se nedan, får därmed stå tillbaka och får lägre prioritet. Om medel tillförs så två socialsekreterare anställs, kan t ex den samverkan med polis och skola, SSPF, fortsätta i den form som påbörjades under 2017, samarbetet med skolan kan utvecklas för att tidigt upptäcka och möta barn i riskzon och det förebyggande arbetet med att ta fram hemmaplanslösningar utvecklas så vi undviker dyra placeringar, vilka också är ett mycket stort ingrepp i ett barns liv. Genom att utöka socialsekreterargruppen med två tjänster, finns goda möjligheter att kostnaden för placering minskar och kostnaden för konsulter helt upphör.

Ekonomi

Under år 2017 var kostnaden för konsulter via bemanningsföretag **2 700 tkr. En kostnad som inte finns budgeterad och som tas från annan verksamhet.**

Juridik

Enligt 5kap 1 § socialtjänstlagen ska socialnämnden

1. verka för att barn och unga växer upp under trygga och goda förhållanden,
2. i nära samarbete med hemmen främja en allsidig personlighetsutveckling och en gynnsam fysisk och social utveckling hos barn och unga,
3. bedriva uppsökande verksamhet och annat förebyggande arbete för att förhindra att barn och unga far illa,
4. aktivt arbeta för att förebygga och motverka missbruk bland barn och unga av alkoholhaltiga drycker, andra berusningsmedel eller beroendeframkallande medel samt dopningsmedel,
5. aktivt arbeta för att förebygga och motverka missbruk av spel om pengar bland barn och unga,
6. tillsammans med samhällsorgan, organisationer och andra som berörs, uppmärksamma och verka för att barn och unga inte vistas i miljöer som är skadliga för dem,
7. med särskild uppmärksamhet följa utvecklingen hos barn och unga som har visat tecken till en ogynnsam utveckling,

KS MC

8. i nära samarbete med hemmen sörja för att barn och unga som riskerar att utvecklas ogynnsamt får det skydd och stöd som de behöver och, om barnets eller den unges bästa motiverar det, vård och fostran utanför det egna hemmet,

9. i sin omsorg om barn och unga tillgodose det särskilda behov av stöd och hjälp som kan finnas sedan ett mål eller ärende om vårdnad, boende, umgänge eller adoption har avgjorts, och

10. i sin omsorg om barn och unga tillgodose det särskilda behov av stöd och hjälp som kan finnas sedan vård och fostran utanför det egna hemmet upphört eller sedan verkställighet av sluten ungdomsvård enligt lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård upphört. Lag (2017:809).

Enligt 11 kap 1 § socialtjänstlagen ska socialnämnden, när en anmälan inkommer som rör barn eller unga, genast göra en bedömning av om barnet eller den unge är i behov av omedelbart skydd. En sådan bedömning ska dokumenteras.

Beslut att inleda eller inte inleda utredning ska, om det inte finns synnerliga skäl, fattas inom fjorton dagar efter det att anmälan har kommit in. Ett sådant beslut behöver dock inte fattas om det redan pågår en utredning om det barn eller den unge som anmälan avser. Lag (2012:776).

Enligt 11 kap 2 § socialtjänstlagen ska utredningen bedrivas skyndsamt och vara slutförd senast inom fyra månader.

Alternativ

Alternativ 1 – Ingen förändring

Budgeten utökas inte.

Konsekvenser

Socialsekreterarna prioriterar ärenden där det finns misstanke om att barn far illa. Det förebyggande arbetet och arbetet med att initialt finna alternativ lösning på hemmaplan får stå tillbaka. Dyr lösning på HVB kan i det akuta läget bli en nödvändig lösning. Samverkan med andra aktörer såsom skola och polis får ske i mån av tid. Socialtjänstens arbete såsom det ska bedrivas enligt 5 kap 1 § socialtjänstlagen får lägre prioritet och vissa punkter i paragrafen får skjutas upp helt tills vidare.

Ekonomi

Socialnämnden överskrider sin tilldelade budget och behöver göra besparingar inom annan verksamhet.

Alternativ 2 – Höja budget med 600 tkr

För att möta rådande situation samt framtida behov behöver det tillskjutas pengar för socialsekreterartjänster på IFO barn och familj, För en tjänst behövs 600 tkr.

Konsekvenser

Socialnämnden kan inom given budget bättre tillgodose barnets behov och arbeta förebyggande enligt lagstiftarens mening. Kostnaden för konsulter och placering minskar.

KS
ma

Ekonomi

Socialnämnden kan troligare hålla sin tilldelade budget och besparingar inom andra verksamheter behöver inte genomföras.

Alternativ 3 – Höja budget med 1 200 tkr

För att möta rådande situation samt framtida behov behöver det tillskjutas pengar för två socialsekreterartjänster på IFO barn och familj, Verksamhet myndighet, med 1 200 tkr.

Konsekvenser

Socialnämnden kan inom given budget tillgodose barnets behov och arbeta förebyggande enligt lagstiftarens mening. Kostnaden för konsulter upphör och kostnaden för placering minskar.

Ekonomi

Socialnämnden kan troligare hålla sin tilldelade budget och besparingar inom andra verksamheter behöver inte genomföras.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen förespråkar alternativ 3.

Genom att höja kommunbidraget till socialnämnden med 1 200 tkr så är det troligare att nämnden håller sin budget.

K.S. R.G.

Utökade administrativa lokaler

Sammanfattning

Socialnämnden önskar få utökat kommunbidrag till 2019 för utökade administrativa lokaler.

Alternativ	Konsekvenser	Kostnad
Ingen budgethöjning	Fortsatt nedsatt arbetsmiljö samt mindre bra säkerhet	0 kr
Höjning av budget	Förbättrad arbetsmiljö och säkerhet. Lättare med en ingång för medborgarna.	500 tkr

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige utökar kommunbidraget till socialnämnden för administrativa lokaler med 500 tkr.

Undersökning

Nuläge

Socialförvaltningen är utspridd på flera olika lokaler inom kommunen. Verksamhet myndighet sitter fördelade på TB-huset och Thors hus.

Tanken med den nya organisationen är att kommuninvånarna ska ha "en väg in" till Socialförvaltningen. Därför finns det ett behov av att flytta samman Verksamhet Myndighet under ett tak. Att enheterna flyttar samman, innebär att samarbetet underlättas mellan grupperna, vilket verkar för att den enskilde blir lotsad till rätt handläggare med sitt ärende och att rättsäkerheten för den enskilde ökar. Personalen kan lätt "kika in" till varandra för att diskutera frågor istället för såsom idag när man ska försöka nå varandra på telefon eller via e-post. Samverkan blir störd och arbetsmiljön sämre när personalen sitter utspridda som idag. Chefer och medarbetare får tillbringa mycket tid för planering av besök och möten i olika byggnader. Både chefer och medarbetare får använda sin egen bil för att snabbt ta sig mellan arbetsplatserna. Att samla personalen har även en personalsocial betydelse, att få mötas i lunchrum och på raster, att se varandra och mötas i annat sammanhang är betydelsefullt för trivseln och bidrar till en positiv samverkan.

Bedömning av behovet

Verksamhet myndighet har ett behov av att sitta samlade geografiskt. Utöver det finns ett behov av att stärka säkerheten i lokalerna då verksamhet Myndighet har beslut som får konsekvenser för den enskilde vilket kan leda till hot och våld situationer. Lokalerna som finns idag har till viss del fungerande säkerhet men den behöver förbättras.

Utöver behovet av att samla myndighet och stärka säkerheten så finns behov av att förbättra arbetsmiljön avseende kontor och personalutrymmen. Idag är det många medarbetare som delar kontor och i vissa fall är det till och med fler än två i ett kontor.

K.S. Rik

Socialnämnden har kollat på lokaler på Verkstadsgatan som går att hyra och som motsvarar de krav som ställs på arbetsmiljö och säkerhet vid ombyggnation.

Juridik

AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning:

Arbetsmiljöverkets föreskrifter om arbetsplatsens utformning samt allmänna råd om tillämpningen av föreskrifterna

Alternativ

Alternativ 1 – Ingen förändring

Ingen förändring i budget görs.

Konsekvenser

Arbetsmiljön är fortsatt nedsatt för medarbetarna avseende kontor och personalutrymmen. Säkerheten behöver förstärkas vilket innebär investeringskostnader. Beslutar socialnämnden om en flytt och kommunfullmäktige tillskjuter medel beräknas ett budgetunderskott på 500 tkr.

Alternativ 2 – Höjning med 500 tkr

Socialnämnden budget höjs med 500 tkr. Höjningen motsvarar den förhöjda hyreskostnad för lokalerna på Verkstadsgatan jämfört med kostnaderna i TB-huset samt kostnader för ombyggnation.

Konsekvenser

Arbetsmiljön förstärks. Samma sak gäller säkerheten i lokalerna. Myndighet kan arbeta mer effektivt då samarbetet mellan de olika delarna i Myndighet förstärks.

Förvaltningens förslag

Socialförvaltningen förespråkar alternativ två. Arbetsmiljön och säkerheten behöver förbättras för medarbetarna och en väg in för enskilda medborgare förbättras.

K.S. ma

Ökade kostnader placeringar BoF

Sammanfattning

Socialförvaltningen önskar få utökat kommunbidrag till 2019 om 2 000 tkr för ökade kostnader för placeringar barn och familj.

Förvaltningen har tagit fram olika alternativ utifrån nuläget.

Alternativ	Konsekvenser	Kostnad
Ingen förändring	-Budgetunderskott -Neddragning inom annan verksamhet	0 kr
Tillskott med 2 000 tkr till budget	-Nämnden kan troligen hålla sin budgetram och följa gällande lagstiftning	2 000 tkr

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige utökar kommunbidraget till socialnämnden om 2000 tkr för ökade kostnader för placeringar barn och familj.

Undersökning

Nuläge

Antalet barn som placeras utanför hemmet ökar. Alla under 18 år är enligt lag barn. När det gäller den ökande mängden placeringar utanför hemmet, är det framför allt mängden ärenden med hedersproblematik och våld som bidrar till att kostnaderna ökar. Dessa placeringar kräver dels familjehem med hög kompetens och dels måste lösningarna tas fram med kort varsel, oftast samma dag som ärendet blir känt på enheten. Det är inte alltid möjligt att arrangera vård i våra egna familjehem utan placering får ske i förstärkta konsulentstödda familjehem samt på HVB. Annan orsak till placering utanför hemmet är den unges eller förälders missbruk alternativt kognitiva svårigheter hos föräldern. En omständighet som allvarligt påverkar socialnämndens möjligheter att möta behov på ett kostnadseffektivt sätt är att tillgången på familjehem minskar, med anledning av den stora efterfrågan som fortsatt råder och som har ökat under senare år, då många ensamkommande barn placerats i familjehem.

Unga vuxna 18-20 år kan på grund av sitt eget beteende såsom missbruk eller kriminalitet omhändertas och beredas vård enligt LVU efter beslut i Förvaltningsrätten på HVB eller i familjehem. En ny lag gällande spelmissbruk har trätt ikraft, vilket innebär att även personer med spelmissbruk kan bli aktuella för placering för att få behandling för sitt missbruk. Vad den nya lagen kommer att innebära i form av ökat antal placeringar är svårt att uppskatta då det är oklart hur många som kommer att söka hjälp för sitt spelmissbruk.

Ekonomi

Kostnaderna för placering av barn och unga ökar oavsett placeringsform. Kostnaden för placering på HVB ökade från 2016 till 2017 med 131 %, från 811 tkr till 1 872 tkr, och placering i familjehem ökade med 25 %, från 3 382 tkr till 4 232 tkr.

K.S. ma

Juridik

Enligt 5kap 1§ socialtjänstlagen ska socialnämnden verka för att barn och unga växer upp under trygga och goda förhållanden. När ett ärende kommer till socialnämndens kännedom där det förekommer våld i nära relation, är nämnden skyldig att ingripa för den unges skydd eller stöd för att kunna säkerställa att barnet får en trygg och god uppväxt.

Enligt 5kap 11§ socialtjänstlagen ska socialnämnden verka för att den som utsatts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp.

Socialnämnden ska särskilt beakta att kvinnor som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående kan vara i behov av stöd och hjälp för att förändra sin situation. Socialnämnden ansvarar för att ett barn, som utsatts för brott, och dennes närstående får det stöd och den hjälp som de behöver.

Socialnämnden ska också särskilt beakta att ett barn som bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot närstående är offer för brott och ansvara för att barnet får det stöd och den hjälp som barnet behöver. Lag (2012:776).

Enligt 6kap 2§ socialtjänstlagen ansvarar varje kommun för att det finns tillgång till familjehem, hem för vård eller boende och stödboenden. Lag (2015:982).

Socialnämnden ska arbeta för att förebygga och motverka missbruk av alkohol och andra beroendeframkallande medel. Socialnämnden ska även arbeta för att förebygga och motverka missbruk av spel om pengar. Socialnämnden ska genom information till myndigheter, grupper och enskilda och genom uppsökande verksamhet sprida kunskap om skadeverkningar av missbruk och om de hjälpmöjligheter som finns. Lag (2017:809).

Alternativ

Alternativ 1 – Ingen förändring

Budgeten utökas inte.

Konsekvenser

Socialnämnden är bunden enligt lag att sörja för att barn och vuxna som utsätts för eller bevittnar våld får adekvat hjälp samt att följa domstols beslut att bereda barn under 18 år eller ung vuxen under 21 år vård utanför hemmet.

Ekonomi

Socialnämnden överskrider sin tilldelade budget och behöver göra besparingar inom annan verksamhet.

Alternativ 2 – Höja budget med 2000 tkr

För att möta rådande situation samt framtida behov behöver det tillskjutas pengar för placeringar i extern regi per år om 2 000 tkr.

Konsekvenser

Socialnämnden kan inom given budget tillgodose barnets behov.

KS
ma

Ekonomi

Socialnämnden kan troligare hålla sin tilldelade budget och besparingar inom andra verksamheter behöver inte genomföras.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen förespråkar alternativ 2.

Genom att höja kommunbidraget till socialnämnden med 2000 tkr så är det troligare att nämnden håller sin budget.

Våld i nära relationer

Sammanfattning

Socialförvaltningen önskar få utökat kommunbidrag till 2019 om 1 000 tkr för ökade vårdkostnader av skyddat boende. Kostnaderna för heldygnsvård har ökat och kommer att uppgå till en högre nivå framgent.

Förvaltningen har tagit fram olika alternativ utifrån nuläget.

Alternativ	Konsekvenser	Kostnad
Ingen förändring	-Budgetunderskott -Neddragningar inom annan verksamhet	0 kr
Tillskott med 1 000 tkr	-Nämnden kan troligen hålla sin budget	1 000 tkr

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige utökar kommunbidraget till socialnämnden om 1 000 tkr för ökade vårdkostnader av skyddat boende

Undersökning

Nuläge

Antal ärenden där hedersproblematik, förtryck och fysiskt och/eller psykiskt våld förekommer ökar. Våldet mellan vuxna ökar liksom mellan vuxna och barn. Ärendena är komplicerade och kräver skyddsplacering. Är det en ensamstående kvinna beviljas hon i första hand plats på kvinnojour men finns barn med, kan det bli aktuellt med en placering på HVB, vilket är en mycket dyrare lösning. När det gäller ärenden med hedersproblematik inleds placeringen på HVB på en ort med längre avstånd till Herrljunga, då skydds- och säkerhetsaspekten kräver det och det finns risk för att den vuxna/vuxne ska föras bort.

Ekonomi

Kostnaden för skyddsplaceringar har från år 2016 till år 2017 ökat med 49% till 1 420 tkr. Siffrorna anger samtliga skyddsplaceringar, både HvB samt familjehem.

Juridik

Enligt 5kap 11§ socialtjänstlagen ska socialnämnden verka för att den som utsatts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp.

Socialnämnden ska särskilt beakta att kvinnor som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående kan vara i behov av stöd och hjälp för att förändra sin situation. Socialnämnden ansvarar för att en person, som utsatts för brott, och dennes närstående får det stöd och den hjälp som de behöver.

Handwritten signatures: K.S. and another signature.

Alternativ

Alternativ 1 – Ingen förändring

Budgeten utökas inte.

Konsekvenser

Socialnämnden är bunden enligt lag att sörja för att barn och vuxna som utsätts för eller bevittnar våld får adekvat hjälp.

Ekonomi

Socialnämnden överskrider sin tilldelade budget och behöver göra besparingar inom annan verksamhet.

Alternativ 2 – Höja budget med 1 000 tkr

För att möta rådande situation samt framtida behov behöver det tillskjutas pengar för skyddsplaceringar.

Konsekvenser

Socialnämnden kan inom given budget tillgodose barns och vuxnas behov enligt lagstadgad skyldighet.

Ekonomi

Socialnämnden kan troligare hålla sin tilldelade budget och besparingar inom andra verksamheter behöver inte genomföras.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen förespråkar alternativ 2.

Genom att höja kommunbidraget till socialnämnden med 1000 tkr så är det troligare att nämnden håller sin budget då trenden pekar på ett ökat antal placeringar på grund av våld i nära relationer och/eller hedersrelaterad problematik.

K.S. mca

Demenssjuusköterska

Sammanfattning

Socialförvaltningen önskar få utökat kommunbidrag till 2019 om 600 tkr för att anställa en demenssjuusköterska.

Förvaltningen har tagit fram olika alternativ utifrån nuläget.

Alternativ	Konsekvenser	Kostnad
Inte höja budget	Socialförvaltningen kan inte verkställa socialnämndens beslut om att ha en demenssjuusköterska inom Herrljunga kommun.	0
1 åa – demenssjuusköterska	Socialförvaltningen tillgodoser de enskildes och medarbetarnas behov i form av demenssjuusköterska samt följer Socialstyrelsens rekommendation och riktlinjer gällande demensvård inom kommunen.	600 tkr

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige utökar kommunbidraget till socialnämnden om 600 tkr

Undersökning

Nuläge

Under 2018 tillsätts demenssjuusköterska tjänsten från rekvirerat medel från Socialstyrelsen för ökad bemanning inom äldreomsorg.

Ekonomi

. ca 350 tkr (för 6-7 månader under 2018), finansieras av medel från Socialstyrelsen gällande ökad bemanning inom äldreomsorg.

Juridik

. Hänvisas till Socialstyrelsen gällande riktlinjer:

De nationella riktlinjerna för vård och omsorg vid demenssjukdom syftar till att stimulera användandet av vetenskapligt utvärderade och effektiva åtgärder inom utredning och uppföljning, multiprofessionellt arbete, stödinsatser, läkemedelsbehandling och utbildning.

Alternativ

Alternativ 1 – Ingen förändring

Budgeten utökas inte.

Konsekvenser

. befintlig demenssjuusköterskan kan inte behållas. Kvalitén och målet att Hagen ska bli en demenscenter inom Herrljunga kommun blir svårt att uppnå.

Ekonomi

. inga kostnader.

Alternativ 2 – Höja budget med 600 tkr

K.S. Ra

Konsekvenser

Socialnämnden kan inom given budget tillgodose behovet av en demenssjuksköterska.

Ekonomi

Socialnämnden kan troligare hålla sin tilldelade budget och besparingar inom andra verksamheter behöver inte genomföras. Behovet finns redan idag och kommer också finnas framöver.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen förespråkar alternativ 2.

Genom att höja kommunbidraget till socialnämnden med 600 tkr så kan behovet av en demenssjuksköterska tillgodoses utan att dra ner på annan verksamhet.

Anhörigstöd

Sammanfattning

Socialförvaltningen önskar få utökat kommunbidrag till 2019

Förvaltningen har tagit fram olika alternativ utifrån nuläget.

Alternativ	Konsekvenser	Kostnad
Ingen förändring		0 tkr
Öka med 1 aa		500 tkr

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige utökar kommunbidraget till socialnämnden om 500 tkr för att tillgodose behovet av anhörigstöd.

Undersökning

Nuläge

I Herrljunga finns i dag ett visst stöd till anhöriga som vårdar en närstående. Vanligast förekommande är växelvård, korttidsboende, dagverksamhet eller stöd i hemmet från hemtjänsten. Övervägande ges stödet/nyttjas stödet till personer över 65 år.

Socialnämnden har beslutat att tillsätta 25 % tjänst som anhörigsamordnare under 2017. Tjänsten har aldrig blivit tillsatt på grund av otillräckligt ekonomiska medel. Stor avsaknad av anhörigstödjare bland anhöriga och medarbetare.

Ekonomi

Kostnaden för att tillsätta anhörigstöd uppgår till 500 tkr

Juridik

Den 1 juli 2009 infördes en bestämmelse i socialtjänstlagen, SoL, som innebär att kommunen ska erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk, äldre eller som stödjer en närstående som har funktionshinder. Det innebär att flertalet av socialtjänstens verksamhetsområden berörs.

5 kap. 10 § socialtjänstlagen (2001:453), SoL.
Socialnämnden ska erbjuda stöd för att underlätta för de
personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller
äldre eller som stödjer en närstående som har funktionshinder.

KS ma

Alternativ

Alternativ 1 – Ingen förändring

Budgeten utökas inte.

Konsekvenser

Socialförvaltningen kan inte tillgodose behovet hos anhöriga inom Herrljunga kommun samt kan inte tillsätta tjänsten som är beslutat av socialnämnden under 2017.

Ekonomi

Inga kostnader

Alternativ 2 – Höja budget med 500 tkr

Budgeten höjs med 500 tkr och anhörigstöd kan tillsättas.

Konsekvenser

Socialnämnden kan inom given budget tillgodose behovet.

Ekonomi

Socialnämnden kan troligare hålla tillgodose behovet och besparingar inom andra verksamheter behöver inte genomföras. Behovet finns redan idag och kommer också finnas framöver i och med den ökande äldre befolkningen och ökat behov av stöd för anhöriga.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen förespråkar alternativ 2.

Genom att höja kommunbidraget till socialnämnden med 500 tkr så kan nämnden tillgodose behovet.

HERRLJUNGA KOMMUN

SOCIALFÖRVALTNINGEN

Bilaga 1, SN § 56/2018-05-02

Utredningsrapport

2018-02-02

Sid 1 av 2

VIVA-app

Sammanfattning

Socialförvaltningen önskar få utökat kommunbidrag till 2019

Förvaltningen har tagit fram olika alternativ utifrån nuläget.

Alternativ	Konsekvenser	Kostnad
Inte höja budget	Samma arbetsmetoder används inte i hela kommunen och rättssäkerheten blir inte lika hög.	0 kr
Införa Viva som applikation i hela hemtjänsten	Förbättrad dokumentation och säkrare hantering av uppgifter för den enskilde. Samma arbetsmetod i hela kommunen.	250 tkr

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige utökar kommunbidraget till socialnämnden om 250 tkr för att tillgodose behovet.

Undersökning

Nuläge

Socialförvaltningen har verksamhetssystemet Viva där all dokumentation sker. För att arbeta i systemet så behöver man en dator. Socialnämnden har beslutat (2018-01-30) att Viva som applikation ska införas och då först i hemtjänsten i Ljung. Införandet av Viva som applikation kommer ske under 2018 i hemtjänsten i Ljung men ytterligare budgettillskott behövs för 2019 för att kunna införa det i andra delar av verksamheten.

Ekonomi

Kostnaden för Viva som applikation är indelad i engångskostnader och löpande kostnader. Till engångskostnader hör inköp av iPads, SITHS-kort och skal till iPads och till de löpande kostnaderna hör licensavgifter samt serverkostnader till Ilab.

Juridik

Socialförvaltningen är enligt socialtjänstlagen skyldig att dokumentera. Hur dokumentationen ska ske är inte specificerat.

Alternativ

Alternativ 1 – Ingen förändring

Budgeten utökas inte.

Konsekvenser

Att inte införa Viva som applikation innebär att dokumentationen även framöver ska ske via datorn. Dock kommer inte hemtjänsten vara i fas i kommunen då hemtjänsten Ljung kommer dokumentera när de är hemma hos brukaren och i Herrljunga sker dokumentationen via dator.

Herrljunga kommun, Box 201, 524 23 Herrljunga
Telefon 0513-170 00 • Telefax 0513-171 33

Besöksadress Torget 1, Herrljunga
org.nummer 212000-1520 • www.herrljunga.se

KS ma

Ekonomi

Inga kostnader.

Alternativ 2 – Höja budget med 250 tkr

Budgeten ökas med 250 tkr och Viva som applikation kan införas inom hela hemtjänsten.

Konsekvenser

Genom att införa Viva som applikation kan dokumentationen förbättras. Medarbetaren kan dokumentera direkt efter besöket och det finns inte risk för att information glöms. De behöver heller inte föra anteckningar i block fram till de kan skriva in det i datorn. Istället kan de direkt för in det i ett säkert system.

Ekonomi

Den ökade kostnaden förutsätter ett beslut om investeringsram för inköp av iPads m.m. Driftskostnaden för Viva app uppgår till 250 tkr.

Digitalisering

Sammanfattning

Socialförvaltningen önskar få utökat kommunbidrag till 2019.

Förvaltningen har tagit fram olika alternativ utifrån nuläget.

Alternativ	Konsekvenser	Kostnad
Inte höja budget	Socialnämnden kommer inte kunna införa fler digitala tjänster	0 kr
Budgetökning för digitalisering	Pilotprojekt kan genomföras samt mindre digitaliseringsprojekt Ökad rättssäkerhet och arbetsgivarvarumärke	500 tkr

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige utökar kommunbidraget till socialnämnden om 500 tkr för att tillgodose behovet.

Undersökning

Nuläge

Regeringen har beslutat om en digitaliseringsstrategi och kommunen arbetar med att ta fram en egen. För att socialnämnden ska ha möjlighet att arbeta med digitalisering behövs ett budgettillskott.

Ekonomi

Socialnämnden har i befintlig budget inga pengar för att digitalisera verksamheten.

Juridik

Alternativ

Alternativ 1 – Ingen förändring

Budgeten utökas inte.

Konsekvenser

Socialnämnden kommer inte att kunna arbeta så aktivt med digitaliseringsstrategin och tjänster som finns behov av ute i verksamheten, såsom e-signering, finns inte möjlighet att införa. Att inte arbeta med digitalisering kan i förlängningen innebära att socialnämnden halkar efter andra kommuner avseende attraktivitet som arbetsgivare och därigenom får svårare att rekrytera.

Ekonomi

Inga kostnader.

K.S. ma

Alternativ 2 – Höja budget med 500 tkr

Budgeten ökas med 500 tkr för att socialnämnden ska kunna arbeta med digitalisering av verksamheten. Som exempel skulle e-signering, digital kalender och mindre pilotprojekt kunna implementeras.

Konsekvenser

Ökad attraktivitet som arbetsgivare då nämnden visar att de är framåt och arbetar mot framtiden vilket innebär att rekryteringen inte försvåras. Förbättrad service för kommunens invånare och ökad rättssäkerhet.

Ekonomi

Ökad budgetram med 500 tkr.

KS ma